ticie.i.virtute ſpūſſancti: ⁊ gr̄cia q̄ letam
faciūt animā p̄ pricipibus ſuis.i. ſuper
oēs ſanctos qui fuerūt ſecū pricipes in p̄
dicta vtute ⁊ gratia ſpūſſancti. Et totuȝ
hoc debet intelligi in q̄ntū hō. q: in q̄ntū
hō fuit vnctus.eſa.lxi. Spūſ dni. ſup me
Sic fuit plen⁹ vtute ⁊ gratia ſpūſſancti
q̄ de plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹.
et quicunqȝ hūc ſpūmſanctū vel aliquā
gratiā habēt ab eo habēt.io.i. De pleni
tudine ei⁹ nos oēs accepim⁹ gratiā pro
gratia. Pōſſūt alij ſancti hūerūt gratiā
per partes. Huic ipſe fluuius graciaꝝ
et donoꝝ ſpūſſancti ſe totū infudit vt ei
nō ſit datus ſpūs ad menſurā. ¶ Decia
nona ē. q: oīa alia peūt p̄ter ſeruiciū qd̄
iſti puero impendit. vt diuicie. delicie et
honores ac etiā celi aerei pibūt ſicut ⁊ t̄
ra ⁊ terrena. pibit enim hec figura terre
cum oībus terrenis et figura aeriſ. ſicut
in diluuio pierūt. Ceteꝝ celi ⁊ terra ſm̄
ſubſtātiā ineternū ſtabunt. ſed ſeruiciū
qd̄ iſti puero fit nunq̄ȝ perit. ſed cū d̄fun
cto recedit. apoc. xiiij. Opa eniȝ illoꝝ ſe.
il. Ambro. Nō ſunt bona hoīs q̄ ſecum
auferre nō poteſt. ſola miſericordia co
mes eſt defunctoꝝ. Et hoc ē. Ipſi pibūt
ſcȝ celi aerei et q̄ in eis ꝯtinentur. tu aūt
pmanes.ſ. ad remunerandū opera tibi
facta. gen. xv. Ego merces.t. mag̃ nimis.
¶ Uiceſima ē. q: oīa alia mutant ⁊ trā
ſeūt p̄ prius ⁊ poſteri⁹. ⁊ p̄teritū receſſit
et futuꝝ nō aduenit. Sȝ iſte puer ē eter
nus ⁊ nō mutāt āni ſui nec accedūt: nec
recedunt. ſed ineternū oīa ſibi aſſunt ſi
mul. nec eſt ei aliqd̄ p̄teritū vel futuruȝ.
ſȝ oīa ſunt. p̄ſentia. Et iō certiſſimaȝ ſci
entiā de rebus hȝ. nec falli p̄t: nec in ullo
mutari. Eſt ergo ſemp idē. ⁊ oīa ſūt ei
p̄ſentia. q: ipſe ē etern⁹ ſm̄ ſubſtantiā di
uinā que hūanā naturam aſſumpſit In
eternitate aūt ſunt oīa ſimul. ⁊ nō ē pri⁹
aut poſteri⁹. et ideo nullomō mutatur.

malach.iij. Ego domin⁹ ⁊ nō mutor. bo
eci⁹. O q̄ ꝑpetua mūdū ratōe gubernaſ
Immobilis ſtabiliſqȝ manēs das cūcta
moueri. Et hoc ē qd̄ di. velut ami. mu. e.
et mu. tu aūt idē ipſe es et ā.t. nō deficiēt.
In magna ergo reuerētia iſtū puerū ha
bere debem⁹. cū tot excellētias de eo nar
rat apl's. ꝛc.

¶ Dominica infra octauā natiuitatiſ
de euangelio ſermo vndecimus.

ERat ioſeph et
maria mater ieſu mirātes ſu
p̄ his q̄ dicebant de illo luc.ij.
Multa mirabilia ſunt dicta ⁊ facta cir
ca xp̄i natiuitatē in celo et in terra vt ſu
pra dictū ē. ꝓpter que regio tota ꝯcutit̄.
et omnes in admiratōeȝ ducunt̄. Et qd̄
mirū ſi alij ī admiratōeȝ ducunt̄ cuȝ io
ſeph et maria mater eius q̄ de ipſo pfe
ctam fidem habebāt et ſciebāt ipm̄ filiuȝ
dei eſſe de ſpūſancto ꝯceptū: et natuȝ ex
ea. de his que dicebant̄ d̄ illo de qb⁹ lo
quitur preſens euangeliū. mirabantur
in quo p̄ncipalit̄ quinqȝ ꝯtinent̄. Pri
mū eſt ioſeph et marie ſup his que dice
bant̄ de xp̄o ꝯgrua admiratō. ī p̄ncipio
euāgelij. Scōm eſt ſimeoīs d̄ ieſu ⁊ ma
ria ardua ꝓphetatō. ibi. Et benedixit il
lis ſimeon ⁊ dixit ad mariā matrē eius.
Ecce poſitus ē hic in ruinā ꝛc. Terciū
eſt āne de xp̄o cōfeſſio ⁊ veriſſima affir
matō. ibi. ⁊ erat āna ꝓphetiſſa filia pha
nuel de tribu aſſer. Quartū eſt marie et
ioſeph ad ꝓpria remeatō cū ieſu ibi. Et
vt pfecerūt oīa ſm̄ legē dn̄i reuerſi ſūt
in galileā in ciuitatē ſuā nazareth. Quī
tū ē xp̄i pfectus: ⁊ virtuoſa confortatio.
ibi. Puer auteȝ creſcebat ⁊ ꝯfoꝛ. plenuſ
ſap. ⁊ grā dei erat in illo. ¶ Primo er
go ponit̄ ioſeph ⁊ marie ſuper his q̄ di
cebantur de xp̄o ꝯgrua admiratō. Con
grue eniȝ mirabant̄ quando tot et talia

ꝯtigerunt. Contigit enī miratō ex his q̄
ſupra vſitatum curſum nature fiunt: et
ſupra naturam exiſtunt. quorū cauſas
ignoramus que vocanť mirabilia. mul
ta aūt talia in xp̄i ꝯceptōne ⁊ natiuitate
ꝯtigerūt. ꝓpter que ioſeph ⁊ beata v̄go
non īmerito mirabanť. ſicut di. origenes
ꝯgregemus in vnū que dicta ⁊ facta ſūt
in xp̄i ꝯceptōe ⁊ natiuitate ⁊ videbimꝰ
innumera mirabilia. ꝓpter quod totus
mundꝰ obſtupeſcere debet ac etiam ad/
mirari. ¶A ¶Primū mirabile ē q̄a
deus omipotens miſit extremū baronē
ſuum. ſcȝ angeluȝ gabrieleȝ ad quandaȝ
paupculam virginem ſignificans ſcilȝ
ꝙ volebat vnicum filium ſuum ꝑ omia
ſibi equalē ei coīcare. vt ſicut eſſet filius
vnicus dei in celis: ita eſſet vnicus filꝰ
virginis in terris: ⁊ volebat ꝙ de ea car
nem aſſumeret. fieretq; veraciť filꝰ eiuſ
carnalis. luc. j. Miſſus eſt āgelus gabri
el a deo. ⁊c. Quis vnq̄ȝ ſimilē amorē au
diuit. ¶Secūm mirabile fuit q2 deꝰ mi/
ſit virgini. d. ꝙ ſpūſſanctus deſcenderet
in eam: et illud corpꝰ formaret. ⁊ animā
in eo crearet ita ꝙ ipa eſſet expꝰs a ꝯſor/
tio virili. nec vir in dicto puero aliquid
facere haberet. ⁊ iō eſſet filꝰ dei. et filius
virginis ⁊ non alicꝰ viri. ⁊ ꝙ portarȝ eū
ſine pena et pareret ſine corruptōe. et iō
virgo ꝑmaneret poſt partum ſicut fue/
rat ante partū.. luc. j. Spūſſanctus ſup/
ue. in te. ⁊ v. al. obumbrabit tibi. ¶Quis
audiuit vnq̄ȝ taȝ admirabile ⁊ obſtupē
dum. ¶Tercium fuit. q2 d̄s miſit virgi/
ni dicendo ꝙ ꝑ ꝓdictū puerum volebat
genus hūanum exaltare ⁊ liberare. ita
ꝙ homines ꝑ xp̄m a dyaboli poteſtate
liberarenť ⁊ in dei filios adoptarentur.
vt cū ipo in eiꝰ regno ꝑpetuo regnarent
Et iō vocaret eum ieſum. i. ſaluatoreȝ.
q2 homines ſaluaturus ⁊ redempturuſ
erat. mat. j. Uocabis nomen eius ieſum
Ipſe enim ſaluū faciet ꝑplm ſuum a pec
catis eorum. Iſtud eſt oīno mirabile: et
ſupra tocius facultatem nature. Iſta t̄a
mirabilia audiuit beata virgo ab ange
lo gabriel. que ſi explicarenť pluſq̄ȝ cen/
tum mirabilia ꝯtinerent. ¶Quartum
mirabile audiuit a beata Eliſabeth.
q2 eodem die ꝯceptionis xp̄i beata v̄go
iuit in domum zacharie et ſalutauit eli/
ſabeth: ad cuius vocem eliſabeth clama
uit ⁊ vocauit eam matrem dn̄i ſui. et di/
xit filiū ſuū ex hoc exultaſſe in vtero ſuo
luc. j. Unđ hoc mihi ꝙ veniat mater do
mini mei ad me. Ecce vt fc̄tā ē vo. ſa. t. in
a. m. exul. in. gau. inf. in. vt. m. Iſtud fuit
omnino mirabile. ¶Quintū mirabile
audiuit beata virgo et ioſeph a paſtori
bus qui dixerūt eis ꝙ angelus dn̄i cum
magna luce apparuit eis. qđ nunq̄ȝ au/
ditū eſt in toto ve. te. ꝙ angeli q̄ taȝ ſepe
apparuerūt patribꝰ cum luce apparerēt:
et dixit eis ꝙ natus erat ſaluator mūdi.
et ꝙ venirent in bethleē. et inuenirent i/
fantē pannis inuolutū in ꝓſepio poſitū
et ſubito cum āgelo hoc dicente. facta ē
multitudo magna āgelorū clamantiū.
Gloria in excelſis deo. ¶Et in terra pax
hominibus ⁊c. ¶Sextum mirabile fuit
auditum a magis qui de extremis terre
venerunt in tredecim diebꝰ in hieruſa/
lē dicentes. Ubi eſt qui natus ē rex iude
orū. Uidimus eni ſtel. e. in. ori. ⁊ ve. ado
re eū. Et ven. beth. ⁊ ſtel. ſta. ſup̄ vbi erat
puer. ⁊ ap. the. ſ. ob. ei. mu. ⁊ ꝓciden. ado.
eū. vt patȝ. math. ij. De quibus verbis ⁊
factis maria et ioſeph nō īmerito potu/
erunt ammirari. ¶Septimum mirabi/
le audierunt a ſimeone. qui non vnum
mirabile ſȝ multa mirabilia dixit vt pa/
tet in hoc euangelio ſcȝ ꝙ ieſus poſitus
erat in ruinaȝ ⁊ reſurrectōem multoruȝ
⁊ in ſignum cui ꝯtradiceretꝰ. ⁊ ꝙ cor ⁊ aī
mā virginis gla. do. tranſi. erat ¶Octa/

uuꝫ mirabile audierūt ab iſta anna filia
phanuel. Sꝫ qđ mirabile dixerat. lucas
cauſa breuitatis nō refert. niſi ꝙ publice
loq̄batur de xp̄o ip̄m ꝯfitendo ⁊ ꝑſtitā
do oībus q̄ expectabāt redēp. iſrael.
Nonū mirabile audierūt ab āgelo qui
dixit eis vt fugerēt cuꝫ puero in egiptuꝫ
ꝑ eo ꝙ herodes q̄ſiturꝰ erat puerū ad ꝑ
dendūꝫ eū. vt patet mathe. ij. Iſtud fuit
valde mirabile ꝙ filiꝰ dī ſtatī natꝰ coge
bat̄ fugere ⁊ q̄rebat̄ ad occidendū q̄ vene
rat vitā dare. Bene ergo ioſeph et ma/
ria mirabant̄ de his que dicebant̄ de il/
lo q̄zuis multa alia dicebant̄: q̄ nō ſunt
ſcripta. ¶ Scđo ponit̄ de ieſu et maria
ſimeonis ardua ꝑphetatō. q̄ꝛ ait ad ma
riā matreꝫ eiꝰ. Ecce poſitꝰ ē hic in ruinā
⁊ reſurrectōem multoꝝ in iſrael. vbi pri
mo ꝑphetiſat đ xp̄o. ſcđo de mr̄e eiꝰ.
Tria ꝑphetiſat de xp̄o ⁊ vnū de matre.
De xp̄o eni t̄a p̄dicit ſcꝫ ꝙ debeat eſſe in
ruinā multoꝝ in iſrael et ī reſurrectōem
ſup. multoꝝ ⁊ in ſignū ꝯtradictōis. Sic
ergo xp̄s fuit in ruinaꝫ et in reſurrectio
nē multoꝝ. Circa qđ ſciendū ꝙ xp̄s q̄n/
tum in ſe fuit venit dare vitā et reſurre/
ctōem ōnibꝰ. ioh. x. Ego veni vt vitā ha
beant. Et. j. thi. ij. Qui vult oēs. h. ſal. fie.
Sꝫ multi noluerūt hanc vitā lumīſ gra
cie recipe. io. iij. Hoc ē aūt iudiciū quia
lux venit in mūdū. ⁊ dilexerūt magis ho
mines tenebras q̄ꝫ lucē. ioh. xxiiij. Ipi fue
rūt rebelles lumī. q̄ dixerūt đo rece. a. no.
ſ. vi. t. no. In eođ. xxj. ¶ Sciendū ē etiaꝫ
ꝙ ſicut duplex ē mors. ſ. aīe ⁊ corpis: ita
duplex eſt vita et reſurrectō. ſ. corpis et
anime. Reſurrectōem āt ⁊ vitaꝫ corpo/
ris xp̄s venit oībus dare ⁊ ōnibꝰ dabit
q̄ꝛ mortē noſtrā moriēdo deſtruxit ⁊ vi
tam reſurgendo repauit. Sicut eniꝫ pri
mus homo deſtruxit naturā: ita xp̄s re
pauit. Reſurrectōem āt ⁊ vitā anime q̄
ꝯſiſtit in gracia et glīa dei: venit dare ſo/
lū eis q̄ ſermonē eius ſeruauerūt. Joh.
viij. Si quis ſer. me. ſer. nō gu. mor. inet.
Exemplū. ſicut poteſtas venit ꝓtegere
⁊ ſaluare omēs de ciuitate nō ꝯſideran/
do merita aliquoꝝ. ſed duꝫ examinat ꝓ
tegit et ſaluat ſolū illos qui bene ſe hēnt
et ſtatuta ciuitatis ſeruant. alios auteꝫ
ꝯdemnat ⁊ occidit. Ita venit xp̄s ī mū/
dum omnes ſaluare. Sed dum merita
examinat. quoſdaꝫ facit reſurgere a pec
catiſ. ⁊ quoſdā relinquit in fecibus ſuis.
Et hoc ē qđ hic đꝛ ꝙ ieſus poſitus fuit ī
reſurrectōem multoꝝ ſed non oīm. Ita
tamē cauſaliter poſitus fuit in reſurre/
ctōem multoꝝ q̄ꝛ ip̄e fuit cauſa reſurre/
ctionis et vite oīm qui a peccatis reſur/
rexerunt ⁊ vita gracie vixerūt. Johā. ij.
Ego ſum reſurrectō ⁊ vita qui cre. ī me:
etiā ſi mor. fu. vi. Occaſionalit̄ autem et
non ꝑ cām fuit etiā in ꝛuinaꝫ multorum
qui de factis ⁊ dictis xp̄i ſcandaliſati fu
erūt. vnde debuerūt edificari. ⁊ ad eum
ꝯuerti. Exemplū đ ſole Sol eniꝫ ſimpli
iter ē cauſa illuminatōniſ. ſed ē occaſio
obcecatōis habētibꝰ debilē viſuꝫ vt no
ctuis. vel corruptis oculis. vl̄ lippis. q̄a
ſi ſol non luceret viderent. Per hūc er/
go modū xp̄s venit in ruinam multorū
Eſt ergo xp̄s in ruinam maloꝝ ꝑ occaſi
onem ⁊ in reſurrectōem bonoꝝ ꝑ cām.
¶ Ubi nota ꝙ nouē modis xp̄s venit
in ruinā et reſurrectōem multoꝝ. Pri/
mo venit in ruinā demonū. ⁊ reſurrecti
onē hoīm cauſalit̄. vt ſcꝫ demones expel
lerent̄ đ mūđ: ⁊ hoīes aſſumerent̄ in ce
lum. De p̄mo ioh. xij. Nūc princeps hꝰ
mundi eijciet̄ foras. De ſcđo ibideꝫ. Et
ego ſi exal. fu. a ter. om. tra. ad meipſuꝫ. ī.
hominem qui habet ꝯueniētiam cū om
nibus. Per quod fuit in reſurrectōeꝫ ⁊
in repatōnem ruine angeloꝝ q̄ de ipſis
hominibus repata eſt. ¶ Scđo venit
cauſaliter in ruinam vicioꝝ ⁊ reſurrctō

nem virtutū.q₂ in aduentu xp̄i vicia re⸗
gnabāt ⁊ virtutes ſupplātate erāt. Hoc
fuit figuratū in eo.ꝙ quādo xp̄s ītrauit
in egiptū om̄ia ſimulacra egipti corrue
rūt.eſa.xix. Ecce domin⁹ igredie̅t egiptū
id ē mundū:interp̄tat̄ eni̅ egiptus cōfu⸗
ſio et tenebre q̄ competūt mundo ſuper
nubem leuem.i.in carne mortali.moue⸗
būt ſimulacra egipti.i.mundi peccata
que ſunt ſimulacra mundi et a mundo
adorant̄. Tercio venit in ruinā mortis
nature ⁊ culpe et in reſurrectōem natu⸗
re ⁊ gracie cauſaliter. De p̄mo oſee.xiij.
Ero mo.tu.o.m. De ſc̄do ioh.xj. Ego ſū
reſurrectō ⁊ vita ⁊c. ¶ Quarto venit in
ruinā veteris teſtamēti q̄ntū ad cerimo
nialia.⁊ in reſurrectōem noui. Mat.xj.
Uſq₃ ad iohēm lex ⁊ prophete.ij.cor.v.
Uetera trāſierūt et ecce noua omnia fa
cta ſunt. In cuius ſignū in morte chriſti
ve.tem.ſciſ.ē ¶ Quinto venit cauſalit̄
in ruinā veteris hoīs.i.carnal' ꝯcupiſcē⸗
tie et in reſurrectōem noui ſc₃ ſpūalis vi
te. Ro.vj. Uetus homo noſter ſimul cru
cifixus eſt vt deſtruat̄ corpus peccati.ij.
cor.iiij. Licet is qui foris ē noſter homo
corrumpat̄.tamē is q̄ intus eſt renoua⸗
tur de die in diem. ¶ Sexto venit occaſi
onaliter in ruinā iudeorum.ſ₃ cauſalit̄ i re
ſurrectōem gentiliū.ioh.x. In iudiciu₃
in hunc mundū ego veni vt qui non vi⸗
dent videant.⁊ qui vident ceci fiant.
Septimo venit occaſionalit̄ in ruina₃
phōrum ⁊ ſapientū mundi habentium in
tellectū ſup̄bum.qui dicunt virgine₃ nō
poſſe parere ⁊ virginem p̄manere.⁊ de⸗
um nō poſſe naſci.⁊ in reſurrectōe₃ ſim⸗
plicium qui captiuāt intellectū ſuum in
obſequiu₃ fidei chriſti.ij.cor.x. In capti
uitatē redigentes oēm intellectum hūa
num in obſequium xp̄i.i.cogentes eum
credere ꝓ merito fidei q̄ ſunt nat̄e impoſ
ſibilia.lu.x. Confitebor tibi pat̄ celi ⁊ ter
re.q₂ abſcon.hec a ſa.⁊ pru.et re.ea puul'
¶ Octauo venit occaſionalit̄ in ruinā
hereticorum habentiū intellectum obceca
tum dicentiū xp̄m corpus de celo attuliſ
ſe et virginem angelū fuiſſe:qui ſunt la⸗
pidandi ⁊ ꝯburendi. Qd̄ figuratu₃ ē in
verbo dn̄i q̄ndo dixit moiſi. Et ſi beſtia
tetigerit montē lapidabit̄.exo.xix. Rectē
ipi ſunt beſtie nihil ſcientes vtpute cer⸗
dones ⁊ fabri ⁊ audēt montē deitatis ⁊
hūanitatis xp̄i tangere. Et venit in reſur
rectōnē fidelium q̄ xp̄m verū deu₃ ⁊ ho
minē ꝯfitētur:q₂ ipos ꝯfitebit̄ cora₃ p̄re
filios ſuos et ſi filios ⁊ heredes. Ro.vj.
math.x. Qui̅s qui me ꝯfitebit̄ corā homi
nib⁹.ꝯfite.⁊ ego.eū corā pa.m. ¶ Nono
venit occaſionalit̄ in ruinā malorum xp̄ia
norū qui de tanto beneficio ingrati exi⸗
ſtunt.q₂ xp̄s oīb⁹ alijs rep̄batis nos ele
git in p̄p̄lm ⁊ filios ſuos Ephe.j. Qui ele
git nos āte mū.ꝯſti. Et nos tantū bene⸗
ficiū nō recognoſcimus nec g̃tes exhibe
m⁹. Et venit in reſurrectōem hūiliū xp̄i
anorum q̄ tātū beneficiū cognoſcūt dicētes
Quid ret.do.p.o.q̄ re.m.ca.ſa.ac.⁊c.ps.
cxv.i.mortē pati ſim⁹ ꝓ ipō recipe. Tales
deus ſuſcitat ⁊ exaltat. luc.j. Depo.po.
de.ſe.⁊ exalta.hu. Tales ſi cadāt aliquā⸗
do ꝑ peccatū facit eos reſurgere. puerb.
xxiiij. Sep.in die ca.iuſt.⁊ reſur. Sic cea
derūt apl'i et fecit eos reſurgere. Sic igi
tur.p̄mo.ſc̄do.terciō.q̄rto.q̄nto mō veīt
xp̄s cauſaliter ⁊ ꝑ ſe in ruinam ⁊ reſur⸗
rectōem. Sexto autem modo ſeptimo
⁊ octauo ⁊ nono venit in ruinam occa⸗
ſionaliter. ¶ Item nota ꝙ ieſus poſit⁹
eſt in ſignum multiplex cui fuit contra⸗
dictum ⁊ contradicit̄ omni die. ¶ P
¶ Nouem enim modis ponit̄ ⁊ accipi
tur ſignum et iſtis moīs oībus ieſus po
ſitus fuit in ſignum. Primo enim poſi
tus ē in ſignu₃ ꝯtradictōis ⁊ ꝑcuſſionis
vt ſignū ponit̄ ad ſagittam. Uenit enim

filius dei p̄dicare paupertatem.contē
ptum mundanorū.ꝛ delicias carnis ſp
nere. Et in ſignum hoꝝ omnia hec xp̄s
obſeruabat et impleuit. Luc.ij. Hoc vo
bis ſignum inuenietis infantem pannis
inuolutum ꝛ poſitum in preſepio. Ecce
magna paupertas et contemptꝰ mūda
norū et deliciarum Huic ſigno totꝰ mū
dus contradicit.q2 omnes volunt diui
tes eſſe ꝛ honores habere:et delicias car
nis vti. Sap.ij. Fruamur bonis a iuuē
tute quoniā hec eſt pars noſtra. Itē xp̄c
tota die percutit̄ in factis ſuis tanq̄m ſi
gnuꝫ a ſagittis. Nihil enim facit de q̄ ho
mines non murmurēt ꝛ eum verbis nō
percutient. Siue enīꝫ patient̄ ſuffearat
malos vt corrigantur.ſiue acrius puni
at eos ꝑ merito factoꝝ ſuoꝝ.ſiue iuſtos
ꝑmittat affligi ut puriores fiant.ſiue re
muneret malos in vita iſta:tanq̄ꝫ nihil
boni in futuro ſeculo habituros.ſemꝑ
homines murmurant.et percuciūt euꝫ
verbis.ſicut filij iſrael in deſerto. Hiere.
xviij. Uenite percutiamus eum lingua
Contra q̄s di.aplus.j.coꝛ.x. Neq3 mur
murauerītis ſicut quidā eoꝝ murmura
uerunt ꝛ perierunt ab exterminatore.
Secundo fuit poſitꝰ in ſignū directōis
ſicut ponit̄ corda et regula cementarij.
q2 ipſe fuit exemplū ꝛ regula omniū ope
rum noſtrorū. Job.xiij. Exemplū enim
dedi vobis vt quēad.ego fe.et vos faci.
exo.xxv. Omnia fac ſm exemplar qd̄ t.
in mo.mō.eſt.i.in xp̄o q̄ eſt iuſticie mōs
Eſa.vij Propterea dominꝰ ipſe hoc da
bit vo.ſig.ſcꝫ directōnis. Huic ſigno cō
tradicitur a mundo qui nullomō in acti
onibꝰ ſuis regule xp̄i vult ſe conforma
re ſed dicit. Sic volo ſic iubeo ſit pro ra
tione voluntas.luc.xix. Nolumꝰ hunc
regnare ſuper nos. ¶ Tercō fuit poſitꝰ
in lignum ſanatōis.ſicut vrina clara et
pulſus ſedatus eſt ſignum ſanitatis. et

hoc quādo fuit ſuſpenſus ī ligno.quia
tunc fuit ſignū ꝙ hūana natura erat pur
gata et ira dei ſedata. Hoc figuratuꝫ fu
it vbi dominus dixit ad moiſen. Fac ſer
pentē eneū ꝛ pone eū in ſignum.q̄ ꝑcuſ
ſus inſpexerit eū viuet. Nume.xxj. Qui
cūq3 ergo ꝑ fidē xp̄m clare reſpicit in cru
ce ſuſpenſum ſignum ē ſanitatis anime
Joh.iij. Sicut moiſes exal.ſer.in deſer.
ita exalta.opor.fi.hoīs.vt om.q̄ cre.ī ipſo
nō ꝑ. Sic aſpexit eū latro de cruce ꝛ ſal.
fuit. Huic ſigno mūdus ꝯtradicit.q2 in
ſuis infirmitatibꝰ ipm̄ reſpicere ꝯtēnit.
et eius medicinas vt ſanet ſumere recu
ſat. ¶ Quarto fuit poſitꝰ in ſignuꝫ imi
tationis.ſicut ponitur vexillū in exerci
tu. Sicut enī dr̄ Job.vij. Milicia ē vit.
ho.ſuꝑ ter. Et ideo in hac milicia debet
eſſe vexillifer ꝛ vexillū.xp̄s aūt eſt vexil
lifer et crux q̄ā ſibi baiulauit eſt vexil
lū. Debemꝰ ergo ſi volumꝰ in hac mili
cia de hoſtibus triūphare imitari xp̄m
portantem ſignum crucis vt accipiamꝰ
crucem penitētie ꝛ pꝰ ipm̄ eamus.mat.
xvj. Si quis vult pꝰ me ve.ꝫc.tol.cru.ſu
aꝫ.ſ.pn̄ie ꝛ ſequat̄ me. Huic ſigno mūdꝰ
ꝯtradicit.q2 ſub cruce ꝛ poſt crucē pn̄ie
non vult ire.ſed vadit poſt crucē numi
et poſt ꝯcupiſcentias ſuas.et idō de ho
ſtibꝰ victoriā nō reportat.ſed ꝯſumitur
ab eis. Prouer.xxij. Uacantes potibꝰ
et dantes ſymbola ꝯſument̄ ab eis. Cō
tra quos ecc.xviij. Poſt ꝯcupiſcentias
tuas non eas.faciūt enim te in gaudiuꝫ
inimicis tuis. ¶ Quīto fuit poſitus in ſi
gnū euaſionis.ſicut q̄ndo capit̄ aliq̄ ter
ra poitur ſcutum vel vexillū dn̄i in illa
domo quā dominꝰ nō vult expoliare.ſꝫ
vult eam defendere. Chriſtus enim per
ſanguinē ſuū ē in ſignuꝫ euaſionis oībꝰ
q̄ pcīoſō ſangne tīcti ſunt. Hoc figuratū
fuit ī ſāgne agnī q̄ dominꝰ mādauit filijs
iſrael tingi ſuꝑ liminaria domorum vt

non tangerentur ab angelo ꝑcuciēte .ex
od.xij. Erit vobis ſanguis iſte in ſignū
Quia angelus ꝑcutienſ non tetigit vbi
cunqꝫ vidit hoſtia hoc ſanguine tincta.
Quicunqꝫ vult euadere de excidio mū
di qui tota die a demonibꝰ capitur ⁊ oc
cidit᷑. opoꝛtet ꝙ tingat᷑ ſanguine chꝛiſti.
Unde in ezech.ix. viro volenti ꝑcutere
ciuitatē dictum ē ꝙ oēs illos ſup quos
viderit ſignū thau.i.ſignū crucis nō de/
beret tangere. Quicunqꝫ aūt eſt inſigni
tus ſanguine xp̄i habet ſignum thau ſu
per caput in fronte ſua. Hoc fuit figura
tum in captōe hiericho. de qua ſola ra/
ab meretrix euaſerat cū oī domo ſua. qꝛ
cingulū coccineū appendit ad feneſtram
domus ſue. vt pꝫioſue.ij. Cingulus ru/
beꝰ ſanguinē xp̄i ſignificat. Huic ſigno
mundus ꝯtradicit. qꝛ nec ſignum thau
vult recipe. nec ſanguine xp̄i tingi. imo
vult niſi vanitatis ſigna poꝛtare ⁊ alia
figurata ¶ Sexto poſitus fuit in ſignū
oſtenſiōis. vt ponitur circulus in taber
na ad oſtendendū ꝙ ibi ſit vinum. Sic
ergo xp̄s poſitus ē in ſignū ad oſtēden
dū ꝙ vbicunqꝫ ipe ē ꝑ grāꝫ ſuaꝫ. ibi ē vi/
nū leticie qḋ letificat deū et hoīes. ⁊ ōne
bonū ⁊ vbicunqꝫ ipe nō ē nihil boni ha
bitat. ps.iiij. Signatū ē ſup nos lu. vul.
t.d. Et nota hic ḋ ficulnea cui maledixit
xp̄s qꝛ habebat ſolū folia que ſtatī aru/
it. Sic ſunt multi qui hn̄t xp̄m ſolū ex/
trinſecus ꝑ ſigna xp̄ianitatis exterioꝛa.
ſed nō intus in coꝛde ꝑ veritatē rei. Ta/
les habēt ſolū folia. ⁊ ideo maledicent᷑ a
deo ⁊ areſcent. debēt eī intꝰ xp̄m habere
Cant.viij. pone me vt ſignaculū ſup coꝛ
tuū. Huic ſigno mūdꝰ ꝯdicit. ⁊ di. ꝙ oīa
mala eueniūt ſeruis dei. ⁊ amatoꝛeſ mū
di q̄ deū nō hn̄t oīa bō hn̄t. j.macha.j.
Eamꝰ et diſponāꝰ teſtamētū cū gētibꝰ
q̄ circa nos ſunt. qꝛ ex q̄ receſſimꝰ ab eis
īuenerūt nos multa mala. Job.xij. Abū

dant tabernacula pꝛedonū ⁊ audacter
ꝓuocant deū. ¶ Septimo fuit poſituſ
in ſignum clemētie ⁊ pietatis peccatoꝛ/
bꝰ. ſicut arcus celeſtis fuit poſitꝰ in nu/
bibus celi in ſignū clementie dei qꝛ pep/
cerat terre. ſicut pꝫ gene.ix. Sic ieſus in
modū arcꝰ extēſus brachiis crucifixus
eſt ad recipiendū ⁊ oſculādū peccatoꝛeſ
eſa.v. Leuabit dominꝰ ſignū in natōes
Huic ſigno mūdꝰ ꝯdicit. qꝛ nō ſe ꝓijcit
in brachijs xp̄i nec miſericoꝛdiā petit. ſꝫ
in malicia ꝑſeuerat. ¶ Octauo fuit po
ſitus in ſignū diſcretionis. ſicut termini
ponunt᷑ in campis ad diſcernendū cam
pos. Sic et xp̄s in die iudicij. q̄n̄do ſta/
tuet oues a dextris ⁊ edos a ſiniſtris et
ipe ſtabit in medio diſcernens int̄ eos.
Huic ſigno mundus nō poterit ꝯdicere
qꝛ tūc diſtructꝰ erit mōs ⁊ mōdani ī ſigniſ
ſuis īuenient ſe deceptos .ps.lxxiij. Sig
noſtra non vidimꝰ iā nō ē. ꝓph. ⁊ n. no
cog. am. ſap.v. Ergo errauimꝰ a via ve/
ritatis. ¶ Nono poſitꝰ fuit in ſignū vi
ctoꝛie ⁊ īmoꝛtalitatis. ſicut olī fiebat ro/
me arcus triumphalis magnis ꝑncipibꝰ
redeūtibuſ cū victoꝛia. i ſignū victoꝛie ⁊
īmoꝛtalitatis. qꝛ dicebāt eos int̄ deos i/
moꝛtalitatis tranſ latos. Sic xp̄s pꝰ re
ſurrectōeꝫ deuicta moꝛte ⁊ mūdo ⁊ ōmo
nibus ⁊ oībꝰ inimicis poſitus ē in celis
glorioſus ⁊ habēs oīm ptātem. in ſignū
victoꝛie ⁊ īmoꝛtalitatis hūane. apoc.xij
Signū magnuꝫ apparuit in celo mulier
amicta ſole. i. hūanitas xp̄i amicta ſole
diuinitatis ⁊ īmoꝛtalitatis dei. ⁊ luna. id
eſt mūdus ſub pedibus eiuſ. eſa.lv. Erit
dominus in ſignum eternū qḋ nō aufe/
retur. huic ſigno nō ꝯdicit mūdꝰ qꝛ mū
dꝰ non eſt in celo vbi hoc ſignuꝫ erit. eſa
ait. Tollatur impius ne videat gloꝛiaꝫ
dei. ¶ Scḋo ꝓphetat de v̄gine dicēs. Et
tuā ip. am. ptran. gla. i. gladius ipiꝰ. ſ. do
loꝛ habitus ḋ paſſione ipſiꝰ ptranſibit

tuam aĩam. vt di. beda. Uel ſm criſoſt.
gladius. i. dolor dñice paſſionis ꝑtranſi
bit ipſius anımã quã reputas tuã. Uel
reſoluendo poſſeſſiuũ in ꝑmitiuum ſic
gladius dominice paſſionis ꝑtranſibit
tuam ipſius animã. i. tui ipſius. q2 vt. di.
aug⁹. aĩa magis ē vbi amat q̃3 vbi aĩat
et iō aĩma vginis magis erat ĩ filio ſuo
xpo quē ſup oĩa diligebat q̃3 in corpore
ſuo. et ideo vulnera xpi ipſa ſenſit: ſicut
et xps. q̃ntũ ad animi triſticiã. Ber: xpc
in cruce carnē. maria ſpũm imolabat. et
niſi ꝙ ſpes marie ſemꝑ affuit glorioſe re
ſurrectõnis filij. ipa fuiſſet mortua ĩ paſ
ſione filij pre dolore. ſed ſpes reſurrectõ
nis retinuit ei vitã. Addit aũt vt reuelē
tur ex multis cordib⁹ cogitatõnes. Iſtõ
vt non ponit cauſatiue. ſ3 ↄſecutiue. Ex
hoc enĩ ſecutũ eſt ꝙ reuelate ſunt vbiq3
cogitatõnes iudeoꝝ que vſq3 tunc late
bant Sic reuelata fuit iniq̃ cogitatõ he
rodis cum mandauit interfici pueros:
vt inter ipos occideret xps qui pri⁹ ſi-
mulauerat ſe eũ adorare. ¶ Sic pontifi
ces et phariſei ſimulabãt ſe zelatores le-
gis. et ↄtra legem xpm occiderũt. Per
qd cogitatões inuidie et auaricie eoꝝ
oſtēſe ſunt ¶ Q ¶ Nota hic ꝙ q̃ttuor
decim vicib⁹ btã virgo gladio fuit ꝑfo-
rata ĩ filij paſſione. Primo q̃ndo vidit
eũ capi ⁊ ligari ſicut ꝓditorē. et omnes
diſcipli fugerũt ipo ſolo delicto. Scdo
q̃ndo corã iudicib⁹ falſe accuſabat̃ ⁊ re
us eſſe mortis iudicabat̃ Tercõ q̃ndo ꝑ
totã noctē fuit illuſus ⁊ alapis ceſus et
cõſputus. Quarto q̃ndo de mane eum
vidit vinctũ duci ad pylatũ ⁊ ſtabãt cõ-
ſtanter accuſantes eũ ꝙ deberet mori. et
ipe nihil reſpondebat. Quĩto q̃ndo vi-
dit ipm duci ad herodē q iohēm interfe
cerat ⁊ xpi ſanguinē ſitiebat. q illuſit illi
tanq̃3 inſano et indutũ veſte alba remi-
ſit ad pilatũ. Sexto q̃ndo coram pilato a

toto populo eſt accuſatus vt eum cruci
figeret. et pilatus ſedens pro tribunali
ipſum cruci cõdemnauit. Septimo q̃n-
do in atrio pilati fuit ligatus nudus ad
colũnam ⁊ fortiſſime flagellatuſ. Octa
uo q̃ndo poſita eſt corona ſpinea ſuper
caput eius. et arundo pro ſceptro in ma
nu et indutus fuit purpura in deriſiõe3
regie dignitatis ⁊ velati ſũt ei oculi ⁊ fu
it alapis ceſus et conſputus ⁊ viliter il-
luſus ¶ Nono quando vidit eum exire
cum cruce in collo inter duos latrones
vadens ad mortem feſtinanter. Decĩo
quando vidit eum exui nudum. ⁊ ſuper
cruce3 clauis affigi ⁊ a toto populo ma
ledici et conuicia inferri dicente. Uach
qui deſ. tem. di et in tri. reedi. illud. Un-
decimo q̃ndo vidit eu3 petere bibere et
non potuit habere ſed datum fuit ei vi-
num felle mixtu3 qd non potuit bibere
Duodecimo quãdo vidit eum ꝑ maxi
mo dolore lacrimantem ⁊ dicente3. De
us meus deus meus. vt quid dereli. m.
et pre magna pena inclinauit caput: et
emi. ſpi. Decimotercõ quando corpus
eius ē depoſitum de cruce. ⁊ ſepulture
traditũ. tunc tetigit eu3 ⁊ oſculata ē om
nia vulnera eius ⁊ rediit in hieruſalem
ſemiuiua et tota conſumpta. Pluries
ergo q̃3 ſint hore diei beata virgo tranſ
uerberata eſt gladio in morte filij. et iõ
verum prophetauit ſimeon. d. Et t. ipſi.
a. ꝑ. gla.. Et ſic patet ſecundũ ¶ Tercõ
ponitur anne de chriſto confeſſio ⁊ ve-
riſſima affirmatõ quia erat anna ꝓphe
tiſſa filia phanuel. ¶ R ¶ Ubi no-
ta ꝙ euangeliſta ſeptem laudabiles
conditiones de iſta anna refert. propter
quod eius teſtimonium merito debet
acceptari. Cuius vita eſt ſpeculum om-
nibus mulieribus. quia et bona virgo
et bona nupta et bona vidua fuit. ¶ Et
in iſtis omnibuſ conditionib⁹ ſeq̃ntib⁹

debent eam mulieres pro poſſe imitari
Prima conditio eſt quia vſqꝫ ad mrio
nium virginitatẽ cõſeruauit. Iſte ē ille
theſaurus p̄cõſus abſcõditus ĩ agro car
nis. ⁊ illa p̄cõſa margarita ꝑ q̄ emenda
oīa largiri dẽnt. vt dr mat. xiij. Qꝛ nõ ē
dig̃ põdatõ ꝯtinẽtis aīe. ecc. xv. Ipi red/
dit cẽteſim⁹ fruct⁹ ⁊ aureola ⁊ cãticũ ſpe
ciale. Et iõ q̃ntũ pt dꝫ iſtũ theſaurũ muli
er cuſtodire: vł ſaltẽ vſqꝫ ad matrimoi/
um. Scđa ē qꝛ p⁹ mortẽ viri licet ſolum
ſeptẽ ãnis cũ ipo fuerat alteri p⁹ea non
nupſit. Cum ergo vir ⁊ vxor ſũt vna ca/
ro debet ſe vxor mortuo viro mortuã
reputare ⁊ reliquũ tpſ in penitẽtia cõſu
mere. Unde in qbuſdã auib⁹ hoc dr ob
ſeruari vt mortuo ꝯpare nulli alteri ã/
plius ſociet̃. vt in turturib⁹. Tercia ē qꝛ
toto tpe viduitatis ſue bene ſe habuit ⁊
laudabilit̃ vixit. qđ indicat virtutẽ invi
dua magnã. virtus enĩ circa difficile eſt
Difficile eſt enĩ valde a ꝯſuetis abſtine
re. Cum igit̃ in matrimonio multa va/
na ⁊ delectabilia obſeruent̃ virtuoſũ ē
viduis ab oĩb⁹ illis abſtinere. et eis fru
ctus ſexageſim⁹ ꝓmittit̃ ꝑ labore. Qua/
ta eſt qꝛ circa templũ freqũẽs erat: nõ qꝫ
aliquãdo ab eo recederet. Sic vidue cir
ca eccleſiã ⁊ in locis ſanctis debẽt freq̃n
ter et libenter eſſe ⁊ non diſcurrere ꝑ do
mos ocioſe ⁊ v̄boſe. qꝛ ſicut ãna meruit
xp̄m videre qꝛ in eccleſia cõuerſabat̃. ſic
ipe in eccleſia vidẽt xp̄m ⁊ verba xp̄i au
diunt. ⁊ dicunt v̄ba xp̄i ⁊ chriſt⁹ ē in me
dio eaꝝ. Quinta ē qꝛ ieiunando corpuſ
ſuũ macerabat. ſic debẽt vidue facere.
Periculoſus ē ciſtatuſ viduitatis ſi vi
dua delicate viuit. j. thi. v. Uidua que ĩ
delicijs viuẽſ ē mortua eſt. hiero. q̃ꝫ diu
eua abſtinuit in padiſo virgo fuit. q̃ꝫ ci/
to p̄ceptũ abſtinẽtie violauit corruptõẽ
ſenſit. Idem ad q̃ndã virginem. O filia
ſi aplus caſtigauit corpus ſuũ ⁊ in ſer.

redegit. quomõ adhuc tu iuuẽcula ĩ fer
uore iuuentutis poſita dapibus ⁊ vino
plena. de caſtitate eris ſecura. Sexta eſt
qꝛ obſecratõibus inſtitit. qđ eſt accepta
bile ſacrifitium dõ. obſecratio eſt petitõ
cum adiuratione Multa eniꝫ ſunt pro
quib⁹ vidue debẽt orare ⁊ obſecrare. ſcꝫ
vt ꝯſeruent̃ in bono ⁊ ꝓficiãt in ſeruicõ
dei. ⁊ vt deus pacificet mundũ. ⁊ cõuer/
tat peccatores et ſimilia. Septima ē: qꝛ
ꝓpter bona opera ſua donũ ꝓphetie me
ruit habere Uade ⁊ tu fac ſimilit̃. vt pro
pter bona opa tua deus reuelet tibi q̃ ti
bi expediũt. Hec. ergo ãna ſic laudabiliſ
ipa hora ſupueniens q̃ ſcꝫ ſimeon acce/
pit pueꝝ ielum ꝯfitebatur dñõ ⁊ loq̃ba
tur de illo omnib⁹ qui expectabãt redẽ/
ptõnem iſrael. i. omnib⁹ qui herodis a/
lienigene tyrãnide grauati liberatõnẽ
populi ⁊ ciuitatis hieruſalẽ expectabãt
promittens ꝑ aduentũ xp̄i ⁊ in ipo chri/
ſto redemptõem a tyrãnide ſupradicto
q̃uis euangeliſta expreſſe hoc nõ dicat
qꝛ teſtimoniũ mulieris in eccleſia nõ ad
mittitur. nec in eccleſia loqui ꝑmittitur.
vt di. apl's. j. thi. ij. Docere aũt mulierẽ
nõ ꝑmitto. Sed ꝯtra nõ fuerũt liberati
ꝑ xp̄m ab illo tyrãnide. Reſponſio nõ ē
intelligendum ad literã. ſed referendũ ē
eſt ad ſpũalem liberatõem quã plenarie
ꝑ xp̄m ꝯſecuti ſunt. Et ſic patet tercium
¶ Quarto ponit̃ marie et ioſeph ad ꝓ
pria remeatõ. ¶ Quinto ponitur chri/
ſti profectus et virtuoſa confortatõ: qꝛ
puer creſcebat ⁊ confortabatur ſm cor/
pus plenus ſapientia. quia ab inſtanti
ſue ꝯceptiõis plen⁹ fuit. ⁊ gratia dĩ erat
in illo. Et ſicut creſcebat ſm corpus: ita
in vſu gracie et virtutum: que erant in
illo ¶ Quidam creſcunt ſolum in cor/
pore. Eſa. lxv. Puer centum annorum
morietur. Et ſic patet quintum.

De epiſtola ſermo. XII

Quanto tempo
re hereſ puulꝰ ē nihil differt a
ſeruo. gal. iiij. Quia bonū nō
diligit̄ niſi ↄgnitū docet apl's in ep'la p̄/
ſenti maximū bonū. imo maxima bona
que ꝑ natiuitatē pueri ↄſecuti ſumꝰ vt ī
eius amore ardencius accedamur. Nā
āte eius aduētū eramꝰ ſerui peccati ſer/
uitute detēti ⁊ ſub iugo legis. gētes ſub
ſeruitute peccati. et iudei ſub iugo legis.
ꝑ xp̄i aūt aduentuȝ ab vtroqȝ ſumꝰ libe
rati: et ꝑ grām ſpūs ab vtroqȝ in filios
dei adoptati. Hec oīa apl's in p̄ſēti ep'la
oſtēdit. In q̄ quidē epiſtola tria facit.
Primo ꝓponit hūane ↄſuetudinis ſi/
militudinē. ꝑ quā ſeruituteȝ ⁊ libertateȝ
ſpūs nitit̄ demōſtrare in p̄ncipio epiſto
le. Scđo p̄dictā ſilitudinē ad ꝓpoſituȝ
adaptat. ꝑ quā oſtēdit ī ſeruitute nos fu
iſſe. ſȝ ꝑ xp̄m libertatē habere ibi. Ita et
nos cū el. par. ſub ele. mōi eramꝰ ſer. Ter
cio oſtēdit fructū quē ꝑ p̄dictā libertatē
habemꝰ. ſiue oſtēdit euidenſ teſtimoni/
um ꝑ qđ ptȝ nos p̄dictā libertatē vt dei
filios poſſidere ibi. Quoniā aūt eſtis fi.
dimiſit dēs ſpūm fi. ſ. in cor. vrā. Primo
ergo ꝓpoīt hūane ↄſuetudīs ſilitudīeȝ:
ꝑ quā ſeruitutē in qua fuimꝰ āte aduē
tū xp̄i ⁊ libertatē ſpūs quā adepti ſumꝰ
ꝑ ipȝ nitit̄ dmōſtrare dicēs. Quāto tp̄e
heres puulus ē. etate ⁊ ſciencia. nihil dif
fert a ſeruo. qꝛ cogit̄ vt ſeruꝰ ⁊ v̄beratur
et nullā hȝ ſuaꝝ reꝝ ptātē cū ſit dominꝰ
oīm. i. q̄ȝuis ſit domiꝰ oīm ſuaꝝ rerum.
luc. xv. Fili oīa mea tua ſunt. Sed ē ſub
tutoribus q̄ eū ab hoſtibꝰ tueant̄ ⁊ acto
ribus q̄ ꝓ eo cās agāt ⁊ bona eius ꝓcu/
rent. ⁊ ipm in moribꝰ īformēt. et hoc nō
ſp ſȝ vſqȝ ad p̄finitū tēpus a prē. i. a iure
a prībꝰ inſtituto. in q̄ tp̄e ordiatū ē a iure
vt ei ſuaꝝ reꝝ poteſtas det̄. Sunt enim
iura q̄ ſunt a patribus īſtituta determinātia
a tempus q̄ndo tradēda ē hereditaſ ſuc
ceſſori. et q̄ndo filiꝰ familias relinq̄ndꝰ
eſt ſibiipi vt ſe gerat ad ſenſuȝ ſuum. In
quo inſtruimur ꝙ pueri ſub ferula diſci
pline ſunt tenendi. ⁊ iō nō ſunt dimittē/
di ſenſui ſuo. puer. iiij. Qui ꝑcit v̄. odi. f.
ſu. In eodē. xxij. ſtulticia colligata eſt in
corde pueri ⁊ virga diſcipliē fugabit eā
In eod. xxiij. Noli ſubtrahere ab eo di/
ſciplinā. ſi eni ꝑcuſſeris eū virga nō mo/
rietur. tu ꝑcutis v̄ga eū ⁊ animā illiꝰ ab
inferno liberabis. In eod. xxix. Puer q̄
dimittit̄ volūtati ſue ↄfundit matrem
ſuā. Ecc. vij. Melior ē ira riſu. qꝛ ꝑ triſti
aȝ vult̄ corrigit̄ aīmꝰ delinq̄ntis. i. meli/
or ē aſꝑa correctō patꝛs q̄ȝ blāda remiſ
ſio. vt ptȝ in heli. ſacerdote q̄ remiſſe cor
ripuit filios ſuos d. Quare facitis res
hmōi. ij. reg. ij. Et ideo occiſi ſūt ī bello ā
bo vno die. ⁊ ipē cecidit d̄ ſella ⁊ fractis
ceruicibus expirauit. Unde fert̄ d̄ quo
dā q̄ ibat ad ſuſpendiū. ⁊ pat plorās ſeq̄
batur eum. qui ſub ſpecie oſculādi prēȝ
āputauit dentibus ſibi naſuȝ dicēſ. Ego
vado ad ſuſpendiū qꝛ non corꝛexiſti me
hoc. in diſci. ſco. hec. Et iō ſicut dēs bonꝰ
et lapiēs pater quotidie corrigit noſ fla
gellis et diſciplina paciſ eius ſemꝑ nos
erudit ad ſalutem. qꝛ nō viriliē ſȝ pueri
liter viuimꝰ. qđ patȝ q̄ntum ad q̄ttuor.
Primo qꝛ tp̄alia: que quaſi nulla ſunt
magis q̄ȝ eterna diligimus. ſicut puulꝰ
magis diligit pomum q̄m regnum: et a
nocuus ſicut puuli nō abſtiemꝰ. puer. j.
Uſquequo paruuli diligitis infanti/
am: et ſtulti ea que ſunt ſibi noxia cupi/
ent. Secundo: quia ſicut paruuli to/
ta die nugis et ludis et ſpectaculis intē/
ti ſumus magis q̄m ſaluti anime. zacha
rie. viij. Platee hieruſalem implebunt
infantibus et puellis ludentibus. Ba/
ruch. iij. Qui in auibꝰ celi ludūt. Tercio

q: nihil certū de ſtatu nrō iudicam⁹. ſed
tota die vagi corde ſicut pueri qui vbi/
qȝ ceſpitāt circūferimur ōi vento. Cōtra
qd̄ puer. iij. palpebre tue p̄cedūt greſſus
tuos Unde illa ſancta aīalia erāt plena
oculis āte ⁊ retro vt patȝ Ezech. j. Quar
to q: ꝯtrarijs affectib⁹ tota die afficimur
ſicut puulus q̄ mō ridet ⁊ mō plorat. p/
uer. xiij. Uult et nō vult piger. Et ſic pa/
tet pmū. ¶ Scd̄o hāc ſimilitudinē ad ꝑ
poſitū adaptat p quaȝ oſtēdit nos ante
xp̄i aduentū ſub ſeruitute fuiſſe ſȝ p ipm
liberos eſſe. Dicit ergo. Ita ⁊ nos iudei
cuȝ eēm⁹ puuli ꝯgnitōe di ⁊ virib⁹ reſi/
ſtendi peccatis. eram⁹ ſeruiētes p terro/
rem minaꝝ ⁊ p repmiſſionē bonoꝝ ſub
elemētis. i. ſub lege q̄ p elemēta ītelligit̄
q: ipa ē pma inſtitutō ad fidē ⁊ iuſticiā
ſicut ab elemētis pmū vſum diſcendi aſ
ſumūt puuli. Elementis dico mundi. vn
de lex dr̄ elemētū mōi q: nō celeſtia ⁊ et/
na pmittebat. ſȝ trena ⁊ trāſitoria vt eſt
mundus. Eſa. j. Si volueritis ⁊ au. me.
bo. t. ꝯme. Uel ſub elemētis mūdi. i. ſub
feſtis iudeoꝝ q̄ accipiebant̄ ſm̄ elemēto
rū mūdi curſum. q̄lia erāt neomenie. id ē
lunares dieſ ⁊ ſabbatū. aug. Si itaqȝ iu
dei ſub elemētis erāt qd̄ differūt a paga
nis. Reſponſio. Pagani nō ſub elemē
tis fuūt. ſȝ elemētis ſeruūt Colūt enim
aſtra ⁊ ſolē ⁊ lunā. aquā ⁊ tram ⁊ hmōi
Iudi vō ſub elemētis dō ſeruiebāt. In
elemētis ergo neomenias. i. lunares di/
es ſignificat ⁊ ſabbatū qd̄ iudi obſerua/
bant. nō q in elemētis ſparēt vt pagani
ſȝ in his deū venerabant̄. dū puuli erāt:
⁊ ad tps plenitudinis nōdum puenerāt
Sicut enī puulus ſub pedagogo ē ⁊ a/
ctore ⁊ tutore anteq̄ȝ ſit adultus. ita iu/
dis adhuc puulis lex fuit pedagog⁹. q̄a
timore ꝯpreſſit et p̄ceptis di obedire co/
egit. fuit etiam lex actor et tutor iudis q̄ſ
ds heredes inſtituit dum puuli erāt co
gnitōne di. ⁊ viribus reſiſtēdi peccatis
Quo tpe erāt etiā q̄ſi ſerui legalib⁹. ſ. tri
ti penis a malis: et pmiſſionib⁹ tpaliuȝ
ad bona incitati. nec ſui dn̄abant̄ ſȝ vici
a. nec ſuoꝝ. i. hereditatiſ eīne. cū eēnt bo
rū dn̄i a dō ꝯſtituti. His ergo fuit lex tu
toris loco dum ꝯtra malignoꝝ ſpūum
impugnatōnes et gētilium pſuaſiones
q̄ ad ydolatriā trahebāt illoſ defēdit ad
monēdo: ōpcādo. ⁊ aliq̄ndo puniēdo. ⁊
ſic eīna bona illis ꝯſeruauit. q̄niā ex ill'
xp̄s multoſ ex inferno liberauit. Fuit eti
āȝ eis actor. q̄niāȝ cām eius apd̄ dūȝ be
ne egit. dū p ſacrificia ⁊ placatōneſ: et ex
piatōnes deū eis placuit. et hoc vſqȝ ad
tpſ p̄finitū. i. vſqȝ ad aduētū xp̄i. In quo
ꝯſtituit dēs vt pfecti ⁊ liberi fierēt ⁊ here
ditatē obtinerēt. Alioq̄n exhereditaren
tur. De q̄ ipe ſubdit. At vbi venit pleni
tudo. ⁊c. Hec oīa aug. Pt⁹qȝ ergo oſtē/
dit q āte xp̄i aduētū eram⁹ ſub ſeruitute
ꝯſeq̄nt̄ oſtēdit q p xp̄i aduētū ſumus a
ſeruitute liberati ⁊ in filios di adoptati
Et hoc ē qd̄ d. At vbi. venit. nō facili ne
ceſſitate: ſȝ ſola di volūtate pleītudo tē/
poris. i. p⁹qȝ tps p̄cedēs ꝯpletū ē. Plei
tudo eī tpis ē ꝯpletū tps qd̄ p̄finitū fuit
a dō prē vt mitteret filium. Uel pleītu/
do tpis dr̄ tps grē. Et hoc ꝑpt octo.
S ¶ Primo propt cariſmatū datōnē:
q: ī eo dant̄ plena dona ſpūſſancti. iohe
. ij. Effundā d̄ ſpū. m. ſup oēm car. Act. ij.
Repleti ſunt oēs ſpūſcō. ¶ Scd̄o ꝑpt
pacis plenitudinem: quia in eo fuit ple/
na pax in toto mundo. pſ. xj. Orietur i
diebus eiuſ iuſticia ⁊ abundantia pacis
dominabitur Eſa. ij. Conflabunt gla. ſ.
in vo. ⁊ lan. ſu. in fal ¶ Tercio ꝑpt tpa
lium copiā: quia in eo fuit plena abūdā
tia: ſicut ſpūaliuȝ ita ⁊ tpaliū reꝝ. iohel.
ij. Filie ſion exultate ⁊ letamini in domi
no deo vr̄o: quia dedit vobis decorem.
iuſticie et deſcendere faciet ad voſ ibreȝ

tpantie ⁊ ſerotinū ſicut in pncipio. ⁊ im/
plebuntur aree frumēto. ⁊ vino torcula
ria redūdabunt et oleo ¶ Quarto pro
pter figuraꝝ adimpletōem. q: in eo oēſ
figure ve. te. implete ſunt ⁊ oīa q̄ de chri/
ſto fuerūt pphetata impleta ſūt mat. v.
Non veni legē ſoluere ſed adimplere.
Quinto ppter tpis adimpletōnem. q̄a
in eo tps impletū ⁊ ꝯpletum ē. i. cor. x.
Nos ſumus in. q. fi. ſe. deue. ¶ Sexto
ppter miſericordie repletōnem. Tpe enī
legis iuſticia vbiqꝫ regnabat. ſed nunc
miſericordia dnī plena eſt ter ¶ Septi
mo ppter creaturaꝝ ꝯpletōnem. Quid
enī aliud creata petebat. niſi ſuo creato/
ri in aliq̄ creatura vniri. ephe. i. Propo
ſuit in eo diſpēſatōe plenitudinis tpoꝝ
inſtaurare oīa in xpo que in celis ⁊ q̄
in terra ſunt in ipo. ¶ Octauo ppter p̄
mij redditōem. q: in eo padiſus et vita
eſt data. Luc. xxiij. Hodie me. e. in. para.
Mathe. ij. Uoca oparios ⁊ red. il. mer.
Jo. iiij. Alij laborauerūt ⁊ voſ in la. e. in
troiſtis. In hoc ergo tpe ſic pleno: miſit
deus filiū ſuū naturalē. i. in carne appa/
rere fecit ſilēm nobis. eſa. xix. Ela ad. do.
a facie tri. ⁊ mit. e. ſal. ⁊. ppu. q. li. e. Factū
ex muliere ex carnis aſſumptōe. Ro. i.
Qui factuſ eſt ei ex ſemīe dauid ſm car.
Et melius dicit factū q̄ꝫ natū. Fuerūt eī
quidā heretici q̄ dixerūt eū nihil aſſum
pſiſſe de corpe virgineo. ſed trāſī in ipaꝫ
cū quodā aereo corpe qd̄ ſibi formaue/
rat ſtatim exiuit plus hōris dātes aeri:
q̄ꝫ virgini nihil pl⁹ dātes vtero ipſi⁹ q̄ꝫ
pſepio. Contra quos gen. xxxvij. Caro
enī ⁊ frater noſter ē. ps. Homo natus ē
in ea. Factū ſub lege Ad literā ppter ob
ſeruantiā circūciſionis ſm legeꝫ datam
abrae. vt ptꝫ gen. xvij. et ppter obſeruan
tiā purificationis ſm legē dataꝫ moyſi.
vt patꝫ leui. xij. Adimpleuit aūt legē nō
neceſſitate. q: domin⁹ legis. ſꝫ pfecta hu

militate. mat. iij. Sic decet nos implere
oēm iuſticiam. i. oēm humilitatē. Sic er
go xps fact⁹ eſt ex muliere et ſub lege p/
pter duo. Primo ppter redemptōeꝫ a
malo. Scdo ppter collatōeꝫ boni. Du/
plicē ei effectum ex xpi incarnatōe con
ſecuti ſum⁹ Prim⁹ eſt redemptō a ma/
lo ⁊ a ſeruitute legis. ⁊ hoc ē. vt eos qui
ſub lege erāt. i. ſub legiſ ſeruitute redime
ret ab illa ſeruitute. Et hoc refert ad illd̄
quod dictū ē. factū ſub lege. gal. iiij. Chri
ſtus nos redemit a maledicto ⁊c. Secū/
dus effectus ē collatō gr̄e filialis. ⁊ hoc
ē vt adoptōeꝫ filioꝝ recipem⁹. pticipes
bonoꝝ gr̄e et⁹ hic ī pſenti. ⁊ gl̄e in futuro
Ephe. i. Predeſtiauit nos in adoptōeꝫ
filioꝝ p ieſū xpm in ipm. Et reſpicit ad
hoc qd̄ d̄r. factū ē ex muliere. Fact⁹ eſt er
go ſub lege. vt e. q ſub. le. e. ⁊c. nō ſolum a
maledicto legis. ſꝫ a dyabolo ⁊ a morte
eterna. Factus ē ex muliere vt adoptio
nē filioꝝ dei recipem⁹. Cogitem⁹ kariſſi
mi magna beneficia dī. Nā fact⁹ ē hō vt
nos deos faceret. i. io. iij. Uidete q̄lē cari
tatē dedit nobis ds pat vt filij dī nomi
nemur ⁊ ſim⁹. Fact⁹ ē ſeru⁹ vt nos libe/
raꝫ. vt hic pꝫ. Fact⁹ ē paup vt nos dita
ret. i. cor. i. In oīb⁹ diuites facti eſtis in
illo ī oī vbo ⁊ in oī ſciētia: ita q̄ nihil vo/
bis deſit. Fact⁹ ē hūilis ut nos ſecū exal
taret phi. ij. Hūiliauit ſemetipſū. ppter
qd̄ d̄ſ illum exaltauit ⁊ nos in ipſo. ioh.
xij. Uolo pater vt vbi ego ſum illic ſit et
miniſter meus ſcilꝫ eadem exaltatione.
Mortuus eſt vt nos viuificaret. Johā
nis. xij. Ego ſi exaltatuſ fue. a ter. i. ſuper
lignum leuatus ⁊ crucifixus. omnia tra
ham ad meipſum: id eſt hominem: qui
conuenientiam habet cuꝫ omnib⁹ et p/
pter quem facta ſunt omnia traham ad
vitam: q: ego ſū vita. Deſcendit ad in/
feros vt nos inde extraheret. Zacha. ix.
Tu aūt in teſtamēto ſāguīs tui eduxiſti

vinctos de lacu in quo nō erat aqua. Re-
ſurrexit a mortuis vt nos reſuſcitaret.
.j.coꝛ.xv. Quoniā quidē per hominem
moꝛs. ⁊ ꝑ hominē reſurrectio moꝛtuoꝝ
Si aūt xp̄s reſurrexit et nos reſurgemꝰ
Ro.iiij. Moꝛtuꝰ ē ꝓpter peccata noſtra
et reſurrexit ꝓpter iuſtificatōem nr̄ām.
Aſcendit ad celos vt nos illuc duceret
ephe.iiij. Aſcendenſ in altū captiuā3 du-
xit captiuitatē.ioh.xiiij. Et ſi abiero ⁊ p̄-
parabo vobis locū.iterum venio et ac-
cipia3 vos ad meipm̄ vt vbi ſum ego: et
vos ſitis. O anima miſera cogita hec
magna beneficia dei ⁊ tota conſurge in
amorem iſtiuſ pueri.q2 oīa hec fecit tibi
⁊ in ipſius laudes erūpe. ⁊ dic cum ꝓ-
pheta. Quid retri.do.ꝓ.o.q̄.re.m. Et ſic
pat3 ſcd̄m. ¶ Tercio oſtēdit eundē teſti-
moniū ⁊ ſignum ꝑ quod patet nos p̄di-
ctam libertatem vt dei filios poſſidere.
Et hoc ſic ē. Quoniam aūt eſtis filij.i.
hoc eſt ſignu3 et teſtimoniū ꝙ nō ſolu3
nos iudei ſ3 etia3 vos gentiles eſtis per
xp̄m facti filij adoptiui ipſius dei.quia
deus pat̄ miſit ſpūm filij ſui q̄ ē etiā ſpi-
ritus patris.q2 a patre filioq3 ꝓcedit.in
coꝛda nr̄ā.ſc3 tam iudeoꝝ q̄3 gentilium.
q2 ſpūs ꝓbat nos eē dei filios.vt ergo ꝓ-
baremur adoptati eē in filios a dō ſpū3
ſuum dedit nobis q̄ facit nos clamare.
Et hoc ſic eſt.clamantē.i.clamare faciē-
tem abba pater.qd̄ nunq̄3 p̄ſumeremuſ
niſi ſpūs doceret nos: et faceret dicere.
Ro.viij. Ipſe ſpūs poſtulat pꝛo nobis
id ē poſtulare nos facit gemitibꝰ inenar-
rabilibꝰ. Abba hebraicū ē idipm̄ ſigni-
ficans qd̄ ⁊ pater. Pater vero grecu3 ē
deriuatōne.q2 deriuat̄ a patir quod gre-
ce d2 pater.ſ3 latinum ē inſtitutōne. Sic
ergo iudeos grecos ⁊ latinos qui ſunt
adoptati ꝑ xp̄m in filios dei ſpūſſanctꝰ
clamare facit deum xp̄m patre3 ſuum eē
⁊ ipm̄ confitenſ. Et nota ꝙ dicit ſpirituſ
ſanctus nos facit clamare abba pater ꝑ
qd̄ dat intelligi ꝙ ſpūſſanctus duobus
modis facit nos clamare ſc3 occulte qd̄
ſignificat̄ in noīe occulto qd̄ ē abba. ⁊ a
p̄te quod ſignificat̄ in noīe noto quod ē
pat̄. Pater enī a p̄te clamat dei ↄgnitio-
nem in intellectu. ⁊ dī virtutem in effe-
ctu. Cōſequēter concludit dicēs. Itaq3
q̄ ſic h3 ſpūm qui facit eum clamare.iam
nō ē ſeruus:expulſa culpa oīno. Jo.xv.
Jam non dicā vos ſeruos:ſed amicos.
Sed filius infuſa adoptōis gratia.j.io.
.iij. Videte quale3 caritatē dedit nobis
deus vt filij dei noīemur ⁊ ſimus. Qd̄
ſi filius ꝑ grām. ⁊ heres tandē participā-
do glām ꝑ deum.i.ꝑ dei miſericoꝛdiam
ro.viij.ꝙ ſi filij et heredes.heredes qdē
di2:coheredes aute3 xp̄i. Cum ergo ſumꝰ
filij xp̄i dēmus ꝑ viam chꝛiſti ambulare
q̄ fuit via diſcipline et virtutis.qui autē
ꝑ viam chꝛiſti non ambulant non ſunt
filij.hebꝛ.xij.ꝙ ſi extra diſciplinam eſtis
cuiꝰ ꝑticipes facti ſunt omēs:ergo adul-
teri ⁊ non filij eſtis Ibidē. Quem enim
diligit deus caſtigat: flagellat autē oē3
filium quem recipit Si vis plura dice-
re dē via chꝛiſti q̄ fuit via pauꝑtatiſ ⁊ pe-
nalitatis:hūilitatis ⁊ caritatis: require
in tabula ⁊c

¶ In circūciſiōe dnī dē euāgelio ſmo XIII

POſtquam con-
ſummati ſunt dieſ octo vt pu-
er circūcideret̄ vocatū eſt no-
mē eiꝰ ieſꝰ.luc.ij. Arboꝛe vitatis regnu3
celoꝝ ſinapi ↄpat̄.q2 puū ē q̄3titate ſ3 eſt
mgnū v̄tute.nemo eī p̄t ī regnū celoꝝ in-
trare niſi ſit puꝰ ſui reputatōe: ⁊ maxiꝰ
v̄tute.mat.xviij. Niſi ↄuerſi fueritiſ ⁊ ef-
ficiamī ſic puuli nō ītrabitis ī reg.ce. In
cuiꝰ exēplū filiꝰ dī factꝰ ē puus in coꝛꝑe
⁊ obſequijs qui eſt infinitus v̄tute. Et
idō euangeliū p̄ſens eſt puū q̄ntitate ⁊

maximū in v̓tute. qꝛ illū ꝯtinet ⁊ deſcri-
bit. q̇ factus ē octo dieꝝ cū ſit eternꝰ ⁊ oī-
no imenſus. In q̄ quidē euāgelio tria mi-
rabilia ꝯtinent̄. Primū ē qꝛ eternꝰ ſub
tpe claudit̄. ibi. Poſtq̄ꝫ ꝯſu. ſunt. di. octo
Scōm eſt qꝛ filiꝰ dī impaſſibilis patit̄ ⁊
circūcidit̄. ibi. vt circū. pu. Terciū ē qꝛ d̄s
innoiabilis noiat̄ ibi. vo. eſt. n. e. ieſus.
¶ Primū ergo mirabile eſt. qꝛ filiꝰ dī
ſub tpe claudit̄ ⁊ infans octo dieꝝ effici
tur. Filius qꝗpe dī inq̄ntū hō cepit habe
re dies ⁊ ānos et patriā ⁊ pentes. ⁊ ī tpe
creuit ⁊ mortuus eſt. ¶ Et vide qꝛ ex hoc
ꝙ ſub tpe claudit̄. ⁊ ꝑ ꝯſequenſ ſub lege
qꝛ tale tps erat a lege determinatū. gen.
xvij. Infans octo dieꝝ circūcidet̄. ¶ In q̄
maxima eius miſericordia circa hoīes
demonſtrat̄. Ex hoc eniꝫ voluit ꝯtineri
ſub lege vt hos q̇ ſub lege erāt redimerꝫ
Expertus eniꝫ circūciſionis penā ⁊ alias
cerimonias legis quaſ vt videmꝰ ſerua
uit. qꝛ nō venit legē ſoluere ſed adimple
re. mat. v. cōpaſſus eſt iudeis ⁊ eos ab il
lo onere liberauit. Math. xvi. Uſqꝫ ad
iohēꝫ lex et ꝓphete. Similit̄ exptꝰ pena-
litates hūane nat̄e. ſcꝫ famē. ſitiꝫ. caloreꝫ.
⁊ frigus. cōpatit̄ nobis ſicut pius pater
⁊ tandē ab oībꝰ liberabit. hebr. iij. Non
eniꝫ hēmꝰ pōtificē q̇ nō poſſit ꝯpati īfir
mitatibꝰ noſtris. tēptatum aūt ꝑ ōnia.
Malū eniꝫ nō ꝯgnoſcit̄ niſi ꝯgnituꝫ et
exptū. Et iō filiꝰ dī voluit expiri noſtra
mala ſcꝫ pauptatē. expulſionē. ꝯtumeli-
aꝫ v̓boꝝ. falſaꝫ accuſatōem. ⁊ neq̄ꝫ ſentē
tiā. amicoꝝ derelictōem et tādē iniuſtaꝫ
⁊ violētaꝫ mortē. ad quā ōnia mala hu-
mane nat̄e ordināt̄ vt in oībꝰ malis no-
bis ꝯpateret̄ ⁊ ꝓ nobis patreꝫ rogaret.
Clamemꝰ ergo ad xp̄m ſecure ſi qđcun-
qꝫ malū patimur. qꝛ ip̄e oīa exptuſ eſt ⁊
iō nobis ꝯpatitur et ꝓ nobis apđ deuꝫ
aduocat. i. ioh. ij. Aduocatū habemus
apud d. p. ieſum xp̄m. iuſtuꝫ. ⁊ ip̄e eſt
ꝓpitiatō ꝓ peccatis noſtris. Clauſꝰ ē er
go ſub tpe ⁊ lege ꝓ nr̄ā ſalute. ⁊ iō nō dꝫ
nobis duꝝ vidi ſi claudimur ſub iugo
d̄ci ⁊ pnīe ⁊ religionis. ꝓ hōre dei: ⁊ bo-
no nr̄o. mat. xj. Col. iii. m. ſu. v. Et ſic ptꝫ
pmū. ¶ Scđꝫ mirabile ē. qꝛ filiꝰ dī impaſ
ſibilis patit̄ ⁊ circūcidit̄. Filiꝰ qꝗpe dī in-
q̄ntū d̄s ē ip̄a beatitudo. nec pati pt̄. ſꝫ ī-
q̄ntū hō paſſus eſt penā circūciſionis et
alias penas. In q̇bus oībꝰ ſiľ patiebat̄
et beatꝰ erat. Sic ergo xp̄uſ circūciſus ē
octauo die cultro lapideo in mēbro ge-
neratōnis ſm qđ lex mādabat. leui. xij.
Nō tamē cultrꝰ lapideꝰ erat d̄ neceſſita
te ſacramēti. Et nota etiā ꝙ xp̄c inq̄ntuꝫ
hō nō tenebat̄ circūcidi. qꝛ circūciſio
fiebat ꝓ peccato origiāli tollēdo. ſꝫ pec-
catū originale nō fuit in xp̄o. ber. ad qđ
tibi circūciſio bone ieſu neceſſe: qui nec
peccatū ꝯtraxiſti nec ꝯmiſiſti. qđ ip̄e nō
feceris etas manifeſtat. qđ v̓o nō ꝯtra-
xeris hoc veritas ꝓbat. ⁊ patris deitas:
et matris integritas. Pat̄ tibi ē ab eter
no. ſꝫ d̄s ē in quē peccatū nō cadit. Ma
ter tibi ē ex tpe ſꝫ virgo ē: nec parere po-
tuit incorruptō corruptelā. ¶ C ¶ Et
ꝙ pctm̄ originale in xp̄o nō fuerit. ex du
obus patet. Primo quia chriſtus non
fuit generatus ex concupiſcentia carna
li. nec per modum generationis. qꝛ nec
in ſemine viri nec in ſanguine menſtru
oſo impuro in quo libido eſt. Unde eti
am ſi deuſ modo formaret vnum homi
nem non per viam generationis. ſed ſi-
cut primum hominem vel primam mu
lierem. talis non haberet peccatū origi-
nale. ergo multomagis xp̄s non habu-
it. qꝛ ꝑ viam generationis formatus nō
fuit. Secundo idem patet quia duo cō-
traria non poſſunt ſimul eſſe in eodem
ſubiecto: ſed iuſticia originalis que eſt
contraria peccato originali fuit in xp̄o
ergo non fuit in eo peccatū origīale. Aſ

ſumpſit enī xp̄s carnē in ꝑfectiſſimo ſta
tu carnis.ſ.in ſtatu carnis ante peccatū
ꝗ fuit in p̄mis parētibꝰ āte peccatum
q̇ iuſticiā orgialē habuerūt. q̄ ꝯſiſtebat
in hoc ꝙ aīa erat ſubdita deo.nec aliqͦ
malū ꝯcupiſcebat.et omēs vires inferi/
ores ſubiecte erant rationi.nec ad malū
inſtigabant.et totum corpus erat ſubie
ctum anime. Hec ē iuſticia originalis q̄
perfectiſſiē fuit in xp̄o.ad quā iuſticiā ſe
q̄bat̄ ꝙ oīa extiora ad nutū ſubctā fuiſ/
ſet hoī ſic ⁊ xp̄o fueruut q̇ talē iuſticiā
habuit. Poſtq̄ȝ aūt aīa p̄mi hoīs rebel
liſauit deo.etiā inferiores vires rebelli/
ſauerūt rōni ⁊ corpꝰ aīe.⁊ in hoc ꝯſiſtit
peccatū originale.q: cuȝ tali inobedien/
tia ⁊ ꝯcupiſcentia ⁊ inordinatōe homo
naſcitur in qua peccatuȝ ⁊ culpa ꝯtrahi
tur. Nā dum anima infundit̄ ⁊ creatur
in corpe infecto ⁊ maculato ꝯcupiſcen/
tia.maculat̄ ⁊ ip̄a. Et iō ſtatiȝ infuſa eſt
maculata.et ꝯſiſtit in culpa ip̄a:⁊ pecca
tuȝ originale qͦ cū ip̄a originat̄. Ad qͦ
ſequit̄ ꝙ omnia exteriora rebelliſant ho
mi Et ſi quereret̄ q̄uo aīa pueri ſtatī cre
ata et infuſa rebellat deo. Dicendū q: vt
di.apl̄s ad ro.v. In adā oēs peccauerūt
Unde aīa ade rebellāte dō oēs rebella/
uerūt in ip̄o.pro eo ſcȝ ꝙ ab adā accipi/
mꝰ corpꝰ ⁊ naturā corruptā ī q̄ aīa creat̄
⁊ maclat̄ ⁊ iō ſtatī īcitabil̄ē ad malū.⁊ iō
peccatū originale ē peccatū ꝯtractuȝ et
nō ꝯmiſſuȝ.q: in ipſa infuſione aīe ipſū
anima ꝯtrahit. E ſi quereret̄ vlteriꝰ q̄re
ꝑētes mūdati a peccato originali gene/
rant filios cū peccato originali. Dicendū
ꝙ ꝑentes mundant̄ a peccato originali
ſolū q̄ntum ad culpā anime.et non quā
tū ad reatum pene. Unde ip̄e fomeſ pec
cati ⁊ ꝯcupiſcentia mali remanēt in car
ne.licet ꝑ baptiſmū ⁊ bona opera in tali
ꝑſona minuat̄. Ro.vij Uideo aliā legē
in mēbris meis repugnantē legi mentiſ
mee. Et q: ꝑentes dāt filio corpuſ macu
latū:⁊ aīa cū infundit̄ tali corpi macula
tur. Et iō ꝑentes mūdati generāt filios
cū peccato origiali.etiā q̄ntūcūq̄ȝ ſancti.
ꝓpter qͦ naſcimur oēs filij ire:vt dr̄ in
iob. Et q: originale ꝑ generatōeȝ intro/
ducit̄.inde ē ꝙ circūciſio in mēbro gene/
ratōnis fiebat.vt ibi fieret medela vnde
fiebat et morbus.q̄nīā ꝑ q̄ peccat q̇s per
hec et torquet̄.ſap̄.xj. Octauo āt die fie/
bat ꝓpter figurā. Oīa enīȝ in figura ꝯtī/
gebant illis.vt dr̄.j.ad cor.x. Quia figu
rabat̄ oblatō corruptōis ꝑ xp̄m fienda
que ꝑfctē ꝯplebit̄ ī octaua etate.q̄ ē etaſ
reſurgentiū. Et ſi obijceret̄.q: vīdr̄ om̄i
no ꝙ xp̄s habuit originale peccatuȝ.q̇a
penas inflictas ꝓ peccato originali ha/
buit.ſcȝ famē.ſitiȝ.calorē ⁊ frigus.⁊ mor
tem. Dicendū ē ꝙ xp̄s nullū defectuȝ vel
penalitatē ex natura ꝯtraxit.ſȝ volunta
rie aſſūpſit penalitates noſtras vt poſ/
ſet nobis ꝯpati vt dictum eſt. Defectuſ
aūt culpabiles nec aſſumpſit nec contra
xit. Quattuor enīȝ mala ſiue vulnera cō
ſecutus eſt hō ex peccato.q̄ ſunt infirmi
tas.ignorātia.cōcupiſcentia.⁊ malicia.
Criſtꝰ āt ſolā infirmitatē aſſumpſit q̄ ſe
q̇tur totā hūanā naturā.ſcȝ calorē.famē
ſitim.frigꝰ.laborē.mortē.⁊ hmōi. Et idͦ
nō habuit febres.⁊ dolores vētris.⁊ ali
as infirmitates.que totā naturam hūa
nā nō ꝯſequunt̄ Nullo ergo mō origia
le peccatū habuit:q̄uiſ aſſumpſit penaſ
ꝓ originali peccato inflictas. ¶ U ¶
Sciendū eſt āt ꝙ dͦs a p̄ncipio mūdi vſ
q̄ȝ mō ꝯtra peccatū originale ta remedi
a inſtituit ⁊ ordinauit Nā hō fecit mor
bum ⁊ deus fecit remediū. ¶ Primuȝ
remedium fuit ſacrificium pro adultis.
Et inde ē ꝙ antiqui patres deo ſacrifici
um offerebant. Si autem ꝑuuli morie/
bantur āte vſum liberi arbitrij.ſufficie/
bat eis fides parentum.vt ſicut a ꝑētibꝰ

introductũ fuit peccatũ ita ꝑ eoſdez de/
leretur. Si aũt pentes puuloꝝ qui mo/
riebant̃ non erant fideles. puuli nõ ſal/
uabant̃ ¶. Scdm̃ fuit circũciſio tempe
abrae. q꞉ ds mãdauit abrae ꝙ ipe ⁊ po/
ſteri eius deberẽt circũcidi. Hoc ergo re
mediũ fuit datũ ſolũ in ꝑplo ꝓ maſculis
omẽs aũt alij ꝑplĩ vſqꝫ ad chriſtũ habue
rũt remediũ primũ ac etiã femĩe iudeo
rũ ¶ Terciũ remediũ fuit baptiſmus.
Nã q꞉ circũciſio nõ erat remedium cõe
nec ſuaue. imo valde penoſuz. ⁊ iõ adue
nĩete medico ſuauitatis ſcꝫ ieſu xp̃o vbi
nõ eſt maſculus ⁊ femina gẽtilis ⁊ iude
us circũciſio et ꝑpucuiz. barbar⁹ et ſci/
ta. ſeru⁹ ⁊ liber. vt di. apl̃s ad col. iij. inſti
tuit ſuaue et cõe remediũ. ſ. baptiſmuz q
nõ ſolũ purgat pctã: ſꝫ apit celũ qd̃ circũ
ciſio nõ faciẽbat: et hoc facit baptiſmus
in virtute paſſionis xp̃i. q in ipo opatur
que ⁊ peccata deleuit ⁊ celũ apuit. Ba/
ptiſmus ergo eſt remediũ neceſſariũ ad
peccatũ tollenduz et ad regnũ dĩ ĩtrodu
cẽduz. io. iij. Niſi qs re. fu. ex a. ⁊ ſ. ſ. non
p̃t introire in regnum dei. Notandum
ꝙ oĩbus iſtis remedijs xp̃c vſus fuit nõ
ꝓpter neceſſitatẽ. Nã circunciſus fuit et
baptiſatus. ⁊ in die purificatõis ꝓ eo ſa
crificiũ oblatum fuit ſcꝫ par turtuꝝ et d.
pul. co. vt ptꝫ luc. ij. ¶ X ¶ Quãuis nõ
indigeret voluit tamẽ hodie circũcidi ꝓ
pter nouẽ. Primo ꝓpt̃ bonitatẽ legis
moſaice oſtendendã. vt ſcilicꝫ. oſtẽderet
legem moyſi eſſe bonam et a deo eẽ da/
tã. contra hereticos q̇ vetus teſtamẽtuz
nõ recipiũt. ⁊ dicunt ipm̃ a dyabolo fu/
iſſe datum. Dũ ei chriſt⁹ legẽ obſeruat.
et ſcḋm legẽ circuncidit̃. ꝑfecto bonaz eſſe
oſtẽdit legem. ¶ Scdo ꝓpter vitatem
humane carnis demõſtrãdã. ut oſtẽde/
ret ſe veram carnẽ habere ⁊ nõ fantaſti
cã vel aereã. ꝯtra hereticos q̇ dicũt ipm̃
corpus aereũ habuiſſe. ſicut apparuerũt
interdũ ãgeli in corꝑibus aſſumptis. q꞉
caro fantaſtica vel aerea nõ p̃t ſangnẽz
emittere Unde ſi corpus ãgeli apparen
tis ſcinderet̃ nõ emanaret inde ſanguis
¶ Terciõ ꝓpter fatoꝝ obſeruantiaz de/
ſtruẽdã. vt deſtrueret oẽs malicias ⁊ fa
ta q̃ tunc fiebant ⁊ adhuc fiunt. Cauent
enĩ hoĩes. q꞉ hodie ẽ caput ãni dare ali/
quid de domibus ſuis. nec volunt ꝙ in
de aliqd̃ aſportet̃ niſi ꝑmũ aliqd̃ inferat̃
Contra quos xp̃s hodie dedit p̃cioſius
quod habebat. ſcꝫ carnẽ ⁊ ſanguinez ſu
um. et nihil recepit. Multe enĩ obſeruã
tie ſunt in quib⁹ hoĩes ponũt ſpem ſuaz
quas omnes xp̃s deſtruxit in circunciſi
one In quo dedit intelligi ꝙ ſolũ in filio
dei incarnato. debem⁹ hr̃e ſpem. et ſolũ
ad ipm̃ in omnibus factis noſtris ocu
los mentis dirigere. et idõ nobis hodie
oſtẽdit carnem ſuam. q꞉ in eo ſpes ſalu/
tis noſtre ꝯſiſtere dẽt. Quaſi d. chriſtus
Ecce oſtẽdo vobis in quo ſpem pone/
re debetis. ⁊ quid ĩ omĩb⁹ factis veſtris
reſpicere debeatis. ſcꝫ virtutẽ ſanguinis
mei. ¶ Quarto. ꝓpter ſpeꝫ noſtre redẽ
ptionis firmã reddendã. vt firma ſpes
noſtre redẽptõnis hẽretur. Dicebat enĩ
xp̃us totã humanã naturã redimere. q
fuit maxima emptõ. ꝓ maxima aũt em/
ptõe dat̃ arra: vt firma ſit emptõ. ⁊ ideo
xp̃s dedit hodie arrã nr̃e redẽptõnis q̃
ſangne xp̃i fiẽda erat: vt firma ⁊ rata ꝑ/
maneret. P⁹ea eĩ in cruce hãc ſolutõeꝫ
ꝯpleuit. qñ totũ ſanguinẽ ſuum fudit.
.i. pe. i. Nõ eĩ corruptibilib⁹ auro. vl' ar.
re. ef. ſꝫ. p̃. ſan. ag. in. con ¶ Quĩto. ꝓpter
exẽplum hũilitatis dand̃. Et hoc ẽ qd̃ d.
Ber. Nullũ hẽns veſtigiũ vulneris. li
gaturã vulneris nõ refugit. nõ ſic impij
nõ ſic agit pueꝛſitas elatõis hũane. Eru
beſcim⁹ enim ligaturã vulnerũ. q̇ inter
dum d̃ vulnerib⁹ gloriamur. Ualde ꝑ/
ni ad vulnera p⁹ea ad remedia v̇ecũdi.

Ille enī quē peccati nemo ꝑt arguere p̄/
mū remediuꝫ ſine vlla neceſſitate ſuſce/
pit. Et iḋo circūcidi voluit vt oēm hūili
tatem impleret. math. iij. Sic nos decet
implere oēm iuſticiā. i. oēm humilitateꝫ
¶ Sexto ꝓpter miſterium incarnatio
nis celandū. vt ſacramentū incarnatōiſ
dyabolo celaret̄. Cuꝫ enī circuncıſio fie
ret circa peccatū orıginale credit dyabo
lus et hūc peccatorē eſſe qui circūcideba
tur qui ⁊ circūciſioniſ remedio idigebat
Propter hoc etiā voluit ꝙ mat̄ ſua per
petua virgo deſponſata eēt. ¶ Septio
ꝓpt̄ onus circunciſionis tollenduꝫ vt
exptus penā circūciſionis cōpateret̄ hiſ
qui circūcidebant̄ et ſic ab illo onere eoſ
liberaret vt dictum ē. ¶ Octauo ꝓpter
ſpūalem circūciſionē faciendā vt oſten/
deret nos ſpūaliter exemplo ſui circūci/
di. Duplex eſt enī circūciſio ſḿ ber. que
debet fieri in nobis. ſcꝫ exterior in carne
interior in mente. Circūciſio exterior cō
ſiſtit in duobus. Primo ī habitu ne ſit
ſupfluus. vanus ⁊ diſſolutus Scḋo in
omnibꝰ ſenſibꝰ vt ſint ordinati et nō diſ
ſoluti. Dēmus ergo eē circūciſi aſpctū
vt non hēamus oculos ſublimes ⁊ va/
gos ad videndū vana ⁊ ꝯcupiſcendum
mlieres. Itē in auditu vt nō audiamus
vana et nociua Iteꝫ in guſtu et olfactu
vt ab īmoderato potu ⁊ cibo nos et ab
his q̄ ad ꝯcupiſcentiā ꝓuocāt abſtinea/
mus. Itē in tactu vt nō tangamꝰ et ope
mur q̄ tāgere ⁊ opari nobiſ nō ſunt lici
ta. Similiter interior circūciſio in duo/
bꝰ ꝯſiſtit. ſcꝫ in corde vt nō cogitemꝰ ma
la ⁊ vana. ⁊ in volūtate vt nō deſidere/
mꝰ mala. Qui ergo ad petraꝫ xp̄m ſic ſe
circūcidit interiꝰ et exterius. vere cū cri/
ſto eſt hodie circūciſus ſpūalit̄ ⁊ hūc di
em ſolēnit̄ celebrat. Col. ij. Circūciſi eſtis
in chriſto circūciſione nō manufacta in
expoliatōne corporis carnis ſed in cir/
cun. d. n. i. chri. Sed q̇ ſe diſſoluūt interi
us in corde. ⁊ exteriuſ in ope ⁊ diſſolute
opant̄. hi hodie cū xp̄o nō circūciduntur.
nec hunc diē celebrant ſed ꝯtamināt ſpi
ritū ſācto reſiſtētes. act. vij. Dura ceruı
ce et incircūciſi cordibus et aurıbꝰ vos
ſpūiſancto ſp reſtitiſtis ¶ Nono volu
it circūcidi et ſanguinē ſuum fundi ꝓpt̄
virtutē ſui ſanguinis demōſtrandā. ad
oſtendendum ꝙ oēm virtuoſaꝫ opatio/
nem quaꝫ quicunqꝫ ſanguis hꝫ efficere.
ſanguis xp̄i ſpecialit̄ efficit in nobis.
¶ Inuenimꝰ enī de ſanguine q̄ttuor v̇
tutes. Primo enī ſanguis hꝫ rumpere
vt ſanguis hircoꝝ adamantē. quē nihil
aliud frangere p̄t. ⁊ hoc facit ꝑ caloreꝫ q̇
eſt in illo ſanguine virtualit̄ ſicut calor
eſt virtualit̄ in ſole. Sic xp̄i ſanguis frā
git cor hoīs quod eſt durꝰ. ⁊ hoc ꝑ calo/
rē ſpūſſancti. Quis enī ē taꝫ durꝰ vt duꝫ
recogitat ſāgnē xp̄i ꝑ ſe tociēs effuſum:
vt in eius amore non frangatur et igne
ſpūſſancti vrat̄. ¶ Scḋo ſanguis habꝫ
mundare vt dixerūt pontificeſ capitolij
ꝯſtātino lepſo ꝙ ſi lauaret̄ in ſanguine
pueroꝝ calido ⁊ fumāti mūdaret̄. Hoc
pontifices habuerunt ꝑ reſponſa dmo/
nuꝫ q̇ de ſanguine xp̄i dicere itēderūt.
ſed pōtifices materialit̄ ītellexrunt. Sic
ſāguis xp̄i lauat a lepra peccati qḋ ſolꝰ
ſanguis xp̄i poteſt abſtergere. Apoca. i.
Qui lauit nos a peccatis noſtris in ſan
guine ſuo. ꝑ quem ſanguinem ꝯſtātinꝰ
a lepra anime ⁊ corpis eſt mundatꝰ. In
baptiſmo enī ſāguis xp̄i opat̄ ¶ Tercō
ſanguis habet viuificare ⁊ ꝯſeruare vi/
tā. Unde q̇daꝫ ātiq̇ phī dixerunt ꝙ aīa
erat in ſanguine ſiue ſanguis ꝑ eoꝙ vi
ta in ſanguine ꝯſeruat̄. Leuit. xvij. Aīa
enī omnis carnis in ſanguine eſt. i. vita
Sic ſanguis xp̄i dedit nobis vitaꝫ gra/
cie. Tren. iiij. In vmbra tua viuemꝰ igē
tibus. Alia tranſlatō hꝫ: in ſangīne tuo

viu:em⁹ in gẽtib⁹.eph.ij.Cum eſſemus
mortui in delictis ⁊ peccatis noſtris cõ
uiuificauit nos xp̄s i illo ſcꝫ in ſanguine
xp̄i. Unde adhuc oẽs gẽtes ſup q̄s non
ſtillat ſanguis xp̄i manēt mortui in de/
lictis ſuis. Et hoc ē qđ ꝑ ꝓphetã xp̄s dic
Similis factus ſum pellicano ſolitudi/
nis. ¶ De quo fert̄ qđ facit ſuos pullos
ſub arbore.et dum ꝓ eſca ſe abſentat ve
nit ſerpẽs ⁊ interficit eos. ¶ Pellican⁹ ãt
rediens ꝑcutit roſtro latus ſuũ.de q̄ ſan
guis emanat.quẽ diſtillat ſup pullos.⁊
ſic eos reducit ad vitã.et intantũ debili
tatur ꝙ fere morit̄. Sic xp̄s vidẽs filioſ
ſuos morti traditos ab ãtiquo ſerpente
ſanguinẽ ſuũ ſup eos fudit.⁊ ſic reuoca
uit eos ad vitam.ad cuius effuſionẽ de
bilitatus eſt vſqꝫ ad mortẽ. ¶ Quarto
ſanguis habet pulcrificare et colorare.
q: ſanguis de cõcha de quo tīgitur pur/
pura ē pulchrior ſup omnes colores ru
beos. Eſt enĩ purpura quidã pãnus tin
ctus in ſanguine conche. ⁊ eſt ita rube⁹
ꝙ videt̄ flamã ignis ꝓijcere quã ſub pe
na capitis antiquus nullus poterat idu
ere niſi impiali ꝑditus vel regia dignita
te. Unde nec coccus.i.grana de quibuſ
tingitur ſcharletũ et verzenũ qđ ē lignũ
rubeũ de quo tingunt̄ pãni rubei.ſũt ali
quid reſpectu ſanguinis cõche. Exẽplũ
de mulieribus q̄ accipiũt babacellũ.i.g̃/
nũ ad colorandũ ad pulcrificandũ faciẽ
Sic ſanguis xp̄i pulcrificat animã ſup
omnia. Unde beata agnes ait. San.c.
or.ge.m. Et ideo aĩa ſup quã ſtillat ſan/
guis xp̄i eſt pulcrior res de mundo ⁊ aĩ
ma ſup quã nõ ſtillat ē turpiſſima.et ſic
patet ſcđm. Terciũ mirabile ē ꝙ fili⁹ dei
innominabilis noĩatur. Nomina enim
ponunt̄ ad exp̄mendũ ꝓprietates rerũ
ſed nullũ nomẽ nec omnia noĩa ſil'poſ/
ſunt exprimere bonitatẽ et totã ꝓprieta
tẽ dei que enarrari nõ poteſt.tamẽ ho/
die noĩatur. Uocatũ eſt inq̄t nomẽ eiuſ
ieſus.i.ſaluator. Et hoc valde ↄgrue ĩ ca
pite anni ĩpoſitũ eſt ei nomẽ ieſus. Ro
mani nãqꝫ dñi mundi adorabãt ſolem
et lunã et alios planetas.ponẽtes in eiſ
ſalutẽ humanã ↄſiſtere: et ſtatuã ſolis
vocabant appollinẽ. ſtatuam vero lune
dyanã.ſtatuã martis martem.et ſic đ a/
lijs. Et ab ipiſ denoĩabãt oẽs dies ſepti
mane a ſole.ſcꝫ diem ſolis. Sed creſcen/
te religione chriſtiana hoc nomẽ muta
tũ eſt.et vocatur dñica.q: in ea domin⁹
natus eſt ⁊ circuncíſus et in ea reſurre/
xit. Scđaꝫ aũt diem nominabãt a luna
ſcꝫ diem lune.et ſic de alijs. Septimum
a ſaturno.ſcꝫ dieꝫ ſaturni. Sed iudi vo
cant ſabbatũ.i. requiẽ. q: deus illo die
ab opibus creatõnis reqeuit.in q̄ ipos
imitamur. Annũ aũt ↄputabãt ſm mo
tum ſolis.menſes aũt ſm motũ lune. Et
ſic patet ꝙ ſm vitatem oĩs dies ē caput
anni et ſimilit̄ caput menſis. q: quolibꝫ
die eſt ſol in aliquo puncto in quo non
erit vſqꝫ ad menſem in ſequenti lunari.
Romani aũt ordinauerũt ꝙ ianuariuſ
eſſet p̄mus menſis anni.vocantes eum
ianuariũ a ianulo qui fuit rex tuſcie tã/
q̄ꝫ aliquid numiniſ fuerit in eo. Et ſic pꝫ
ꝙ ſm ↄputatõem romanoꝝ hodie ē pri
mus dies ãni.ſm aũt iudeos et multas
alias cognatõnes nõ eſt ſic q: iudei acci
piunt p̄muꝫ diem ãni p̄maꝫ lunã april'.
Ut ergo xp̄s oſtẽderet.ꝙ ipẽ ē ſalus oĩ/
um et ipe ſoluſ deberet adorari.et ab ip
ſo ſolo õnis ſalus deberet peti. voluit ĩ
capite ãni vocari ieſus.i.ſaluator. quia
ipſe ſolus ſaluat.vocatuꝫ eſt inquit no/
men eius ieſus.o nomẽ tociẽs vocatuꝫ.
totiẽs expectatũ:et tã diu deſideratũ. ſꝫ
hodie p̄mo exhibitũ ⁊ ſaluatori ĩpoſitũ
Nudũ ei lõge erat a peccatorib⁹ ſal⁹ lõ
ge erat ieſus.ꝓpe erat domin⁹ vltõnum
đſ exercituũ.vnđ dauid agnoſcẽſ nomẽ

potentie poſtulabat nomē clementie.d.
Dic dnē aīe mee:ſal⁹ tua ego ſuz. Qua
ſi dicat. Satis dixiſti ego ſum domin⁹
ſatis ſcim⁹ te eē dominū.et iō abſconde
q̄ſo nomē ptātis.et exhibe nomē benig-
tatis. Fac vt cognoſcam⁹ te ieſuz.qḋ ho
die impletū eſt.apparuit eni benignitas
et hūanitas ſalua.n.dei q̄nā vo ē.n.e ie
ſus. O nomē omni honore ⁊ reuerētia
dignū. Non eſt fratres kariſſimi caſua
liter inuentū et impoſitū hoc nomē. ſed
a dō noīatū.eſa.lxij. Uocabit̄ e.n.no.qḋ
oſ.do.noīauit. Ab āgelo nunciatuz.Lu.
.j. Uocabis nomē ei⁹ ieſus. Ab apl'is p
dicatuz.act.iij. Non ē aliud nomē ſub
celo datū hoīb⁹ in quo opz.n.ſal.f. Ab
omnibus creaturis adoratū ⁊ īuocatū
phi.ij. In noīe ieſu om.ge.fle.ce.ter.et in
Uocatū eſt ergo nomen eius ieſus Uti
nā ſcirem⁹ exp̄mere et incorpare nobis
dilectōem h⁹ dulciſſimi noīs.qḋ tociēs
legimus in ſcripturis:quod melos ī ore
iubilus in corde.vt di.ber. Idō di. quiḋ
Ieſu dulcis memoria.dans vera cordis
gaudia.ſed ſup mel ⁊ omnia ei⁹ p̄ſentia
Nil tamen ſuaui⁹ audit̄. nil iocundius
nil cogitatur dulcius q̄z ieſus dei filius
ieſus ſpes penitentib⁹ q̄z pius eſt petēti
bus.q̄z bonus te q̄rentib⁹.ſz qḋ inuenien
tibus ieſu rex admirabilis et triūphator
nobilis.dulcedo ineffabilis.tot⁹ deſide
rabilis.nec lingua p̄t dicere.nec litera ex-
primere.expto p̄t credere qḋ ieſuz dilige
re. Amor ieſu dulciſſim⁹ et vere ſuauiſſi
m⁹.plus milies g̃tiſſim⁹ q̄z dicere ſuffici
mus ieſu decus āgelicū in aure dulce cā
ticū.in ore mel mirificuz in corde nectar
celicū.ieſu tua dilectō grata.mentis refe
ctō replens ſine faſtidio.dās famē deſiḋ
rio. Qui te guſtāt eſuriūt.qui bibūt ad-
huc ſitiūt deſiderare neſciūt: niſi ieſum
quem diligūt. Et ſi volum⁹ h⁹ benedicti
nominis dulcedinē ⁊ v̄itatez ſcire. nota

q̄ hoc nomē ieſus ē p̄mo penitētib⁹ ī re
fugiū. ¶ .z. ¶ Quis eni peccator nō ti-
meat nomen potētie.qs audeat ſuſtine-
re deū vltōnū.oīpotens nomē ei⁹. Sed
ecce ihes⁹ dulce refugiū.ſpes vera penitē
tibus.math.j. Uocabis nomē ei⁹ ieſuz:
Ipſe eni ſaluū faciet p̄plm ſuū a peccatis
eoꝝ. Scdō eſt egrotātibus in remediuz
mat.xvi. In noīe meo demonia eijcient.
zc.ſupra egro.ma.ipo.et bene ha. Et idō
nō eſt nomē ieſu ab infirma aīa negligē
duz.q² in ip̄o habet ſalutis ātidotū.ber.
Habes eni o aīa mea reconditū electua
riū cū vaſculo vocabuli quod ē ieſ⁹. qḋ
nulli vnq̄z peſti inefficax inuenit̄ Tercō
eſt pugnantib⁹ in p̄ſidiū. Subijcit eniz
oēz feritatē inimicoꝝ.lu.x. Reuerſi ſunt
diſcipuli d. Dnē in nomine tuo etiaz de
monia ſubijciūt nobis Prouerb.xviij.
Turris fortiſſima nomē dnī ad ip̄az cō-
fugiet iuſtus et ſaluabit̄. Exēplū de bea
ta agata.que dixit q̄ feras nō timeret.q²
audito noīe ieſu māſueſcūt Quarto eſt
patientib⁹ in ſolatiū Unde ip̄e p̄ſolatur
patientes.d.luc.vj. Beati eritis cū vos
oderint hoīes ⁊ exp̄bra.et eie.n.v.t.m.p
pt.fi.ho.gau.et ex. Ecce.n.m.v.mul.ē.in
ce. Idō ibant apl'i gaudētes.a.con.cōſi.
q̄niam dig .ha.ſunt.p no.ieh.cōtu.pa.
act.v. Unde dicebat apl'us in eodez xxi
Ego nō ſolū alligari ſz etiā mori ī hieru-
ſalez patus ſuz p̄pter nomē dnī ieſu. Et
p̄pterea martires duz p hoc noīe patie
bant̄ videbat̄ eis in magnis delicijs et
ſolatijs eſſe. Quinto ē p̄ficientib⁹ in au
gmentū.ps.lxxxiij. Ibūt de v̄tute in vir.
ſcz in v̄tute nominis ieſu.q² ſine ipſo ni-
hil poſſumus facere Prouer.iiij. Iuſto
ruz ſemita quaſi lux creſcit ⁊ p̄ficit vſq̄z
ad p̄fectum diē. Et hoc ī noīe ieſu. quia
ōnia p ip̄m facta ſūt.io.j. Sexto ē defici
ētib⁹ in ſubſidium.hoc ſignificatū ē act.iij
vbi ait petr⁹ claudo. In noīe ieſu ſurge

⁊ābu. Et ſtatiꝫ ſurrexit. Si ergo ſedes ꝑ
pigritiā ſanet te ieſ⁹ excutiēdo torporē
Si ꝓpter īpotentiā ſanet te ieſus infūdē
do vigorē. Septimo dat indulgentiā et
remiſſionē peccatoꝝ in eccleſia di. vt hē
tur ꝑ hos verſ⁹. Cū ieſus in miſſa q̄tiens
audiſq; maria. Et flectis genua dat io-
hānes tibi papa Ob veiaꝫ ſcelerū vigin
ti nēpe dieꝝ. Octauo ē credētib⁹ ⁊ ꝯfitē
tibus in hōris faſtigiū. io. j. Dedit eis
poteſtatē fi. di fi. bis q̄ credūt in no. eiuſ.
Quod eſt maxim⁹ hōr et ꝑfectus. qꝛ ſi
filij et heredes. vt di. aplus. ad Ro. viij.
Hoc cognouit āgelus: q̄ndo nō ꝑmiſit
ſe adorari a iohē. apoc. vlt. Nono ē cō-
templātibus in ſuſpiriū. eſa. xxvj. Do-
mine nomē et memoriale tuuꝫ in deſide
rio anime. Nullū eniꝫ nomē ita excitat
anime deſideriū ſpūale ⁊ ſuſpirare facit
ſicut ieſus. Exemplū de beato ignatio q̄
liter hēbat hoc nomē impſſum in corde
ſuo. vt poſt mortē īueniret in eo ſcriptū
aureis literis. Decimo eſt poſtulātib⁹
in exauditōis ſuffragiū. io. xv. Quicq̄d
pe. pa. in no. m. dabit vobis. Nota quo
mō hoc nomē ieſus ē titulus nrē petitō
onis in curia dei patris. et ideo eccleſia
ſp in fine oīm orōnū adiungit. per dom
nū noſtꝝ ieſuꝫ xp̄m. Ius aūt iſti⁹ tituli
nō ꝯpetit ōnib⁹ et idō non oēs oratōes
exaudiunt. Undecimo ē pſeuerantib⁹ ī
pmiū. apoc. xxij. Et nomē in frontibus
eoꝝ. q. d. Hec eſt gloria eorū habere nō
mē dei ieſu ſcriptū in frontibus ſuis. ⁊c.

De epiſtola ſermo. XIIII

Apparuit beni
gnitas et humanitas ſal. no.
dei ⁊c. ad tytum. iij. In euāge-
lio hodierno agit de xp̄i circūciſione. in
epiſtola vero de baptiſmo quē xp̄c inſti
tuit vt circūciſioni ſuccederet. ꝑ queꝫ ſal
uamur et renaſcimur in filios dei: et ad
vitā ſpūs. renouamur. et renaſcimur. in
qua quidē epl'a apl's tria facit. ¶ Primo
oſtēdit magnitudinē diuine miſericor-
die ſup nos apparuiſſe in eo q̄ nos ſalua
uit. in ꝑncipio eplē. ¶ Scdō determinat
modū ꝑ quē nobis ſalus aduenit. ibi. ꝑ
lauacꝝ regeneratōis. ⁊ re. ſ. ſ. Tercō po-
nit fineꝫ ad quē ſaluatōem talē ordina-
uit ibi. vt iuſtificati g̃. ipſius he. ſimus.
ſm ſpem vi. eter. ¶ Primo ergo oſten
dit magnitudinem diuine miſericordie
ſup nos apparuiſſe di. Appa. ben. ⁊ hūa.
ſal. n. dei. i. larga miſericordia ⁊ clemen-
tia qua ſe voluit vnire noſtre miſere na
ture. et propter nos miſer fieri. Uel be-
nignus dēs ⁊ hūanatus ſaluator noſter
deus apparuit ſcꝫ mūdo ꝑ carnem. ⁊ no
bis ꝑ fidem. Et hoc nō ex opib⁹ iuſticie:
que fecimus nos ſcꝫ prius. Nullus nā-
qꝫ hoc credat. ij. thi. j. Qui vocauit nos
vocatōne ſua facta nō ſm opera noſtra
Qꝛ nulla bona feceram⁹. imo poti⁹ cuꝫ
inimici eſſemus recōciliati ſum⁹ deo. ro.
v. Quippe qꝛ etiaꝫ que videbant̄ bona
nulla erant. eſa. lxiiij. Et facti ſumus vt
īmundi oēs nos. quaſi pānus mēſtrua
te vniuerſe nrē iuſticie. ſꝫ ſcꝫ ſuā miſīcor
diā ſaluos nos fecit. ſcꝫ in paſſione ſua.
Tre. iij. Miſericordie dnī qꝛ nō ſumus
ꝯſumpti nō nrē iuſticie. ¶ Conſeq̄nter
oſtēdit modū iſti⁹ nrē ſaluatōnis: qui ē
ꝑ baptiſmū habentē vim a chriſti paſſi-
one. Saluauit eni nos ꝑ lauacꝝ regene
ratōnis. et renouatōnis ſpūſſancti. id ē
qd̄ fit ꝑ ſpūmſanctū. ſcꝫ ꝑ baptiſmum: q̄
lauacꝝ eſt regeneratōnis: qꝛ in eo rege-
neramur in filios dei. io. iij. Oportꝫ vos
naſci denuo. Et renouatōis qꝛ. in eo de
poſito veteri hoīe cū actibus ſuis reno
uamur in nouuꝫ hoīem q̄ ſm deū creat⁹
ē ī iuſticia et ſctificatōe. vt. di. aplus. ad
ephe. iiij. Que regeneratō et renouatio
fit ꝑ ſpūmſāctū. q̄ ī baptiſmo opat̄. vnde

talis regeneratō ſpūſſancti dēt dicī Re/
nouatōnis inq̄m ſpūſſancti que ſpūm
effudit in nobis. nō tantū in nos ſꝫ ī no/
bis ad quietā pmanentiā. et hoc abūde.
qꝛ ad remiſſionē oīm peccatoꝝ et ad co/
piā oīm virtutū. Joel. ij. Effundā de ſpi/
ritu meo ſup oēm carnē ⁊c. Et nota q̄ iō
eſt regeneratō et renouatō ī re. differūt
tamē ratōe. qꝛ regeneratō appellat̄ inq̄n/
tū dat eſſe ſpūale. renouatō vō inq̄ntuꝫ
aufert vetus eſſe ſiue priſtinā vetuſtatē
Unde regeneratō dicit gratiā ad bonū
renouatō vō grām contra malū. Hoc ē
lauacꝝ de quo zach. xiij. Erit fons patēſ
domui dauid in ablutōnem peccatorū
et mēſtruate. Et ezec. xxxvj. Effundaꝫ ſu
p vos aquā mūdam et mū. ab o. inq. vris
In quo q̄dē lauacro ſpūſſanctus in co/
pia dat̄ ad ſancte et ſpūalit̄ viuendū. Et
hoc eſt. Quē ſcꝫ ſpūm ſanctuꝫ effudit de
ſuper nos abunde ad ſancte ⁊ ſpūalit̄ vi
uendū et ad ad nos regenerand̄ ⁊ reno
uand̄ p ieſum xp̄m ſaluatoreꝫ noſtruꝫ. i.
p paſſionē ieſu xp̄i in qua ꝓprie ſaluato
ris nomē accepit ſiue obtinuit. ¶ Con/
ſequent̄ tercō oſtēdit finē iſtius ſaluatō
nis. Ad hoc enī nos ſaluauit p lauacꝝ
baptiſmi. vt tandē ſim⁹ heredes vite et/
ne. alias tal̄ ſalus nihil valeret. ⁊ hoc ē.
Ut iuſtificati gratia. Sola eī gratia iu/
ſtificat. ro. iij. Juſtificati g̈. ⁊c. Jp̄i⁹. ſ. p fi.
ro. v. Juſtificati ergo ex fid̄ pacē hēam⁹
ad deū. Heredes ſim⁹ ſm ſpem vite eter
ne. ro. viij. Spe enī ſalui facti ſum⁹. Tā/
dē aūt ſimus heredes ſm rē in xp̄o ieſu
dnō nrō in quo vita eťna ꝯſiſtit. io. xvij.
Hec ē vi. e. vt cog. te ſo. ve. d̄. ⁊ q. mi. ieſuꝫ
xp̄m. Sed ꝯ̄ plures nō ſaluant̄ p baptiſ
mū. ⁊ in p̄ſenti p gratiaꝫ. ⁊ in futuro per
gloriā. ergo xp̄c nō ſaluauit nos p baptiſ
muꝫ. Dicendū ē q̄ xp̄c ſe habet vt medi/
cus ⁊ vt ſol in ſaluatōe hoīs. Sicut eniꝫ
medicus nō ſanat hoīem ſine medicina

ſic nec xp̄s ſanat ſine baptiſmo. io. iij. Ni
ſi q̄s re. fu. Sic ergo medi. pat medicinā
et mādat dietā. ſic et xp̄c pauit ſacramen
ta eccīe et mādauit abſtinētiā a mal̄. Et
ſicut medic⁹ diceret̄ hoīes ſanare q̄ hēꝛꝫ
ita efficaces medicinas q̄ quicunqꝫ eas
ſumeret ſanaret̄. ſic ⁊ xp̄s d̄ꝛ hoīes ſalua
re. qꝛ ſacramēta eccīe p̄pauit. q̄ ſunt tāte
v̄tutis: vt quicūqꝫ ea digne ſumit ſalua
tur. p hoc ī p̄ſenti p grām ⁊ in futuro p
gloriā. q̄ꝫuis nō oēs ſaluent̄. qꝛ nō omēs
ea ſumunt. Siliter. ſe hꝫ vt ſol. Manife
ſtuꝫ ē eī q̄ ſol totū mūdm illūinat q̄ntuꝫ ē
de ſe. ſꝫ ſi q̄s claudit feneſtrā nō illumīat̄
a ſole ſꝫ in tenebris manꝫ. Sic ⁊ xp̄c ſtat
ad hoſtiū vniuſc⁹qꝫ ⁊ vult intrare ⁊ illu
mīare oēm hoīem. ſꝫ nō illūinat niſi q̄ ei
apuerit. apoc. iij. Ego ſto ad hoſt. ⁊ pul.
ſi q. ap. m. intr. ad il. ⁊c. Pctores aūt qui
nolūt ei apire. ſꝫ rebellāt. nō illuminātur
iob. xxiiij. Ipſi fuerūt rebelles lumī: q̄ di.
do rece. a. no. io. ij. Hoc ē iudiciū: qꝛ lux
veīt ī mūdꝫ. ⁊ dilex. hoīes. mag̈ te. q̄ꝫ lucē.
Et ſic pꝫ ſcd̄ꝫ ⁊ ťciū. Qꝛ in euā. agit̄ d̄ cir
cūciſione. ⁊ in ep̄la de baptiſmo. videā⁹.
in q̄ntis baptiſm⁹ excedit circūciſionem
¶ Notanduꝫ ergo q̄ baptiſm⁹ exce
dit circunciſionē in trib⁹. ¶ Primo in
cōitate qꝛ baptiſm⁹ omnibus eſt cōis: ⁊
maribus ⁊ mulieribus et iudeis ac gen
tilibus et omnibus mādatur vt baptiſē
tur. mat. xxviij. Docete omnes gentes
baptiſantes eos. Et idō fit in aqua que
omnibus eſt cōis et in neceſſitate ab oī/
bus poteſt ꝯferri. Circunciſio auteꝫ nō
fuit omnibus cōis nec omnibus eſt mā
datum. vt circuncidantur. ſed ſolum iu
deis maribus. ¶ Scd̄o in ſuauitate. qꝛ
baptiſmus eſt remedium ſuaue. ⁊ circū
ciſio auſterum et durū. quia in loco ner
uoſo fiebāt. q̄muis cultrus lapideus nō
fuerit de neceſſitate. Tercō in virtuoſita
te. Naꝫ baptiſmus eſt maxime efficacie

et virtutis. Excedit aūt baptiſm⁹ circūci
ſionem in vtute quātū ad ſeptez. ¶ B
¶ Primo q₂ p baptiſmū₃ oēs ſaluanť
q̄cunq₃ ſaluant. Unde ē ſacramētū₃ ne
ceſſitatis. io. iij. Niſi qs re. ſu. ex. aq̄ ⁊. ſ. ſ.
⁊c. Per circūciſionē āt nō oēs ſaluabāť
nec erat oīb⁹ neceſſaria vt dictū ē. Se
cūdo q₂ p baptiſmū mūdamur ⁊ a cul
pa ⁊ a pena. ⁊ a peccato originali ⁊ actu
ali q₂ ut di. aug. in puulis delet origina
le et ī adultis originale ⁊ actuale. Opať
enim in vtute paſſionis xpi qui in paſſi
one ſua nobis abluit in ſangne ſuo ma
culas peccatoꝝ noſtroꝝ: et penas p eis
ſuſtinuit. eſa. liij. Uere languo. no. ip. tu.
et do. no. ip. por. Ro. vj. Quicūq₃ bapti
ſati ſum⁹ in xpo ieſu in morte ipi⁹ bapti
ſati ſum⁹. i. in vtute mortis xpi. Circun
ciſio āt mūdabat hominē ſolu₃ a culpa
originali. nō āt a pena. q₂ carentiā diui
ne viſionis. que erat pena origīalis pec
cati nō auferebat. Circuncisi eni₃ illi de
ſcendebāt ad limbū ſicut alij. Nec etia₃ ī
ueniť dictū ab aliq̊ ſancto ꝙ circunciſio
auferret peccatū actuale. ſed ſolū origia
le qd verū₃ ē pncipaliť. Sed ex ꝯſequē
ti etiā auferebat actuale ſi ī ueiebat ⁊ hoc
ſolū q̄ntū ad culpā. ſed nō q̄ntum ad pe
nā. ¶ Tercō q₂ in baptiſmo ꝯferť grā et
dať ſpūſſanct⁹ abunde ad vincendu₃ ex
omni pte peccatū. vt hic d₂. p quē₃ ener
uanť vires peccati vt ꝯcupia nō ita do
mineť nobis. ⁊ p quē habilitanť oēs po
tēcie anime ad bene opandū ⁊ delecta
biliť. In cⁱ figura ſup xpm deſcendebat
ſpūſſanctus in ſpē colūbe. que ē aīal fer
tile et omni mēſe generat. Opať eni₃ ba
ptiſm⁹ in virtute xpi crucifixi. cū q̊ pecca
tū ē crucifixū et vires ei⁹ ſunt eneruate.
⁊ ꝯcupia refrenata. ro. vj. Uetus noſter
homo. i. ꝯcupiſcentia carnalis. ſilr̄ cruci
fixus eſt: vt deſtruať corp⁹ peccati et ꝯge
ries peccatorū. In cui⁹ figura mādauit
domin⁹ moiſi vt ſuſpēderet ſerpētē in li
gno vt p₃ nume. xxj. Fac tibi ſerpentem
eneū. ⁊c. Serpens venenās hoīes eſt ip
ſu₃ peccatū qd ſuſpenſu₃. ē in ligno cru
cis vt di. aug. Suſpenſus āt nō h₃ vires
niſi ſoluať. et ideo peccatu₃ nō poteſt ho
mini nocere niſi hō recedat a cruce. Pec
catū eni₃ ſolum in cruce ligatū et ſuſpen
ſum eſt. alibi āt magnas vires hab₃. ppť
qd di. apłuſ. ad gal. ij. Chriſto confix⁹ ſū
cruci. Circūciſio autē etſi ꝯferebat grati
a₃ p quam hō fiebat dignus deo. non ta
men ꝯferebat gratiā abundantē q̄ ener
uaret ꝯcupiſcentiam peccati vt abilita
ret potentias aīe ad faciliter ⁊ delectabi
liter opandū bonum. ¶ Quarto q₂ per
baptiſmū regeneramur in filios dei ⁊ re
nouamur a veteri hoīe in nouā creatu
ram. j. ioh. iij. Uidete qualē dilectōe₃ de
dit nobis deus. vt filij dei noīemur et ſi
mus. Et ideo ſtatim baptiſati dicunť cri
ſtiani. i. filij dei. Unde in baptiſmo imp
miť caractarē qui ē quoddā ſignū diſti
ctiuu₃ ponens hominē in ſpecialē pote
ſtate₃. Per circūciſionē āt nō regenera
bantur circūciſi in filios dei: magis q̄m
alij iuſti qui circunciſi non erant. nec in
ipſa imprimebať caracter per quē circū
ciſus in aliqua excellentia ſup alios po
neretur. ¶ Quinto p baptiſmū totaliter
hō eripiť a poteſtate dyaboli vt nec hic
nec alibi baptiſato dnētur. q₂ xpus ī cru
ce. in cuius virtute agit baptiſmus dya
bolum debellauit ⁊ in inferno religauit
vt di. aug. Unde cantamus caput dra
conis ſaluator ꝯtriuit in iordanis fluīe
ab eius poteſtate nos omnes eripuit.
Coll. j. Qui eripuit nos de poteſtate te
nebraꝝ. i. demonum. Hoc fuit figuratū
exo. xv. q̄ndo in mari rubro pharao cū
toto exercitu ſuo ſubmerſus eſt. et filij iſ
rael liberati ſunt. Mare rubꝝ ē baptiſ
mus xpi ſanguine rubricat⁹. ps. lxxxvij

Tu ꝯfregiſti capita draconū in aqs. Circūciſio aūt nō totaliter eripiebat a ptāte dyaboli. q2 oēs ſaltē p9 mortē incarcerati in inferno detinebant. ¶ Sexto q2 p baptiſmuz ꝯfertur baptiſato mirabilis veſtis oīm ṽtutū et donoꝝ ſpūſſancti. q̄ ṽtute paſſionis xpi in baptiſmo confert. Chriſtus āt in cruce exutus veſtimētis: ꝯfecit mirabilē veſtē virtutuz. q2 ī ea oēſ virtutes fuere. noluit enī nudus remanere q2 vt dicit aug. nullū exemplū alicuius ṽtutis defuit in cruce q̄nimo oēs ṽtutes in cruce fuerunt. Hec ē veſtis ſtragulata et polimita. i. varia que facit hoīem dignū nuptijs eternis quā quicū q3 nō habet de nuptijs expellit. mat. xxij Amice q̄uo huc intraſti nō hñs veſtez nup. Hāc aūt veſtē circūciſio cū tāta virtute non ꝯferebat. q2 q̄3uis ꝯferret gratiā cum q̄ ṽtutes infundunt. tamē illa grācia p tunc nō faciebat hoīem dignū nuptijs eternis nec pillaz tunc ad nuptias ibat. Hāc aūt veſtē quidā xpianoꝝ furātur cū diſſimulāt ſe eē qd̄ nō ſūt hñtes vocē iacob ſ3 man9 eſau. Sicut fecit pylatus q̄ d2 furat9 fuiſſe tunicā incōſutilē xpi. ¶ Septimo q2 baptiſm9 apit celū In cui9 figura baptiſato xpo apti ſūt celi. mat. iij. Circūciſio aūt celū nō apiebat

In epłia domi. de euāgelio. ſ. XV.

Cum eſſet ieſ9 in bethleē iude in dieb9 herodiſ ecce magi ab oriente venerūt hieroſolimā. mat. ij. Sicut d2 ecc. ij. Sapiētia abſcondita et theſaurus inuiſ9 q̄ vtilitas in vtriſq3. Siquidē d̄s paē motus miſericordia ſup inſipiētia et paupertate noſtra. miſerat nobis ſapiētiā omia docentē ⁊ theaurū oīa replentē. ſ. filiū ſuū qui ē ſapiētia ⁊ theſaur9 ſu9. colſ. ij. Ip ſe eſt in q̄ ſunt oēſ theſauri ſapiētie ⁊ ſcientie dei abſcōditi Sed miſerat eū in ſacco nrē mortalitatis in quo abſcondebatur. ⁊ iō vt nobis eſſet vtilis ⁊ ꝓficuuſ hodie maīfeſtauit p ſtellā. Et hoc valde ꝯgrue. Q2 ſignuz debet reſpondē ſignato. Theſaurus āt iſte maīfeſtand9. erat lux vera q̄ il. o. ho. et iō p ſtellā ſignuz lucis et vaſculū debuit reuelari. De cuiuſ manifeſtatōe ⁊ veneratōe habet in pſenti euangelio Qd̄ quidē euangeliū quattuor ſummarie ꝯtinet Primo continet magoꝝ aduentū ad xpm inquirendum In pncipio euāgelij. Scd̄o herodis cōſiliū ad xpm occidendū ibi. Audiēs aūt hero. rex. tur. ē val. Tercō magoꝝ profectū ad xpm venerand̄. ibi. Qui cū audiſſent regē abierūt. Et ecce ſtella ⁊c. Quarto dei reſponſuz magis factū ad ſuā patriā remeandū ibi. Et reſponſo accepto in ſom. ne. re. ad hero. p al. vi. re. ſunt ī regi. ſ. ¶ Primo ergo ponitur magorum aduentus ad xpm īquirendū3 ibi. Cum natus eſſet ieſus in bethlee3 iude. ad differentiā alteri9 bethleē in galilea in tribu 3abulon. vt patet ioſue. xix. In dieb9 herodis. Sed q̄re nō dixit in dieb9 octauiani ceſaris. Et dicend̄ q̄ hoc nō d2 vt determinet tps natiuitatis xpi p tps herodis. ſ3 vt videat impleta ꝓphetia iacob que hētur gen. xlix. Non auferet ſceptꝝ de iuda et dux d̄ fe. e. donec veniat q̄ mittend9 ē. Sed iā ablatū erat ſceptru3 de iuda q2 iſte herodes erat alienigena. q̄ primus rex iudeoꝝ fuit. Et ſic euangeliſta pbat xpm veniſſe ex triplici ꝓphetia Ex ꝓphetia iacob q̄ ꝓphetauerat vt dictu3 eſt d̄ tpe. Ex ꝓphetia michee q̄ ꝓphetauit de loco vt infra dicetur. Ex ꝓphetia balaā q̄ ꝓphetauit de ortu ſtelle. nume. xxiiij. Orietur ſtella ex iacob. Manifeſtum eſt ergo xpm natū eſſe cū ōnes iſte tres ꝓphetie vno tpe ſunt implete. Eſa. aūt d̄ aduentu iſtoꝝ magoꝝ ꝓphetauit vt patet in epła hodierna. Et iō euange

liſta hoc puriſſime ſupponens ait. Cum
natus eſſet ꝛc. ecce magi. non magi. i. ma
leſici vt quidā dicunt. ſed magi. i. ſapien
tes et phī. Fuerunt enī ſapiētes ꝛ phī in
terra pſaꝝ. Nā magus lingua pſaꝝ idē
eſt qꝺ phūs lingua greca. ꝛ ſapiēs līgua
latina. Ab oriente venerūt hieroſolimā
.i. de pte oriētis venerūt hieroſolimā nō
vocati. et idō hac nocte nō dꝛ inuitato/
rīū. Venerūt aūt potius hieroſolimā:
qꝛ erat caput regni et ibi erāt ſcribe do/
centes legē. Venerūt ergo hieroſolimā
vt interrogarēt ſcribas legis ꝺ loco vbi
xp̄s naſci deberet. Et hoc ē Ubi ē q̄ nat⁹
eſt rex iudeoꝝ. Nō inquirūt vtꝝ ſit na/
tus rex iudeoꝝ. ſed affirmant ꝙ nat⁹ eſt
rex. Nullus vnq̄m fuit natus rex preter
illū. apoc. xix. Hēns in veſtimēto et in fe
more ſuo ſcriptū. Rex regū et dominus
dn̄āntiū. q. d. Non q̄rimus herodē re/
gem iudeoꝝ. ſed quendā pueꝝ recent
natum q̄ nat⁹ ē rex de quo certi ſumus.
Vidimus enī ſtellā eius in oriente nuꝑ
exortam eius ſignificantem ortū. et idō
venim⁹ adorare eū. Stella eſt lumē fidi
de celo deſcēdēs. qꝛ fides eſt donū dei:
vt dicit apl's eph. ij. Oportet eī ꝙ homo
p̄mo p ſtellam fidei illuminet̄ et ꝯſequē
ter adoret deū. Eſt ergo p̄mo neceſſari/
a illuminatō mentis p fidem. ſcd̄o exhi/
bitō opis per diuinū cultū. Videamus
ergo ꝛ nos ſtellā ieſu. i. veram fidem de
ei⁹ incarnatōe hēamus. ꝛ veniamus pu
ro cord̄ adorare eū ſicut ꝛ magi fecerūt
Et nota ꝙ paſtores venerunt voce exci/
tati angeloꝝ. ꝛ magi lumine ſtelle. ꝛ vt/
qꝫ ad xp̄m venerand̄ venerunt. Et nos
miſeri et negligentes vtrunqꝫ habem⁹
et non imus. Nam vocem āgeloꝝ. i. pre
dicatoꝝ q̄tidie audimus. et ſtellam fidi
videmus ꝛ tamen xp̄m puro corde ꝛ mē
te deuota. ꝛ mūdis manibus nō adora/
mus. ꝛ idō omnibus gētib⁹ rep̄hēſibilio/
res ſum⁹. qꝛ et fidē et doctrinā ꝛ exēpla
bone vite hēm⁹. mat. xj. Ve tibi bethſay
da. qꝛ ſi in tyro ꝛ ſydone facte fuiſſent v/
tutes. q̄ facte ſunt in vobis olim in cine/
re ꝛ cilicio penitentiā egiſſent. Sꝫ q̄re p
ſtellā viſam ꝯgnouerūt xp̄m filium dei
natū fuiſſe. Aug⁹. Sed dictur⁹ es a qui
bus audierūt ꝙ talis ſtella chriſtū natū
ſigificaret. pfecto ab angelis aliq̄ moni
tōne reuelatōnis. Potuerunt igit̄ illis
āgeli dicere. Stellā q̄m videtis xp̄i ē Ite
ꝛ adorate illū q̄ natus ē. ꝛ ſit' iudicate q̄l'
ꝛ q̄nt⁹ nat⁹ ſit. Dicit̄ enī ꝙ hi tres magi
fuerūt de ꝓgenie balaā. qui de ortu ſtel/
le p̄dixerat. Qui in āno ſemel ſicut p̄de/
ceſſores ſui fecerāt. ibāt ſuꝑ montem vi
ctorialem. ꝛ tribus diebus ibi morantes
ſe lauabant. et orabant deum vt eis illā
ſtellam quam balaam predixerat oſten
deret. Quadam autem vice ſcꝫ in nocte
natiuitatis domini dum ſic ibidem mo
re ſolito morarētur. ſtella quedā ſupra
montem prope eos apparuit. que habe/
bat formam pulcerrimi pueri ſuper cu/
ius caput crux pendebat. que magos al
locuta eſt d. Ite velocius in terram iu/
da ꝛ ibi regem quem queritis natū in/
uenietis. Qui ſtatim cum magna comi/
tiua venire ceperūt. Sed quomodo in
tam paruo ſpacō tempis. ſcꝫ in tredeciꝫ
diebus tantum venire potuerunt ſciliꝫ
ab oriente in hieruſalem. que in medio
mundi dicitur eſſe ſita. Et dicendum eſt
ꝙ ſi iſti magi vt dictū eſt ꝛ verum vide
tur et hieroni. teſtatur hoc: fuerunt ſuc:
ceſſores balaam potuerunt decenter
venire de patria ſua vſqꝫ ad hieruſalē
ſuper dromedarios et camelos anima/
lia velociſſima ābulando: quia eorum
patria eſt iuxta madian que non eſt in
capite orientis. et eſt ſita a hieruſalem
a parte orientis. ad ipſam orientalem
plagam. Et propterea dicunt. Vidim⁹

ſtellã in oriente.i.in patria noſtra: que eſt ad orietalem plagaz. Et ſic hoc videt̃ dicere eſa.in ꝓpheta hodierna di. Inũdatõ camelorum operiet te ⁊ dromedarij madian et epha. Que ſunt due regiões in arabia ſite.vt di.hiero. Remigiuſ di. Si iſti fuerunt ſucceſſores balaaz.regio iſtoꝝ non lõge diſtat a terra promiſſionis. Idcirco in tam breui ſpacõ tp̃is venire hieruſalẽ potuerunt. Sz tũc q̃rendu3 ẽ q̃re euangeliſta di.eos veniſſe ab oriente.qd̃ nõ eſt. Q2 ab illa regione venerũt q̃ in orietali pte iudeis ſita eſt. Si ãt venerũt de capite orie̅tis qd̃ diſtat a hieruſalẽ p iter vni⁹ ãni.tunc dicend̃ ẽ ꝙ ille d̃s q̃ ſtellã oriri fecit ⁊ creauit. pduxit eos ſua v̈tute in tã puo tp̃e ab oriẽte in hieruſalẽ in xiij.dieb⁹.vt di. Remigi⁹ q3uis criſ.dicat ꝙ p bienniũ ãte iter arripuerũt.ita ꝙ p annũ et.xiij.dies venerunt ĩ hieruſalem.ſed hoc non tenet. ¶ C ¶

Queritur de hac ſtella an fuerit vna de alijs. Et dicend̃ ꝙ non.q2 ab alijſ differebat q̃ntũ ad q̃nq3 Primo in ortu ſiue creatõne. q2 alie ſtelle a p̃ncipio create ſunt.ſ3 hanc tunc puer natus creauit et magis vt preiret deputauit. Scd̃o in ſitu.q2 ſ̃m ſulgentiũ nõ erat in celo cũ alijs ſ3 in aere ꝓpinquo nobis. Tercõ in actu.q2 lucebat die ac nocte:licet aliq̃ndo occultaretur. Quarto in motu q2 nõ circulariter ſicut alie ſ3 in rectũ ibat.et antecedebat eoſ.nec ꝯtinue mouebat̃.ſed cũ ip̃i ibãt ⁊ ip̃a mouebat̃ ⁊ ꝓcedebat. ⁊ cũ ſtabãt ⁊ ip̃a ſtabat. Quinto in duratõe q2 alie ſtelle ꝑpetue ſunt.ſ3 hec pacto officio in p̃cedentẽ materiã redacta eſt. ¶

Ite3 nota ꝙ hec ſtella d̃r ei⁹ ſc3 xp̃i. quia ab eo de nouo creata.ad ſue natiuitatiſ indiciũ.⁊ ad locũ natiuitatis oſtendendũ. Nõ ãt dicit̃ eius q̃ſi ip̃e ſtellaꝝ dominꝰ ſit natus ſub ſtelle dnĩo ſicut aliq̃ mẽtiunt̃ aſtrologi.cũ nec etiã nos ſic naſcamur: ita ꝙ ex ſtellis vel ꝯſtellatõe aliq̃s efficiatur bonus vel malus. Aug⁹. Hic iã erubeſcat ſtulticia ſacrilega q̃ ſub ſtellaru3 decreto putat eſſe natũ xp̃m. Nullos ei hoĩes naſci ſic credit qui recte credit in xp̃m. Ueꝝ nec hec ſtella fecit xp̃m mirabiliter venire.ſed ip̃a3 fecit xp̃s mirabilit̃ apparere. Ip̃e ei natus ex matre nouũ ſidus celo oſtẽdit. Qui natus ex patre celu3 terrãq3 creauit. Eo naſcente lux noua eſt in ſtella reuelata.quo moriẽte lux ãtiq̃ eſt in ſole velata. Eo naſcẽte ſuperi nouo honore claruerunt.quo moriẽte inferi nouo tremore tremuerũt quo reſurgẽte diſcipuli nouo amore exarſerunt.quo aſcẽdẽte celi nouo obſeq̃o paruerũt. Tamẽ veꝝ ẽ q̃cquid fuerit de xp̃o ꝙ ſtelle habẽt effcũs ſup corp̃a hũana ⁊ alia corp̃a q̃ntũ ad q̃litates actiuaſ ⁊ paſſiuas alterandas.⁊ nõ ſup liberu3 arbitriũ niſi indirecte vt di.aug.gre. cri. ⁊ alij doctores Unde non efficiũt hoĩe3 bonum vel malum.ſed inclinãt ⁊ diſponunt homines ad bonum vl' malu3. vl' ad diuerſa vicia.⁊ ad diuerſas virtuteſ ⁊ artes ⁊ exercitia Nihilomi⁹ tamẽ hoĩes poſſunt p liberũ arbitriũ talib⁹ inclinatõib⁹ ⁊ diſpoſitõnib⁹ reſiſtere Propter qd̃ di. ptholome⁹ ꝙ ſapiens hõ dnãtur aſtris.ſtultus aũt ab aſtris mutat̃. Ecc. xxvij. Hõ ſapiẽs manebit in ſapiẽtia ſua vt ſol.ſtultus aũt vt luna mutatur. q2 vt dicunt yſido.⁊ criſ.⁊ multi alij ſancti doctores. Si ex ſtellis eſt ꝙ ſumus boni vel mali.ergo nec bonum noſtrum ẽ laudabile.nec malum vituperabile. ⁊ p conſequẽs nec premia nec ſupplicia meremur. Fruſtra enim ponerẽtur leges ⁊ precepta. Ite3 ſi adulter ⁊ homicida per ſtellas ſiunt magna ẽ ſtellarum iniq̃tas maior eſt aũt illius qui ad hoc eas creauit.vt di.yſid̃. Ex quo ſequit̃. ſicut dicit boetius ꝙ omnia crimina in autorem

ſtellaꝝ ſcꝫ deū referant. qđ nephas ē co/
gitare. Et ſic patet pmū. ¶ Scđo ponit
herodis conſiliū ad xp̄m occidendum.
Et hoc eſt. Audiēs aūt herodes rex. ſcꝫ
ꝙ rex iudeoꝝ eſſet natus. turbat⁹ eſt. qꝛ
pmo tiebat īteritū regni ſui. Turbatuſ
ē etiā ꝓpter irā romanoꝝ quā incurre/
ret ſi ꝯſentiret nouo regi. Decreuerant
eī romani. ne qs rex vel ds ſine eoꝝ licē
tia diceret. Turbat⁹ eſt etiā ꝓpter aſtan
teꝫ multitudinē magos comitanteꝫ. q̄ſi
erubeſcēſ aliū q̄ꝫ ſe regē q̄ri in regno ſuo
Turbata eſt etiā omnis hieroſolima cū
illo. Sꝫ q̄re cū potius. deberent gaude
re de rege ſuo nato: cū herodeſ alienige
na et tyrann⁹ eſſꝫ Et dicēdū ꝙ in vitate
nō ſunt turbati. ſed turbatōꝫ ſimulaue
rūt vt herodis fauorē haberēt. qꝛ ſi tur/
batōem nō oſtēdiſſent eius indignatio
nē incurriſſent. qꝛ multū iudeoꝝ effun/
debat ſanguinē. et eis iugū importabile
īponebat. Uel ſi in rei veritate aliqua/
lit turbati ſunt. iō ſunt turbati. qꝛ noui/
tatē et mutatōem timebāt. in qua poſſet
eē piculū pſonarū et rerū. Et ꝯgregans
oēs principes ſacerdotū. q̇ in templo di
ſacrificia offerebāt. et ſcribas ꝑplī. q̇ ꝑplꝫ
ſcꝫ de lege et ꝓphetis docebāt. ſciſcitaba
tur ab eis. i. q̄rebat q̄ſi bono zelo. vbi cri
ſtus naſceret. i. naſci ſꝫm ꝓphetas dēbat
qꝛ oēs ꝓphete de xp̄o. i. đ meſſia futuro
q̇ eos ſaluare debebat ꝓphetauerūt At
illi habito prius ꝯſilio inter ſe ꝑ ſcriptu/
ras ſcrutātes. dixerūt ꝙ in bethleē iude.
q̄ pmo vocata eſt effrata debebat naſci.
Et ſic erat ꝑ micheā ꝓphetā ſcriptū cap.
.v. Et tu bethleē effrata puul⁹ es in mili
bus iuda. ex te eī. egre. dnātor īſ. Tūc he
rodes clā a. ſcribis ꝛ ſacerdotib⁹ ſibi ab
eis cauēſ ne maliciā ei⁹ ꝑpēderēt ꝛ īpedi
rēt vocatiſ mag̊ diligēt didicit ab eis tē
pus ſtelle q̄ndo apparuiſſet eis pmo. Et
mittens illos in bethleē. i. hortās eos vt
irent. ait illis Ite ꝛ iterrogate diligenter
de puero. Et cū inueneritis et adorauer/
tis. renunciate mihi locū et puerū et oīa
que inueneritis. Renūciate dico ad me
redeūdo. vt pſonalit et oretenꝰ mihi oīa
enarretis vt et ego ſimilit veniā ꝛ adorē
eū Indecens eni vidꝛ ꝙ vos veniatiſ ab
extremis terre ad eū adorandū. et ego q̇
ſum iuxta nō faciā reuerētiā ei. Et ideo
bono aīo et ex rōnabili cauſa videbat q̄
rere. Sed fruſtra iacit rete āte oculoſ pē
natoꝝ. ꝛ oē hūanū ſtudiū ꝯtra dei ꝯſili
uꝫ ē inane. ſatis q̄ſiuit ſaul dauid ꝛ plu/
ries habuit eū inter manus ꝛ voluit cō/
fodere euꝫ ꝛ tamē nunq̄ꝫ potuit eū occi/
dere. Et filij iacob poſſe ſuuꝫ totum fece
rūt vt interficerēt ioſeph. ꝛ habuerūt eū
ꝑ manib⁹ ꝛ tamē nō potuerūt eū delere.
qꝛ ds ordinauerat ip̄m ſuꝑ eos regnare
Sic herodes oē ſtudiū adhibuit vt xp̄ꝫ
interficeret. ꝛ non potuit. Et ſic patꝫ ſcđm
¶ Tercō ponit magoꝝ pfectus ad xp̄ꝫ
venerandō. Et hoc ē. Qui cū audiſſent re
gē abierūt itinere q̇ ceperāt egrediētes đ
hieruſalē. Quib⁹ egreſſis ſtati ſtella q̄m
viderāt reappāruit ꝛ more ſolito āteceđ
bat eos vſqꝫ dū veniēs ſtaret ſupra do/
mū vbi erat puer. Ex q̊ patꝫ ꝙ dū ingreſ
ſi fuerāt hieruſalē ſtella ſe occultauit ne
hieroſolimite ꝛ herodes eā videret. qui
indigni fuerūt xp̄i ſtellā vidē. Uel qꝛ in
decēs erat eis ſignū oſtendē. cū habebāt
ꝓphetiā. q̄ debebat eis ſufficere. Ex quo
etiā patet ꝙ dū homo ꝯfidit in deū. et ei
ſe totum ꝯmittit. deus illuminat et diri
git eum. quādo autem derelicto deo cō/
fugit ad auxilium hoīm. deus ſubtrahit
ei auxilium. ꝛ ꝑ conſequens confundit:
et maledicit. Hiere. xvij. Maledictus
homo qui confi in ho. et ponit car. bra.
.ſ. Benedictus vir qui confidit in dnō.
et erit dominus fiducia eius. Iſti magi
habebant ſtellam ducem ſui. ꝛ venerūt

ad conſulendū herodē. Sic multi xp̄ia
ni habent ſtellā vbi dei. q̄ illuminat greſ
ſus. oīm volentiū recte ābulare. et ipſi va
dunt ad dyabolos ꝑ diuinos et ſortile/
gos ꝯſulēdo. q̄ ſi aliq̄ndo di. eis veritatē. l'
in aliquo iuuet. hoc facit ad ꝑdendum
eos. vt di. aug. Sic herodes magiſ veri
tatem dixit volens occidere ieſuz. Vt ei
dyabolus ſalutē nr̄am occidat frequen
ter loquit̄ veritatē. et iō nō debem⁹ atten/
de qd dicat ſ3 q̄ itētōe dicat. Sic dixit ca
nis latroi volēti ſibi dare panē vt nō la
traret. q2 volebat domū expoliare. Quā
uiſ vt d. glo. di. ꝯſilio actū ē vt ſtella ī in/
greſſu iude magi ſe occultaret. vt ſic coge
rent̄ querere a ſcribis vbi puer ſ͛m pro
phetias naſci deberet. q̄ten⁹ magi ⁊ noſ
in illis audiētes teſtimoniū ꝓphetaruz
et videntes ſtellā magis firmarent̄ in fi
de. et teſtimoniū de xp̄o nato efficax ap
pareret. Vidētes ergo magi ſtellā gaui
ſi ſunt gaudio magno valde. Q2 magiſ
gaudet hō de bono ꝑdito reinuento q̄3
a ꝑncipio cū illud habuit. Sic pat̄ filij
ꝑdigi magis fuit gauiſus dū ipm̄ perdi
tū reinuenit q̄3 a ꝑncipio dū ipm̄ habu
it. et ideo fecit ꝯuiuiuz vt patet. luce. xv.
Sic iſti mag̃ gauiſi ſunt dū ſtellā ꝑditā
reinuenerunt. q̄3 fuerant a ꝑncipio du3
eis apparuit. ¶ D ¶ Triplex ergo gau
diū magi habuerūt. Primo ꝓpter ſtel/
le recupatōem q̄ gauiſi ſunt gaudio. q2
vidētes ſtellā gauiſi ſunt. Scdo ꝓpt ſtel
le anteceſſionē: q̄ gauiſi ſūt gaudio ma/
gno q2 āteccedebat eos. Tercio ꝓpter lo
ci oſtēſionē. q̄ gauiſi ſūt gaudio magno
valde. q2 ſtetit ſupra vbi erat puer. i. ſu/
ꝑ illud diuerſoriū in quo natus ē. q̄ſi. d.
Hic ē puer quē diu q̄ritiſ Et iō intrāteſ
domū de camelis deſcēdētes inuenerūt
puerū quē q̄rebāt cū maria matre eius
et nō cū ioſeph. Nutu eniz di. actuz ē vt
ioſeph aliquo caſu abeſſet ne pater pu/
eri putaretur. Et ꝓcidentens cū magna
humilitate adorauerūt eū vt ſolū deuz
qui ſolūmō adorari debet. Et apertis the
ſauris ſuis obtulerūt ei munera. Aurū
ſicut regi magno Thus ſicut deo vero.
et ſacerdoti magno. Mirrā ſicut morta
li homini. In auro enī oſtēdit̄ regis di/
gnitas. In thure vero eius deitas et ſa/
cerdotalis excellentia. ¶ In mirra vero
hūana mortalitas. q2 mirra corpa mor
tuoꝝ inungebant̄: q̄ h3 a putredine ꝯſer
uare ſicut fuit factū corpori xp̄i p⁹ mor/
tē. ioh. xix. Venit et nicodem⁹ ferens mi
xturā mirre q̄ſi libras cētuz. Et ſic prote
ſtati ſūt eū regē eē celi ⁊ tre ſ͛m carnez de
progenie dauid regem natum et deum
veruz ab eterno a. patre genituz. et ſum/
mum ſacerdotē ad offerendum hoſtiaz
ad deo totum gen⁹ humanū recōciliād
et mortalem hoīem mortuuꝝ pro pecca/
to totius hūani generis delendo. ¶ Et
nota ꝙ q̄lib3 iſtoꝝ triu3 magoꝝ obtulit
iſta tria in q̄b⁹ deū venerati ſunt. In quo
tres magne v̄tutes magorum apparent
Primo eoꝝ hūilitas et reuerentia de/
monſtratur. q2 ꝓcidētes. Scdo coruz fi
des et latria. q2 adorauerūt in q̄ oſtēde/
rant ipm̄ verū deū eē cui ſolū cultus la
trie debet̄. eſa. xlij. Gloriam meam alte/
ri non dabo. Et conſidera bene magnā
fidez magoꝝ. q2 inuēnerunt ip3 in ſtabulo
et nō in palatō regali. pānis vilib⁹ inuo/
lutum ⁊ nō aureis tectum. ſolum cum
vna paupercula muliere. ⁊ non cum ca
terua militum et domicelloruz. vagiē/
tem in cunabuliſ ⁊ non loquentem ⁊ ta
mē deum verum crediderūt ⁊ ipm̄ ado
rauerunt. Tercō coruz caritas ⁊ miſeri
cordia. quia obtulerunt ei munera. qd
eſt effectus caritatis. j. corinth. xiij. Cari
tas paciens eſt benigna ē id eſt egenis
larga. Quamuis enim iſte puer eſſet
filius diues in omnibus: ⁊ prediues

tamē vt paup venit in mūdū ⁊ paupez
vitam elegit nihil penit⁹ hēns: ⁊ iō taq̄z
paupi ei munera obtulerunt. Sic ergo
hac ſacratiſſima die eſt xp̄c a magis cog
tus et adoratus. ¶ E ¶ Et nota φ hac
benedicta die q̄ fidei noſtre inicium fuit
deus decē miracula dig̃ reuerētia oſten
dit. Primo enī mag⁹ adorauit ⁊ veraz
fidē de redemptore ſuo hūit. In quo ſig
ficatur φ in hac die p̄mo gentilis pplus
vera fide illuminari cepit. q̄ p lōgū tp̄s
āte obtenebrat⁹ diuerſas adorauit crea
turas. eſa. ix. Pp̄ls gentiū q̄ ābulabat ī
tenebris vidit lucē magnā. Hodie ergo
p̄mo xp̄s eſt ꝯgnitus ⁊ adorat⁹ a pplo
gentili vt verus d̄s. Et ꝑpterea iſtud fe
ſtū d̄r ephīa ab epy q̄d ē ſupra ⁊ phanos
apparitio q: hodie xp̄us p ſtellā que ho
die apparuit magis deſup demōſtratuſ
eſt. Scd̄o iohēs xp̄m baptiſauit. Nam
eodē die reuolutis. xxix. ānis ⁊. xiij. die/
b⁹ veīt ad flumē iordaīs ⁊ baptiſat⁹ ē a
io. Erat eniz vt d̄i. luc. iij. c. q̄ſi ānoꝝ xxx.
q: p. xiij. dieſ intrauerat. xxx. ānū. Et pro
pterea illud feſtū d̄r theophania a the/
os q̄d ē d̄ſ ⁊ phanoſ q̄d ē apparitō. q: to/
ta trinitas d̄i in baptiſmo apparuit. ſcz
pater in voce. fili⁹ in carne. ſp̄ūſſanctus ī
colūbe ſpē. In q̄ q̄dem baptiſmo xp̄c ta/
ctu ſue mundiſſime carnis. vim cōtulit
regeneratiuaz aq̄s. et ordinauit hūano
generi ad tollendū peccatū ſuaue reme/
diū ⁊ cōe oibus virtuoſuz et terminauit
penoſuz et ꝑticulare remediū deficiens
in vtute. Tercō idē iohānes tanq̄z para/
nimphus eccleſiā xp̄o deſponſauit. vt dein/
ceps generarenē filij ſp̄ūales ⁊ ſp̄ūali ge
neratōi intenderēt tanq̄z rei neceſſarie.
ioh. iij. Oportet renaſci vos denuo. ꝑpter
hoc cantamus hodie celeſti ſponſo iun
cta eſt eccleſia. Sicut eniz vir ⁊ vxor cō/
ueniunt ad filios ꝑcreandū. ſic xp̄s ī vte
ro ⁊ fide eccleſie regenerat hoīes in fili/
os d̄i p baptiſmū. Et iō baptiſat⁹ d̄r xp̄i
fili⁹ ⁊ eccle. ⁊ ob hoc vocat xp̄ian⁹. i. fili⁹
xp̄i. io. j. Qui nō ex ſang. ⁊c. ſz ex d̄o. na. ſ. Mag ergo excellētia ē ho/
die hoīb⁹ collata: vt fiat filij d̄i ⁊ ecclīa fi
deliū optimo ſponſo ⁊ nobili eſt ꝯiun/
cta. Quarto d̄s pater loquit̄ humano
generi. q̄ ab inicio m̄di ꝑpter guerrā no
biſcum factā nō fuerat nobis. niſi p ſub/
iectā creaturā locutus q̄ſi inimic⁹ nobiſ
ſz hodie nobiſ reddidit loq̄lā d. hic ē fili/
us meus dilect⁹ ip̄m audite. Quaſi di.
Hic qui ſibi eccleſiā fideliū deſponſauit
et in tanto amore eſt ꝯiunct⁹ idē ē fili⁹
me⁹ dilect⁹. Et iō ꝑpter eius amorē pa
cē facio cū hominib⁹ et oēm offenſaz re
mitto. Et ſi vultiſ φ hec pax illibata per
duret ip̄m audite ⁊ eius mādata imple
te. Quinto in columbe ſpē ſp̄ūſſanctus
deſcendit ad ſignificandum φ deincepſ
vita noſtra totalit̄ ſp̄ūalis debet eē. Uſ
q̄z eniz tunc homines carnalit̄ vixerant
dicentes. Fruamur boniſ a iuuentute
quoīaz hec eſt pars noſtra. ſap. ij. in eo/
rum pſona. j. coꝛ. xv. ait ſic ap̄ls. Come/
damus et bibamus. cras enim moriemur
Merces enim hoīs terrena erat. Iu/
xta illud eſa. x. Si vo. et aud. m. bo. ter.
comedetis. Sed deinceps ſpiritualiter
viuere oportet. et omnia carnalia ⁊ mū/
dana relinquere. Propter quod xp̄us
dicit in math. Ignem ve. mit. in ter. i. ſpi
ritumſanctuz qui in ſpecie ignis apparu
it. Ueni eniz ſeparare vxorem a viro. id
eſt carnalem vitam ab homine Et ite
rum in eodem. xvj. Si quis vult ve. p̄t⁹
m. abne. ſe et toll. cru. ſu. et ſequatur me.
Deinceps etiam merces eſt ſpiritualis
et celeſtis et non terrena. Luc. xxij. Ego
diſponam vobis. ſicut d̄i. m. pa. me. reg.
Sic ergo incepta eſt hodie vita ſpiritu
alis et terminata eſt carnalis ⁊ terrena
¶ Sexto celi aperiuntur q̄ ab inicō m̄di

fuerāt homini clauſi ꝓpter peccatū. Et
hoc ad tria ſignificandū. Primo ad ſi/
gnificandū ꝙ tota trinitas ad terrā de/
ſcēderat. ſcʒ pater in voce. filius in carne
ſpūſſanctus in ſpē columbe. ad quid er/
go clauderet. Scdo ad ſigficādū ꝙ oēm
hoīem ſpūalit̄ viuentē deinceps recipe
eſt paratū qđ vſqʒ tunc nō fecerat. qꝛ quā/
tūcunqʒ hō ſpūalit̄ et ſancte vixiſſet: nō
aſcendit celū. ſʒ ad inferos deſcendebat
Tercio ad ſignificandum pacē int̄ deū ⁊
hoīeʒ factā. Quaſi. d. celū. Ex q̄ facta eſt
pax int̄ deū et hoīem ad qđ clauderet ā/
pliuſ. Nā porte ciuitatū tp̄e guerre clau
dunt̄ ⁊ tp̄e pacis reſerant̄. ¶ Septimo
oīſ ꝓphetia finitur. qꝛ magi vidēt oculo
⁊ iohānes oſtēdit digito di. Ecce agnuſ
dei. ioh. j. Propt qđ domin⁹ ait. Uſqʒ
ad iohānē lex et ꝓphete. mat. xj. Gaudi/
uʒ ergo magnū eſt hodie hūano generi
exhibitū qꝛ ſpeſ noſtra hodie ē adīpleta
nā ſpes q̄ differtur affligit animā. puer.
xiij. Unde domin⁹ ait luc. x. Beati ocu/
li qui vi. q̄ vos vi. amē. d. v. ꝙ mul. re. ⁊ ꝓ
phe. vo. vi. q̄. v. vi. ⁊. nō. v. Unde ſimeō
pt⁹ q̄ʒ hoc magnū bonū diu expectauit
vt vidit ait Nūc di. ſer. t. d. ſm. v̄. t. in pa.
ʒc. luc. ij. Ergo ſicut aq̄ frigida ſitiēti ani
me. ſic deſideratū bonū dū poſſidet̄. qđ
hodie impletū eſt. ¶ Octauo xp̄s deſer/
tū intrauit. ⁊ cepit facere penitētiā nrāʒ.
et ieiunare incepit. Qꝛ nāqʒ ſpūſſanct⁹
deſcēderat vt dictum eſt. et hoīes debe/
bant deinceps ſpūalit̄ viuere. oſtēdit q̄/
mō ſpiritualit̄ viuat̄. ſ. carnē macerādo.
mundū relinq̄ndo. ⁊ deſertū ꝯtempla/
tōnis ⁊ pudicicie ingrediēdo. Caro eni
et mund⁹ ſpūi ꝯtrariant̄. Quādo autē
quis recedit ab vno ꝯtrario. tātomagiſ
ad aliud appinquat. Et q̄ vult ad ſpūa
lem vitaʒ accedere. debʒ a carnali ⁊ mū:
dana vita diſcedere. Intrauit etiā deſer
tuʒ tanq̄ pugil humane nature. ad ho/
ſtē eius ſ. dyabolū debellandū. nam in fi
ne ieiunij ipm̄ ꝓſtrauit ⁊ debellauit. vt
ptʒ mat. iiij. Nono aquā ꝯuertit in vi/
nuʒ. Et primuʒ miraculū corā diſcipuliſ
ſuis fecit qꝛ eodē anno p⁹ baptiſmū cuʒ
eſſet āno ꝝ. xxx. et xiij. dieꝝ inuitatus ad
nuptias aquā ꝯuertit in vinuʒ. Et ꝓpt̄
hoc feſtū hoc vocat̄ bethphania. a beth
quod ē dom⁹ et phanos apparitō. qꝛ in
illo miraculo qđ factū ē ī domo appaŕu
it ꝙ erat ver⁹ ds. In quo miraculo oſtē/
dit matrimoniū eſſe bonum ꝯtra mani
cheos qui ipm̄ damnāt. qꝛ ipm̄ ſui p̄ſen
tia et miraculi factōne decorauit. ¶ De
cimo de q̄nqʒ panib⁹ ordeaceis et duo/
bus piſcibus q̄nqʒ milia hoīm ſatiauit
vt di. hed. Nā eodē die reuoluto anno
cūeſſet xp̄s. xxx. et vnius āni et. xiij. dieꝝ
aſcēdit in montē. ⁊ miſertus turbe. q̄n/
qʒ panes ordeaceos et duos piſces. q̄s
quidā puer in ſacculo habebat. fregit ⁊
mlťiplicauit et iuſſit apponi turbe. vt co
mederēt et ſaturati ſunt. qui fuerūt qui
qʒ milia hoīʒ. et ſuſtulerunt de fragmen
tis. xij. ſportas. vt ptʒ io. vj. In quo mon
ſtrat̄ eē ver⁹ ds. qꝛ facere miracula ꝑ im
periuʒ ſoli deo ꝯuenit. Et ꝓpterea voca
tur hoc feſtuʒ phagiphania a phagi gre
ce quod ē comede latine. et phanos qđ
eſt apparitio. quia in tali miraculo mō/
ſtratus eſt eſſe verus filius dei. ¶ Et ſic
patet ꝙ quadrupliciter chriſtus eſt ho/
die monſtratus eſſe filius dei. ſcilicet ꝑ
ſtelle apparitionem. per vocem patris ī
iordanis flumine. per aque in vinuʒ cō
uerſionem et paneʒ in deſerto multipli
catōem. Propter quod hoc feſtū qua/
druplicter nominatur. ſcʒ ephīa. theo/
phania. bethphaīa. ⁊ phagiphaīa. hec
ē ergo dies quā fecit domi⁹ q̄m decē ma
gnis miracul' decorauit. ¶ Quarto po/
nitur dei reſponſum magis factū ad ſu
aʒ patriā remeandum. Et hoc eſt vt re/

ſponſo accepto ſcꝫ a deo: in ſomnis duꝫ
de nocte dormirent ne redirēt ad hero/
dē. Cogitauerūt enī an deberēt ad hero
dē redire. Et ideo dicunt̄ reſponſuꝫ acce
piſſe ſup eo qd̓ taciti cogitabāt. Sicut et
moiſes dictuſ ē ad deū clamare cū tamē
ſileret. Exo. xiiij. qd̓ clamas ad me moy
ſes. Per aliā viam ſcꝫ ꝑ tharſim cōdu/
ctu nauigio. reuerſi ſunt in regionē ſuā
ſcꝫ indiā vt dicit criſ. Et qn̄do btūs tho.
venit illuc. adiuncti ſunt ei ꝛ ſil̓ cū eo ꝑ/
dicauerūt. Herodes aūt impetu furoriſ
ſui vidēs ſe illuſuꝫ a magis. ibat tharſiꝫ
et oēs naues q̄ magos ꝯduxerāt cōbuſ
ſit. ps. xlvij. In ſpū. ve. ꝯt. na. thar. ¶ F
Cariſſimi fratres ſeq̄mur magos iſtos.
patres nrōs. ꝓmicias fidei nrē. Primo
in inq̓ſitōe ſalutis et magna ſolicitudie
q̄rendi xp̄m ꝛ veniēdi ad ipꝫ. Nā nobiſ
ſic ꝛ ipis ſtella. i. lumē fidei ē exorta. eſa.
lv. Querite dominū duꝫ inue. pt. inuo.
eū. dū ppe ē. hebr. x. Accedamus cuꝫ vo
corde in plenitudie fidi aſpſi corda a cō/
ſcientia mala. Et nihil nos retrahat a q̄
rendo xp̄m. Nō labor vel diſpendiū. q̄
magi laborioſa et diſpēdioſa itinera ag
greſſi ſunt vt xp̄m inuenirēt. Nō opulē
tia ꝛ diuicie. q̄ magi ditiſſimi fuerūt. vt
pote oriētales dn̄i. gre. Quis neſciat ori
ētales ꝓdiuites eſſe. Non nobilitaſ ꝛ ex
cellentia. q̄ magi reges ꝛ magni dn̄i fu/
erūt. Nō ſapiētia ꝛ ſciētia. q̄ magi phi
fuerūt. Hec enī tria genera hoīm vident̄
non curare xp̄m q̄rere. ſcꝫ diuites. potē/
tes dn̄i et mūdi ſapiētes. nec intelligūt mi
ſteria dei. math. xi. Cōfitebor tibi domi/
ne pater celi ꝛ terre q̄ abſcō. hec a ſapiē.
et pru. ꝛ re. e. p. Scdo i ꝓſecutōe boī ope
ris q̄ q̄uis in ingreſſu iudee aſpectum
ſtelle ꝑdiderūt vt di. glo. tamē ꝓpt̄ hoc
nō deſtiterūt a bono ope incboato. ſed i
greſſi ſūt hieruſalē q̄rētes a ſcribiſ vbi eſ
ſꝫ xp̄ſ. Multi ꝓpter q̄cunqꝫ īpedimētū

a quocunqꝫ ope incboato deſiſtūt. Con
tra q̄s dr̄ lu. ix. Nemo mit. ma ad ara. et
re. re. ap. ē. r. d. Tercō in ꝯfeſſione vitatiſ
q̄ corā herode dixerūt aliū regē iudeo/
rū eſſe natū queꝫ ipi volebāt adorare: et
non archilaū filiū eius. ſicut ſirenes fa/
ciunt ſubmergi nauem ſic adulatores
hoīeꝫ q̄ꝫ laudāt ꝛ vitatē ei nō dicūt. eſa.
iij. ꝓple meꝰ q̄ beatū te dicūt: ipſi decipiūt
te ꝛ viā greſſuuꝫ tuoꝝ diſſipāt. puer. xix.
Qui blādis fictiſqꝫ ſermonibꝰ loquit̄ ai
co ſuo rete expādit greſſibꝰ eius. Quar
to in leticia cordiſ q̄ cū magno gaudio
ibant. ad xp̄m adorandū. ps. Jubilate
dō om. ter. ſer. d. in le. ij. cor. ix. Nō ex tri
ſticia aut neceſſitate. hilarē enꝫ datorē
di. dominꝰ. eſa. lj. Venient in ſion laudā/
tes. et leticia ſempitna ſup capita eoruꝫ
Quinto in fide mētis: quā valde mira/
bilē oſtēderūt q̄ vt dictū eſt ipſum non
in palacio regali. nō in lecto aureo. non
in comitiua militum inuenerunt. ſed in
ſtabulo in vilibus pānis cum vna pau
percula muliere. et tamē veruꝫ deum et
regem celi et terre ipm crediderunt ꝛ cō
feſſi ſunt. Sexto in reuerentia corporis
quia procidētes adorauerunt euꝫ. Mł
ti ſtant erecti coram dō nec ſe inclinant.
Septimo in caritate muneris. quia ob
tulerūt ei aurum. Octauo in deuota o/
ratione mentis quia obtulerunt ei thꝰ.
per quod oratio ſignificatur. ps. xiiij. di
rigatur oratio m. ſicut incen. in. ꝯc. No/
no i mortificatōe carnis q̄ obtulerūt ei
mirram per quam carnis mortificatio
deſignatur. Corpus enim chriſti in mir/
ra legitur inuolutum. vt patet iohānis
xix. Colloſ. iij. Mortificate membra ve/
ſtra que. ſ. ſup ter. Ro. xij. Obſecro vos
ꝑ miſeri. di vt exhi. cor. ve. hoſ. vi. ſanc.
d. pla. ¶ Decimo in cognitione reditus
quia ex quo reſpōſuꝫ acceperūt. de redi
tu ergo dī ipo taciti cogitabāt. Vndecio

in declinatōe herodis vt ad herodez.i.
dyabolū nō declinemꝰ vel redeamꝰ.ex
q̄ eni ſemel euaſimꝰ manꝰ eius āplīꝰ ad
eū nō redeamꝰ.q2 ipē vult in nobis oc/
cidere xp̄m vt poſſit nobis libere dn̄ari
ſicut herodes volebat. Si aūt ad eū re/
dierimꝰ erūt nouiſſima nrā peiora prio
ribꝰ q2 ipē cū ſeptē ſpiritibꝰ nequioribꝰ
in nos introibit.vt nos fortius poſſide
at et nunq̄z pdat.vt dr luc.xi. Duodeci/
mo in dimiſſione vie veteris vt viā ve/
terē dimittamꝰ ꝛ ꝑ aliā in patriā redea
mꝰ.Cariſſimi patria noſtra ē ꝑadiſuſ a
qua et de q̄ expulſi ſumꝰ ꝓpt gulā. ſup/
biaz.et inobediētiā.ꝛ tranſgreſſionē: vt
di.greg. Redeamꝰ ergo ad eā ꝑ aliā viā
ſcz ꝑ ꝯtinentiā mētis ꝛ corpis.ꝑ hūilita
tē.ꝑ obediētiā.et ꝑ obſeruatōem māda
toꝝ dei. Q2 ꝯria ꝯtrarijs curant. Coll.
iij. Induite vos ſicut electi ꝛ dilecti dei.
viſcera miſericordie benignitatē humi/
li.modeſtiā patien.eſa.iij. Hec eſt via ā/
bulate in ea.neq̄z ad dexterā neq̄z ad ſi/
niſtram de.ꝛc.

Dominica infra octauā epiphanie do mini de euangelio ſermo. XVI

CUm factꝰ eſſet
ieſuſ ānoꝝ.xij.aſcēdētibꝰ pen
tibus illiꝰ hieroſolimam ſm
ꝯſuetudinē diei feſti: ꝯſummatiſq̄z die/
bus cū rediret remāſit puer ieſus in hie
ruſalē.luc.ij. Hoc eſt pmū euangeliū qd
de opibꝰ xp̄i legit. Nihil eī hēmꝰ d opi/
bus xp̄i que vſq̄z ad triceſimū ānū opa/
tus eſt excluſiue. Omēs eni3 euāgeliſte
opa chriſti que in. xxx.āno et deinceps
facere incepit ſcribere ꝓcurauerūt.vt fi/
des et autoritas magis eius opibꝰ pre/
beret.Credendū ē ꝙ magnificꝰ puer ſp
magnifice geſſit. De illis etiā pauca re/
digerūt ī ſcriptis vt meliꝰ memorie mā
darent.q2 vt dr.ioh.xxi. Multa quidez
et alia ſigna fecit ieſus que ſi ſcribant.ꝑ
ſingula.nec ipm mundū arbitror poſſe
cape eos qui ſcribendi ſunt libros Et ta
mē ſunt ſcripta que nobiſ ſufficiūt ad ſa
lutē.et ꝑ que tota vita nrā poteſt optie
informari. Cōtin3 āt pſens euāgeliū mlt
ta ſalubria exēpla.tam ex pte xp̄i q̄m ex
pte virginis matris eius In quo quidē
euāgelio ſex ſummarie ꝯtinent. ¶ Pri/
mū ē parentū ieſu ad feſtū paſce aſcēſio
et ipſius ieſu in hieruſalē remāſio vtuo
ſa.in pncipio euangelij. Scdm eſt ipſiꝰ
ieſu a parentibꝰ diligēs requiſitio ꝛ ipi
us reinuentō fructuoſa ibi. Exiſtimātes
aūt illū in comitatu eſſe.venerūt iter di/
ei.et requirebāt eū inter cognatos ꝛ no
tos. Terciū eſt ſup prudentia ieſu omni
u3 āmiratio. et matris ipſius ꝓlocutio.
doloroſa ibi. Stupebāt āt ōnes qui eū
audiebāt ſup prudētia et reſpōſis eius.
Et dixit mater eius ad illū. Fili quid fe
ciſti nobis ſic. Quartū ē ieſu ad pentes
eiꝰ reſponſio incōprehēſibilis et totalit
ponderoſa ibi. Et ait ad illos. Quid eſt
ꝙ me q̄rebatis. Neſciebatis ꝙ in his q̄
patris mei ſunt oportet me eſſe. Quītū
ē ipiꝰ ibū ad pentes ſubiectō et verboꝝ
ſuoꝝ a mrē conſeruatio copioſa.ibi. Et
deſ. cū.il.ꝛ e.ſub.il. Et mater eiꝰ ꝯſerua/
bat omnia verba hec. Sextū eſt ipſiꝰ ie
ſu in ſapientia ꝛ grā ꝓfectus. et in etate
corporis augmētatō gaudioſa ibi. Et ie
ſus ꝓfi.etate ꝛ ſapiētia apud deū ꝛ hoī/
nes. ¶ Primo ergo ponitur pentu3 ie
ſu ad feſtu3 aſcenſio et ipſiꝰ ieſu reman/
ſio ī hieruſalē virtuoſa. Circa qd ſic no/
tandū ꝙ ſicut hētur nume.xxviij.ꝛ xxix.
ſex feſta ſolennia pcepit ieſus fieri filijs
iſrael preter ſabbatū qd omni ſeptima/
na ſolēnizabant.de quo hētur.exo.xxix
G ¶ Primū feſtū fuit neomenie.i. no/
ue lune qd fiebat in kalēdis menſiū. i q
nō debebāt opari.ſ3 facere magnū ſacri

ficiū deo.ſcȝ ď duob⁹ vituľ ⁊ vno ariete
et vij.agniculis et vno hirco.q̇ p pc̄to ⁊
expiatōe ꝑplī offerebāt. Scd̄ȝ fuit feſtuȝ
paſce qď incipiebāt xiiij.die lūe p̄mi mē
ſis ſcȝ apl'.hēbāt enī mēſes lunares eo
dē mō ſicut nos.In q̊ totus ꝑpl's ꝑ fami
lias et domos ſuas,xiiij.die ad veſpam
īmolabat hedū.⁊ ſilr̄ q̄libet familia co
medebat illo ſero agnū aſſuȝ igni.⁊ ď ſā
guine tingebāt ſuꝑ limīaria domoꝝ.Et
hoc feſtū durabat.vij dieb⁹.l.viij.ꝯputā
do primas veſpas in qb⁹ incipiebat.fe
ſtū in quib⁹ oib⁹ debebāt ꝯmedē azima
Prim⁹ ⁊ vltim⁹ erāt ſolēnes.Et in q̄li
bet iſtoꝝ.vij.dieꝝ faciūt ſil'e ſacrificiuȝ ſi
cut in kalēdis.Et hoc ē feſtū de q̊ in p̄ſē
ti euāgelio fit mentō.ad qď ieſus cū ꝑen
tib⁹ aſcendit.Terciū feſtū fuit nouarum
frugū.In q̊ offerebāt panes nouaꝝ fru
gū.In q̊ ſicut in kalēdis ſil'e ſacrificiū fa
cere tenebantur.Et hoc fiebat.l.die a pa
ſchate ī penth.q̄ndo data fuit lex Quar
tū feſtū fuit tubaꝝ.q̄ndo iſrael fuit libe
rat⁹.Tubis eī ⁊ cornib⁹ vtebanť.Qď fi
ebat p̄ma die.vij.mēſis.ſcȝ ſeptēbris.In
quo offerebāt ſil'e ſacrificiū ſicut in kal'.
Sȝ erat duplicatū ſcȝ ꝑ kl'.et ꝑ feſto qď
erat in kal'.Quintū fuit feſtū ꝓpiciatōiſ
quod fiebat.x.die ſeptembris.in quo of
ferebāt ſil'e ſacrificiū ſicut in kal'.In q̊ ď
bebant in p̄nīa ſe affligere pro peccatiſ
vt deus ꝓpici⁹ fieret eis.⁊ delicta pcōꝝ et
et peccata.Sextuȝ fuit ſcenophegie.i.fi
xio tabernaculoꝝ.quod fiebat.xv.die ſe
ptembris et durabat octo dieb⁹.Pria
dies et octaua erāt ſolēnes.Exibant eī
extra domos ſuas.⁊ habitabāt ſub vm
braculis octo dieb⁹ in mēoriam.ꝙ.xl.ā
nis ſub vmbraculis in deſerto hītabāt
quolibet iſtoꝝ dieꝝ magnū ſacrificium
offerebāt.Nā p̄ma die offerebāt in ſacri
ficium,xiij.vitulos.⁊ xiiij.agniculos:et
duos arietes.hircū pro peccato.et ſic fa
ciebant omni die vſqȝ ad ſeptimū īcluſi
ue.excepto ꝙ a p̄mo die vſqȝ ad ſeptimū
minuebant vnū vitulū.Die vero octa
uo ſicut ī kal'.ſil'e faciebāt ſacrificiū.iſtō
feſtū et feſtū nouaꝝ frugū.ſ.penth.⁊ pa
ſce erant valde ſolēnia apud iudeos.et
erat preceptū.vt patȝ.exo.xij.ꝙ in his tri
bus ſolennitatib⁹ oēs maſculini ſex⁹ de
bebāt ſe in hieruſalē ad templū p̄ſenta
re corā deo.De duobus āt primis po
terat homo ꝓpter infirmitatē.et vie lon
gitudinē excuſari.De tercio vero ſcȝ ď
feſto paſce null⁹ poterat niſi ꝓpť īfirmi
tatē legittīe excuſari.Ad hoc ergo feſtū
paſce aſcendit ieſus cū ꝑentibus ſuiſ in
hieruſalē.et ſteterunt ibi.vij.dieb⁹.q̇buſ
expletis redierūt in nazareth.et puer ie
ſus remāſit in hieruſalē.⁊ hoc neſcierūt
ꝑentes eius.Cum āt veniſſent nazareth
et non inueniſſent eū:crediderunt eum
eſſe in comitatu.i.cū alijs qui eoſ fuerūt
comitati in via et cum eis iuerant.et ſic
p̄ma die q̇euerūt.ſcd̄a aūt die ceperunt
eū q̄rere inter cognatos et notos.i.inter
ꝯſanguineos et notos cū quib⁹ credbāt
euȝ eſſe.⁊ ꝑ totā diem illū nō inuenerūt
Die tercia regreſſi ſunt in hieruſalē et ī
uenerūt eum in medio doctoꝝ audiētē
illos et interrogantē.⁊ oēs mirabantur
ſuꝑ prudentia eius que apparebat in in
terrogatōibus et reſpōſionib⁹ ſuis.Sȝ
q̄uō.potuit eē ꝙ puer tāte diligētie ꝑ to
tā diē nō requireret a ꝑentib⁹ Et di.glo.
ꝙ mos erat iudeis eūtib⁹ ad feſta ꝙ mu
lieres ibāt ſeorſum et viri ſeorſum.⁊ pu
eri poterant cū vtriſqȝ ad libitū āmbulare
Et iďo beata virgo credebat eū cum io
ſeph ambulare.⁊ ꝯuerſo.et iſto modo
nō credebāt eū in hieruſaleȝ remanſiſſe
Et dixit mater ei⁹ ad illū.Fili quid feci
ſti nobis ſic.zc.Et ait filius.Et quid eſt
ꝙ me querebatiſ Neſciebatis ꝙ in hiſ q̄
patris mei ſunt oꝑtet me eſſe.q.d.Amo

do iam tempus appropinquat vt inci-
piam oſtendere ad quid veni. quia ad p̄
dicandū ꝛ docendum et querendū loca
et animas que patris mei ſunt. Unde q̄
ſi tunc intrauit poſſeſſionē templi. Sed
nōne ſciebat virgo ad quid filius vene-
rat. Dicendū ꝙ beata virgo ſciebat ī ge
nerali ad quid filius venerat. neſciebat
tamē q̄ntū ad oīa ꝑticularia in quibus
inſtruebat̄ q̄tidie ꝛ videndo ꝛ audiēdo.
Et ſic intelligendū ē qđ ſequit̄. Et ipſi nō
intellexerūt verbū qđ ipſe locutus ē eis.
Uel neſciebatis ꝙ in his que patriſ mei
ſunt oportet me eē. i. neſciebatis ꝙ pater
ſpūalis ꝑponendus ē carnalibus. ꝛ iđo
debui de cultu dei. ꝛ aīarū ſalute curare
non obſtāte ꝙ me dolentes q̄reretis. et
hoc ipſi non intellexerūt. Et dſcendit cū
illis et erat ſubditus illis. i. reuerentiā
et obedientiā exhibendo. Et maria tāq̄
archa ſapiētie ꝯſeruabat omnia verba
hec. que poſtea retulit beato luce ſcribē-
da poſteris: ne laterent. Et ieſus ꝓficie-
bat etate. quo ad ſe: ꝑ incrementa mem-
broꝝ et tpoꝝ. Gre. Juxta naturā hoīs
de infantia in iuuentutē ꝓcedebat. Et ſi
milit̄ ꝓficiebat ſapiētia et gratia apđ de
ū ſm eius gloriā ꝛ apud hoīes ad q̄rū
ſalutē accedebat ſapiētia ꝛ grā eiꝰ. Non
eī in ſe ꝓficiebat ſapīa et grā qui ſm ani
mā ab inſtanti ſue ꝯceptōis recepit plei
tudinē ſapiētie et gratie non ad menſu-
rā. ſm vero ꝑſonā nullā ꝑfectōē recepit
ſed erat ipſa ꝑfectō ſapie ꝛ gracie. qꝛ ꝑſo-
na erat filij dei. Chriſtus enī ſm ꝑſonā
habuit ſapiētiā diuinam. que ē cauſa ꝛ
fons omnis ſapie ꝛ boni. ꝛ ſm animam
quā aſſumpſit habuit ſcientiā humanā
q̄ eſt duplex. ſ. intellectiua ꝛ practica. In-
tellectiuā habuit infuſā a deo. q̄ aīe cre-
ate xpī ſtatim oēm ſcientiā ꝛ ſapientiā
infudit et gratiā ſpūſſancti. non ad men
ſurā. In hac ergo ſapiētia et gratia xpūſ

nūq̄ ꝓfecit ſ; ꝓfecit ī vſu ipſaꝝ. ſ. ī ſciētia
practica. et expimentali: quādo ipſas ad
opatōes applicabat. hebre. v. Didicit ex
his que paſſus ē obediētiā. Oſtenſio er-
go ſapie et gratie eius ꝓficiebat apđ ho
mines q̄ inde edificabant̄ ꝛ ſaluabantur
apđ deū q̄ indē glorificabat̄. Sapīa ergo
refert̄ ad p̄dicatōē eius. et gratia ad cō
uerſatōem ex q̄bus ſurgebat ꝓfectus v̄
bi ꝛ exempli. Sic ergo in vſu ſapie ꝛ gra
cie ꝓficiebat apud deū ꝛ homines vt di-
ctum eſt. Et ſic patet litera. ꝛc̄.

Moralitas.

Moralit̄ āt ad edificatōem nrām nota
ꝙ totū hoc euāgeliū eſt plenū exemplis.
Qꝛ nāq̄ vt dictū ē hoc ē p̄mū euāgeliū
quod de opibꝰ xpī narrat. decuit vt to-
tum exēplis radiaret. Inuenimꝰ āt ī eo
tā ex pte xpī q̄ ex pte virginis glioſe vi-
ginti magne edificatōis et informatōis
exempla. ¶ H ¶ Nā ex pte xpī ſūt. xij.
et ex pte v̄ginis ſunt octo. Primū quod
a xpō hēmus ē vt a puericia bonis opi-
bus aſſueſcamus. qꝛ puer aſcendit in tē-
plū in feſto ad orandū et diſputādū. Qꝛ
ſm phūz ex actibꝰ bonis generat̄ habitꝰ
v̄tutū: que faciūt delectabilit̄ ꝛ faciliter
opari ſicut et natura. Delectatō autem
ꝑficit opatōem. quēadmodū pulcritu-
do iuuentutē. vt ibidem phūs di. Et idē
vt opus dei ſit facile ꝛ ꝑfectum. oportet
ꝙ a iuuētute īcipiat̄. Propt̄ qđ dr̄ tre.
iij. Bonū eſt viro cū portauerit iugū ab adoleſcētia ſua
ꝛc̄. mat. xj. Tol. iu. m. ſ. v. u. e. m. ſ. ē. ꝛc̄. Illiſ
āt qui non in iuuentute ſed in ſenectute
volunt iugum xpī ꝛ onus penitētie ſub
ire. nimis eſt difficile atq̄ graue. Mat.
vij. Arta eſt via que ducit ad vi. ꝛ pau.
ꝗ. ꝑ eam. Exemplū de virgulto plican
do. et de arbore groſſa. Eccl. xxx. Curua
ceruicem a iuuentute. Quia vt puer. xx
dr̄. Qui a puericia delicate nutrit ſeruū
ſuū. i. corpus poſtea ſen. e. cō. ¶ Sc̄dm

eſt vt pꝰq̄ȝ ceperimꝰ in via dei ābulare ī
ea pſeuerēmꝰ qꝛ alijs recedētibꝰ ieſus in
templo remāſit. Qꝛ vt di. ber. Sola inē
v̄tutes pſeuerantia coronat̄. ¶ Quidam
non poſſunt audire vnā miſſaȝ. ſed ſtatī
eleuato corpe dominico fugiūt. Contra
q̄s dꝛ mat. x. Nō q̄ inceperit ſȝ q̄ pſe. ſal.
e. In cꝰ figura mādatū ē in lege. vt cau-
da animalis ſp deo immolaret̄ vt patet
leuit. iij. Et vxoꝛ loth qꝛ nō ꝓceſſit iugiē
āte ſȝ ꝯuerſa ē retro in ſtatuā ſaliſ ē trāſ
formata vt pȝ gen. xix. Proptē qd̄ xp̄c ve
nientibus ad ſe diſcipulis ait illis luce.
xij. Memores eſtote vxoris loth. Qꝛ nēo
mit. ma. ſuā. ad ara. ⁊ re. re. ap. ē. reg. dei.
vt dꝛ in eod. ix. Terciū. eſt vt ꝯſanguine
os et notos amicos fugiamus ⁊ mūda
nos qꝛ ieſus inter ꝯgnatoſ non eſt inuē
tus. Sic inter ꝯſanguineos ⁊ mūdi hꝰ
amicos ieſus. i. ſalus nō inuenitur. Ra-
ro eniȝ vel nunq̄ȝ ſuadent pentes filijs ⁊
ꝯſanguineis niſi ea que mundi ſunt ī q̄
bus anima pdit̄. mat. x. Inimici hoīs
domeſtici eius. Propterea dixit domi
nꝰ abrae. gen. xij. Egredere de t̄ra tua ⁊ d̄
ꝯgnatōe tua et de domo pat̄s tui. Imo
qd̄ peius eſt pleriq̄ȝ pentum faciūt ſicut
corui qui pullis ſuis eſcam non miſtrāt
niſi poſt tres dies duȝ vidēt eos nigras
plumas emittere ſicut ipſi. Sic multi fi-
lios ſuoſ odiūt nec videre volunt niſi ſe
ſequantur in aſtucijs mundi et negoci-
is lucratiuis. vt qualis pater taliſ ſit ⁊ fi
lius. Propterea dominus ait luc. xiiij.
Si quis ad me venit ⁊ nō odit patreȝ et
matrem ſuam. ⁊c. nō pōt meus eſſe diſci
pulus. Unde cuidā xp̄c dixit. Sequere
me. Qui reſpondit. Dn̄e pmitte me pꝰ
ſepelire patrem meum. Chꝛiſtus reſpon
dit. Moꝛ. ſepeliāt. moꝛ. ſuos. luce. ix. Et
hiero. di. ꝙ ſummū genus pietatis ē. ſcȝ
in hoc parentibus eſſe crudelem. ſcȝ in
non eis obediendo in eo qd̄ a di ſeruicō

eos retrahere conatur. Quia vt di. aug.
Diligendꝰ ē generatoꝛ. ſed ꝓponendꝰ ē
creatoꝛ. ¶ Quartū eſt vt ſi deum pditū
ꝑ peccatum reinuenire cupimꝰ. pacē ha
beamus. qꝛ non niſi in hieruſalem: que
viſio pacis interp̄tatur ſe inuenire pmi
ſit. hebꝛ. xij. Pacem et ſanctimoniaȝ ſeq̄-
mini cum ōibꝰ ſanctis. ſine qua nemo
videbit deū. pſ. In pace factus eſt locꝰ
eius. Unde aplūs ſuis hereditario iure
in teſtamento pacem reliquit. d. Paceȝ
meā do vo. io. xiiij. Unde ingredieſ mū
dum et vadēs p mōm: egrediens mōm:
pacem pꝛedicauit. tanq̄m neceſſariaȝ ad
ſalutem. luc. ix. In quācunq̄ȝ domū in-
traueritis dicite pmum. Pax huic do-
mui. ¶ Quintū eſt vt deū in loco debito
ſcȝ in templo dn̄i p oꝛōnē queramꝰ. q̄a
ibi non alibi xp̄s inuentus ē. Nō inueī
tur deus in plateis. qꝛ ibi varietates: et
detractōnes. Non in curijs. qꝛ ibi pıuri
a et falſe accuſatōes ⁊ ſententie. Non in
apotecis. qꝛ ibi mlta mēdatia et decepti
ones. Nō. in tabernis. qꝛ ibi totalit̄ dy-
abolus et non xp̄s. Sed in eccleſia. Eſt
auteȝ duplex eccleſia ſcȝ magna et pua.
Magna vt eccleſia materialis. pua: vt
camera vel cella hominis. In vtraq̄ȝ in-
uenit̄ deus. ¶ Sextū ē vt tpe ꝯgruo ſcȝ
per triduūȝ deum queramꝰ. qꝛ xp̄c non
niſi p triduū potuit inueniri. Primꝰ di
es ſit ꝯtritionis. Scd̄s ꝯfeſſionis. Ter-
cius ſatiſfactōis. Quidā habēt pꝛimum
et nō ſcd̄m vel terciū. quidā habēt pmū
ſcd̄m et nō terciū. ⁊ ideo d̄ū nō īueniunt
exo. viij. Uiā triū dierū pgemꝰ in ſolitu-
dinem ⁊ ſacrificabimꝰ dn̄o deo nr̄o. Ta
les ei deū inueniūt. Septimū ē vt debi-
tū mod̄ inq̄rēdo deū teneamꝰ. qꝛ a pen-
tibꝰ ōbitū modū tenētibꝰ pmiſit ſe inue-
niri q̄ fuit in eo ꝙ ſolicite doloꝛoſe ⁊ pſe
uerant̄ eū q̄ſierūt. Uade ⁊ tu fac ſilr̄. Et
ſic patet ꝙ inq̄rēdo deū tria debēt obſer

uari.ſcʒ debitus locus. ꝯgruuʒ tempꝰ.⁊
decens modꝰ. Et ꝑ ꝯtrariū triplr̄ errāt
inquirēdo deū.ſ.in loco.tpe.⁊ mō.ſicuti
q̄cunqȝ alia re.vt di.ber. Quidā enīʒ er/
rant in loco.qꝛ q̄rūt eū vbi nō eſt. et hoc
tripliciter. Primo ſicut carnales quoꝝ
ds venter ē.q q̄runt deū in delicijs car/
nis in quibus nō ē.qꝛ ſpūs ē deus cant.
iij. In lectulo meo ꝑ noctē q̄ſiui quē dili
git anima mea.queſiui euʒ et nō inueni.
Qꝛ vt di.aplſ.j.coꝝ.xv. Caro et ſanguiſ
regnū dei non poſſidebunt. Scdo ſicut
auari qui adorāt crucē numi. q q̄rūt eū
in diuicijs.oſee.v. In gregibus et armē/
tis ſuis vadēt ad q̄rendū dominū Sed
ibi nō inueniēt qꝛ ds ē pfectū bonū. Sed
diuicie multā amaritudinē habēt anne
xā.et in acquirendo et ꝯſeruando.⁊ ip/
dendo. Magis āt in ꝯtrario repitur.ſ.ī
pauptate qꝛ paup factus eſt ds mat.v.
Beati paupes ſpū q̄niā ip.ē reg.ce. Ter
cio ſicut vai glorioſi ſupbi. q gliaʒ hoīʒ
diligunt magis q̄ʒ dei. q q̄rūt euʒ in dig
tate honoris mundani.ſed ibi nō īueni/
tur.qꝛ deꝰ non ē in falſo honore ſʒ in vo.
Honor āt mūdanus falſus ē.qꝛ nō ē re/
uerentia exhibita in teſtimonū vtutis.
ſed ē honor pānoꝝ ⁊ diuiciaꝝ q exhibe
tur malis ſicut ⁊ bonis. Et iō xps nō ē ī/
uentus a magis in domo herodiſ. pala
tio regali.ſed in ſtabulo. In vero aūt ho
nore q ꝯſiſtit in virtutibus ds optime ī
uenit. De his tribus dꝛ iob.xxviij. Nō
inuenitur in terra ſuauiter viuentium.
quo ad pmos. abyſſus di.non ē in me.q̊
ad ſcdos.et mare loquit.non ē mecuʒ. q̊
ad tercios. Ubi ergo inuenit deus Cer/
te in anima hūili ī templo dei ꝯmorāte
Aug. Excelſus es dnē ⁊ hūiles coꝛd ſūt
domus tue. Et in eloq̊o diuino: mathei
xvııi. Ubi duo vel tres ꝯgre.ſ.i.n.m.ibi
.ſ.e.i.m.eoꝝ. Et iō xpc in templo diuina
colloquēs inuentꝰ fuit. Hoꝝ figura ha/
betur.iij.reg.xix.de helya: q̄ndo voluit
videre deū et dictū eſt ei vt iret in deſtū.
et ſtaret in foramine petre.et ecce ſpūtꝰ
grandis.i.ventus ſubuertēs montes.et
cōterens petras.⁊ ibi nō domiꝰ.⁊ ecce cō
motō magna.i.tremotus.⁊ non ibi do/
minus.et ecce ignis magnus. et non ibi
dominus.et ecce ſibilus aure tenuis. et
ibi domiꝰ. Per foramē petre eccleſia di
deſignatur.ꝑ ſpm grandē ſupbia hono/
ris.ꝑ ꝯmotōem magnā tumultus diui/
tiaꝝ.ꝑ ignē magnū luxuria.q ignis ē vſ/
qȝ ad ꝯſummatōem deuorans.vt dꝛ iob
xxxi.ꝑ ſibilū aure tenuis verbū dei ⁊ aīa
ſibilans verbū dei. ¶ Quidā errāti tpe
et hoc tripliciter. Primo qꝛ nō q̄rūt eū
in triduo ꝯtritōis:ꝯfeſſionis:et ſatiſfa/
ctōnis.vt factū eſt. Scdo qꝛ q̄rūt euʒ ni/
mis tarde.ſ.in anxietate mortis cōſtitu/
ti. Sic refert beda d quodā monacho ī
anglia.qui in extremis ꝯſtitutꝰ vidit in
fernū apertum.et dictū eſt ſibi ab aſtāti/
bꝰ q dēret ſe recōmendare dō. Qui ait
Tarde ſurrexi. Et ꝑut diceret deꝰ in ad/
iu.m.inten.āteq̄ʒ gloria p.diceret expira
uit. Similiter dicit gre.in dyalogo de q̊
dam romano.q in extremis ꝯſtitutꝰ vi/
dit demones.⁊ exclamāſ petijt induciaſ
vſqȝ mane.et ſic clamās mortuuſ ē. Ter/
cō qꝛ nō q̄rūt eū in tpe miſericordie dpu
tato.quod ē vita preſens.ſʒ iuſticie.ſicut
ille diues epulo.de q̊ dꝛ mat.xvj.q nō le/
uauit oculos niſi q̄ndo erat in tormētiſ
Et ergo deꝰ q̄rendꝰ ē.ꝑ triduū āte mor/
tē.et in vita preſenti.ſic enī ſoluʒ īueniri
poteſt.eſa.lv. Querite.do.dū.iue.p.iuo.
e.dū.p.ē.ij.coꝝ.vj. Ecce nūc tps acce.ec/
ce nūc dies ſalutis. ¶ Quidā errant in
mō.et hoc etiā tripliciē. Primo qꝛ que/
rūt eū ſolum verbis.d. Dnē adiuua me
Mat.vij. Nō oīs q d.m.d. d.in.re.ce.ſʒ
q fe.vo.p.m. Scdo qꝛ q̄rūt eū ſolū extrī/
ſecuſ. Nā ſignāt ſe cruce.vadūt ad eccle

ſiam.ieiunant.dant elemoſinas. dicunt
pater noſter.ſed aĩa ⁊ cor eſt in ꝑtãte dy
aboli ꝓpter peccatũ mortale:qd̃ tenent
eſa.xxix. Populus hic la.m.ho.cor aũt
e.lon.ẽ a me.ſin.cã eni colũt. Ecõtra vult
deus ſcȝ cor et aĩam.puer.xxiij. Prebe
mihi fili cor tuũ. Gen.xiiij. Da mihi ani
mas cetera tol.ti. Tercio qꝛ non q̃rũt eũ
ſuꝑ omnia ſed infra multa.plus diligũt
multa q̃ȝ deũ et iđo nõ inueniũt. mat.x.
Qui amat pa.⁊ ma.aut f.aut ag.aut qđ
cunqȝ aliud pluſq̃ȝ me.non eſt me dig.
Eſt ergo querendꝰ đs verbis et factis.
intrinſecus.et extrinſecus.⁊ ſuꝑ oĩa alia
et tunc inuenitur. Octauuȝ exemplum
qđ a xp̃o habemuſ ẽ vt mediũ ĩ omnibꝰ
factis noſtris teneamꝰ. Poeta. Medi
uȝ tenuere beati.virtus enĩȝ ꝯſiſtit ĩ me
dio.et viciũ in extremis. vt di.phũs. q̇a
ꝓdigalitas que dat danda et non dãda
ꝯſiſtit in extremis.ſimilit̃ auaricia q̃ re/
tinet danda et nõ dãda. Sed largitas q̃
dat danda ⁊ retinet retinẽda tenet me/
diũ. Et ideo illa ſunt vicia.et hec ẽ virtꝰ
Et iđ diſcretio đr mater oĩm virtutũ.qꝛ
in omnibus mediũ tenet. Et iđ xp̃us ad
hoc oſtendendũ ſtetit in medio anima/
liũ in natiuitate.in medio latronũ ĩ cru
ce.in medio diſcipuloꝝ ſuorum in reſur
rectõe.ꝑ viã ergo mediĳ ãbulare dẽmuſ
Eſa.xxx. Hec eſt via ãbulate in ea. neqȝ
ad dexterã neqȝ ad.ſiniſtrã. Hec eſt via
regia ꝑ quam filĳ regis eterni gradiun
tur. ¶ Nonum exemplũ ẽ vt in ſocieta
te bonoꝝ maneamꝰ. qꝛ inter doctores
inuentus ẽ. Queãdmodũ ſcabieſ inficit
ſocios.ita et praui mores inficiũt ⁊ boni
informãt.pſ. Cũ ſcõ.ſ.e.cũ puer.puer. Et
vide grande bonum et grãde malũ. Qꝛ
viuendo cũ boniſ acquirit̃ fama.⁊ ſi ma
lũ faciat vix credit̃.fama aũt maximum
bonũ eſt puer.xxij. Melius ẽ nomẽ bo/
nũ q̃ȝ di.mul. Uiuendo aũt cum mal'ꝑ
ditur fama. Et frequent̃ đ quo nõ habȝ
culpã inculpat̃. Et ergo qui negligit fa/
mã ſtultiſſimꝰ eſt. Decimuȝ exemplũ ẽ/
vt modũ bonũ in noſtra ratõe et collo/
cutõne teneamꝰ.qꝛ ieſus audiebat ⁊ inꝰ
rogabat. Multi ſꝑ volunt loqui nec lo
quentẽ finire ꝑmittunt ſermonẽ. q̇ ſtul/
ti reputant̃.puer.xviij. Qui priuſ reſpõ
det q̃ȝ audiat ſtul.ſe eſ.demon.et ꝯfuſi.
dig. Et ecc.xxxij. Audi taceſ ſimul ⁊ que
rens. Talis enĩ modus eſt aptꝰ diſcipli/
ne et ꝯtrariꝰ ẽ generatiuꝰ ꝯtentõnis et
iurgĳ. Ubi habemꝰ exemplũ prius di/
ſcendi q̃ȝ docendi.qꝛ xp̃s audiuit et ĩter/
rogauit ꝑ̇uſq̃ȝ docuit.qđ eſt ꝯtra hereti
cos q̇ ꝑ̇us docent q̃ȝ didicerint. vtpote
qui ſunt cerdones et artifices ¶ Unde
cimum exemplum ẽ vt ꝑentibꝰ noſtris
ſubĳciamur et eos in ſumma reuerẽtia
hẽamꝰ.qꝛ ieſus q̇.tantꝰ erat ſubditꝰ erat
vni pauꝑcule mulieri ⁊ vni fabro.⁊ hoc
eſt. Deſcendit cũ eis ⁊ erat ſubditus ill'.
Ber. Quis quibꝰ deus hominibꝰ. vnũ
de.x.ꝑceptis ẽ hõrare ꝑentes.exo.xx.ho
no.pa.⁊ ma.⁊c. In eodem.xxi. Qui ma
le.pa.ſ.l'mrĩ.mor.moriat̃.⁊c. Ecc.iij. Ho
nora patrẽ tuũ.et ſi defecerit ſenſu veni
aȝ da. Qꝛ non ꝑtinet ad filios corrigere
ꝑentes q̃ȝuis ſint nimis ſenſati ⁊ tranſ/
uerſi niſi reuerent̃ et dulcibꝰ verbis nec
dẽnt eos verbis exaſpare: vel deridere.
puer.xxx. Oculũ qui ſubſãnat patrẽ.et
deſpicit ꝑtum matꝰs ſue. ſuffodiãt eum
corui de torrentibus.et ꝯmedãt euȝ filĳ
aq̇le. Di.phũs ꝙ ſũt qđ aĩcicie q̇bꝰ non
poſſumꝰ repẽde eq̇les vices. ſic pẽtibuſ
mgr̃is ⁊ dĳs. Si ei nos ⁊ nrã do ⁊ ꝑenti
bꝰ largiremur. nõ poſſemꝰ eis ꝯdignaȝ
mercedẽ rependẽ. q̇cquid ei boni hẽmꝰ
ab eis hẽmꝰ. Duodecim exẽplũ ẽ vt ſi/
cut etate ⁊ tpe.ita ſapiã di ⁊ grã opibuſ
ſemper creſcamus et proficiamus.quia
ieſuſ proficiebat etate q̊ ad ſe ꝑ incremẽta

membroꝝ ⁊ tpm. et ꝓficiebat ſapiētia et gracia apud deū et hoīes vt dictum eſt. Ergo nos facere debemus. vt in ſapientia ⁊ grā ꝓficiamꝰ ⁊ creſcamꝰ. Qꝛ vt di. greg. In via dei non ꝓficere. deficere eſt Qꝛ vt idē di. Amoꝛ dei nunq̄ȝ ocioſus ē mag̃ ei opaꝛ ſi ē. Si aūt opari deſinit. iā amoꝛ nō ē. ⁊ iō aſſimilaꝛ igni qui ſpē in motu. Multi creſcūt ſolū etate ⁊ tpe: et nō ſapiēcia ⁊ grā Eſa. lv Puer centū anorū morieꝛ Cōtra quos apl’s j. coꝝ xiij Nolite pueri effici ſenſibus. malicia aūt puuli eſtote. ſenſibꝰ aūt pfecti. Et multi creſcunt ſolū ſciencia ſpeculatiua ſed nō practica et expimentali: qđ tangit valđ clericos et religioſos q̇ oia ſpeculanꝛ et pauca opanꝛ. Et ad regnū dei nihil ꝓficiūt. Qꝛ vt di. apl’s. j. coꝝ. iij. Regnū di non ꝯſiſtit in ſapia verbi. ſȝ in oſtenſiōe ſpūs et vͥtutis. augꝰ. Surgūt indocti: et regnum dei rapiūt et nos cuȝ doctrinis noſtris in infernū dimergimur. Et multi creſcūt ſapiētia mundi et nō dei. que ē aīalis terrena ⁊ dyabolica. vt dꝛ iac. iij. hiere. iiij. Sapiētes ſunt: vt faciāt mala bene āt facere neſcierūt. Et ſic patent exempla ex pte xpi ¶ k ¶ Ex parte āt virginis hēmꝰ octo ſalutaria exēpla. Primū eſt vt in feſtis deuote eccleſias viſitemꝰ ⁊ indulgentias reptemꝰ. qꝛ dꝛ de ciuitate ſua iuit in paſchate ad aliā ciuitatē ad templū dn̄i viſitandi. Propꝛ hoc eī inſtituta ſūt feſta vt ī eis ad eccleſias eamꝰ et ibi miſſaȝ et p̄dicatōem audiamus ⁊ deuote deū oremꝰ et reliquias ſctōꝛuȝ viſitemꝰ ⁊ indulgentias repoꝛtemus. Et vt iſta liberius faciamꝰ p̄ceptū ē a dn̄o: vt in feſtis opa ſeruilia non agamus qđ ſcđarū eſt in feſtis. Multi āt accipiunt ſolū caudam ⁊ credūt ſe accepiſſe caput ſolū ei ab operibus vacant. Exo. xx. memento vt di. ſa. ſancti. Sanctificare ſabbatū eſt ab opibꝰ ſuilibꝰ ceſſare ⁊ ſāctis

opibus intendere. Et iō q̇ male agūt ī feſtis neutꝝ cuſtodiūt qbꝰ nihil magꝰ ſuile q̄ȝ peccatū. p quod hō efficiꝛ ſeruꝰ. Joh. viij. Qui facit peccatū ſeruus eſt peccati Scđm eſt vt filios ſancta opa doceamꝰ qꝛ vadēs ad feſtū filiū ſuū ſecū duxit. parētes enī duo debēt filijs. ſ. nutrimētū et documentū. Et quale documētum certe dei. Sed heu hodie qꝛ ſolū documentū mōi dant eis. et de doctrina dei nihil curant et ſic mittūt eos ad moꝛtem inferni math. xiij. Tradet aut frater fratrem in moꝛteȝ et pater filiū. Et iō filij ī inferno ſurgent in pentes eos dētibus diſcerpētes Et ideo xp̄c ait. luc. xxiij. Filie hieruſalē nolite flere ſu. me. ſȝ ſup. v. ⁊ ſ. fi. veſ. fle. qꝛ venēt dies in qbus dicent. Beate ſteriles que nō genuerūt. Tercium vt ſimus ſoliciti de pditōne filiorū noſtroꝝ vt ſalutē coꝝ pcuremꝰ. qꝛ beata virgo filiū pditum ſolicite requiſiuit. Multi et multe vidēt filios ſuos a lupo infernali aſpoꝛtari et non clamāt neqȝ aliquid curant. Ber. Cadit aſinꝰ et ē qui ſubleuet. pit hō et nō eſt q̇ curet. Uenit lupꝰ ⁊ omnes clamāt: venit dyabolus ⁊ nullꝰ obſtat. Sic erat ſolicita mater beati aug. q̄ ſicut ſolēt flere matres filios moꝛtuos. ſic illa pditōeȝ filij ſui q̄tidie flebat. vt d. aug. et non q̇euit donec ipm ad ſalutem reduxit. Quartū ē vt piū et diſcretū modū in arguendo filios teneamꝰ. vt non eos cū deliquūt blaſfememꝰ neqȝ maledicta imp̄cemur. vnde ait. Fili quid feciſti nobis ſic. Hic cadit exemplū de iſtis ſeptē filijs et filiabus quibꝰ maꝛ ꝓpter iniuriam ab eis receptā maledixit. qui ſtatim tremoꝛe capitis ⁊ oim mēbroꝝ conquaſſatōe vexati et ſuoꝝ ciuium oculos non ferentes p mundum diſperſi ſunt. De quibus dicit beatus auguſt. q̄ duo ipſorum frater et ſoroꝛ venerūt ad affricā et ad memoꝛiā beati ſtephani ſunt cu/

rati. Ꝺ̄emus ergo ip̄os arguere v̄bis. et
ſi indigēt v̄berare. ecc. xij. Unde latera
ei9 dū infans ē. Quintū vt q̄ndo ieſum
ꝑdim9 ꝑ peccatū ip̄m cū dolore requira
m9. vt dictū ē ſupra. q2 dolētes q̄reba. te
Sic q̄ſiuit eū magdalena et inuenit ⁊ ſi
bi apparuit. io. xx. Maria ſtabat ad mo.
fo. plo. Quidā volūt ip̄m ridēdo. inuenī
re dū nullā ꝯtritōem de peccatis habēt
ſed ridēdo ꝯfitentur. ¶ Sextū ē ꝙ vxo
res viros ſuos hōrent q2 beata virgo de
ſtirpe regia quēdā fabꝝ ſcȝ ioſeph viruȝ
ſuū honorauit d. Pater tu. ⁊ e. do. q̄. ⁊c̄.
Cū ei p̄miſit ⁊ patrē filij divocauit ſicut
et ip̄a vera mater erat. eundē hōreȝ ſibi
attribuens in paternitate p̄dicta. q̄ ip̄i9
nutrici9 ſolū erat. Quantūcūqȝ vxor no
bilis ſit ⁊ alta. debet in dictis ⁊ factis vi
rū honorare ⁊ ei ſubeſſe. Sicut ſara ho
norauit abraā dominū eū vocās. Q2 vt
di. ap̄ls. j. cor. xj. Uir caput eſt mulieris
et ꝓpter ip̄m facta ē mulier. Maxime āt
debet ip̄m honorare vt cuſtodiat corp9
ſuū ne cū altero fornicet̄. q2. id ē ſūmū d̄
decus viri. Et ꝓpterea in lege talis mu-
lier mādata eſt lapidari. vt ptȝ deu. xxij.
¶ Septimū eſt vt legē dei iugit̄ medite-
mur. q2 maria ꝯſeruabat oīa v̄ba. confe
rens in corde ſuo. ps. cviij. Meditabar
in mādatis t. Et. ps. j. In leg. e. me. di. ac.
deut. vj. Meditaberis ea ſedens in do-
mo tua et ambulās in itinere tuo dormi
ens atqȝ ꝯſurgēs. Lex ⁊ verbū dei ē cib9
anime. mat. iiij. Nō in ſo. pa. vi. ho. ſed ī
omni v̄. qd̄ ꝓce. d̄. or. d. Ꝺibus aūt q̄ nō
retinent cibū. nihil ꝯfert. Sic eſt de v̄bo
dei. In cuius figura mādatū fuit in lege
moiſi ꝙ nullū animal nō ruminās offer
retur in ſacrificiū. ¶ Octauū ē vt p̄ſum
ptionē ſciēdi alta miſteria di abijciam9
q2 cū non intellexerit verbū qd̄ locut9 ē
ad eos nō fuit īportuna vt ip̄m ſciret cre
dens aliquid magni in dicto latere. ro.
xij. Nō plus ſap̄e q̄ȝ oportet ſapere. ſed
ſa. ad ſo. Hoc eſt ꝯtra multos q̄ alta mi-
ſteria dei et ſubtiles queſtiones eorū in
tellectum penitus excedētes ſcire volūt
et de p̄deſtinatōe et trinitate: et vnitate
dei. et corp̄e xp̄i. et ſimilib9. qui ſunt ar-
guēdi et verberandi. ero. Et ſi beſtia te-
tigerit montē lapidabit̄. Beſtia eſt ho-
mo ſecularis qui vult tangere montem
ſcripture. Solus moiſes aſcendit mon-
tē ad loquendū deo. q2 ſolus hō cui re-
uelat deus ſecreta ſua debet alta et ꝓfū-
da ſcrutari. ¶ In fine nota qddā miſte-
rū. q2 in feſtis quando ieſ9 debet queri
et īueniri p̄dit̄. et in toto alio temp̄e non
perdit̄ ſicut in feſtis. q2 feſta ſunt inſtitu
ta. vt hoīes vacent diuinis. vt dictum ē
et ipſi vacāt potatōib9 ⁊ ꝯmeſatōibus.
et ludis. et vanitatibus et min9 eſſȝ ma-
lū operari q̄ȝ ſic facere. Et ꝓpter hoc fe-
ſta nrā ī odiū deo ſūt. eſa. j. Solēnitates
veſtras odiuit aīa mea. Amos. v. Ꝺdi.
et ꝓieci feſtiuitates veſtras. et iō ſarace
ni qui nō ſolēnizāt feſta deridēt xp̄iano
rū feſta. Tre. j. Uiderūt eū hoſtes ⁊ deri
ſerūt. ſa. c. Et qd̄ peius eſt. q2 in paſcha ⁊
magnis ſolēnitatibus q̄ndo hō deberȝ
magis ſanctificari tunc magis ſe diſſol-
uit et vane letat̄. Et breuiē feſta videtur
ordinata ſoluȝ ad ſolatiū corp̄ale ⁊c̄.

¶ De epiſtola ſermo. XVII.

Obſecro uos fra
tres per miſericordiā di vt ex
hibeatis corp̄a veſtra hoſtiaȝ
ſanctā ꝓ deo placentem. Ro. xij. Sicut di
cit ap̄lus ad ro. xiij. que a deo ſunt ordi-
nata ſunt. Oēs auteȝ fideles ſunt a deo
per creationem et generationem. Ideo
beatus paulus tanq̄ȝ dei apoſtolus ad
gentes conuertendas et ordinandas. in
epiſtola hodierna omēs fideles nititur
ordinare. vt re et nomine chriſtiani. id ē

chriſti fideles ſimus filij. Et quia homo
habet ordinē ad deū. a q̄ eſt. ad mundū
in quo eſt. et ad proximū cum quo viuit.
⁊ eſt. ideo in hac epiſtola q̄ntū ad hec noſ
ſatagit ordinare. Que quidē epiſtola ī
quattuor ſcindit̄. Primo eīo ordinat noſ
ad deū ſcḋm vnā ptem noſtri. ſ. ſcḋm corpuſ
vt ipm hoſtiam viuentē deo offeramuſ
In principio eple. Scḋo nos ordiat ad
mūdū. vt nos ei nō ꝯformare debeam⁹.
ibi. Et nolite ꝯfor. huic ſeclo. ſ; reforma-
mini in nouitate ſenſus veſtri. ¶ Tercio
nos ordinat iterū ad deū ſcḋm aliā ptem
noſtri. ſ. ſcḋ intellectū. ne pluſq̄ oporteat
et deceat ſapiam⁹. ibi. Dico enī p gratiā
dei que data ē mihi oib⁹ q ſunt int vos.
non plus ſape q̄ optet ſape ⁊c. Quarto
nos ordinat ad proximū. vt vn⁹ alteri ſub
ueniat. ibi. Sicut eīi ī vno corpe mł. mē.
ha. ⁊c. ¶ Primo ergo apl's ordinat nos
ad deū ſcḋm vnā ptem noſtri. ſcꝫ ſcḋm corp⁹
vt ipm hoſtiā viuentē deo offeram⁹. Et
hoc eſt. Obſecro vos fratres. i. per ſacra
adiuro. Eſt enī obſecratō petitō cū ad-
iuratōe. vt p natiuitatē xpi ⁊ p mortem.
et ſilia. In q apli benignitas: ⁊ hūilitas
demōſtrat̄. q: nō impat ſicut plat⁹ ⁊ do-
mi⁹. ſed obſecrat ſicut frater ⁊ ſeru⁹. cū
tamē magnus eſſet plat⁹ ⁊ p̄ alijs aplis.
Sciebat enī q anim⁹ hoīs melius p blā
da deducit̄ q̄ p violentiā trahat̄. Sene.
Generoſus ē aīm⁹ hoīſ ⁊ naturaliter cō
tra ptātē recalcitrans. facili⁹ ducit̄ q̄ tra
hat̄. Unde ſupbos p̄latos q alit̄ faciūt.
domin⁹ icrepat eos p ezech. xxxiiij. c. di.
Cū auſteritate impabatis eis ⁊ cū potē-
tia. et diſpſe ſunt oues mee. Sic fecit ro-
boam fili⁹ ſalomonis. et ideo ppl's nō ac-
q̄euit ei. ſed receſſit ab eo vt patet. iij. reg̃
xx. Obſecro inq̄m fratres. Et p qḋ obſe-
cro. certe p miam dei. ſup. vobis factam
Et ſic eſt adiuratō nō ſolū p vnū bonū
ſed p oīa bona q̄ xpc nobis fecit. q omīa

xpus motus mīa nobis largitus ē. vnḋ
ex miſicordia nos fide illuiauit. nos a
peccatiſ abſoluit. nobis dona ⁊ virtuteſ
infudit. in filios dei regenerauit. de ptā-
te dyaboli nos eripuit. nobis celū apu-
it. et p mortem ſuā ſaluos nos fecit. Ad
tytū. iij. Nō ex op. iuſ. q̄ f. nos ſ; ſcḋm ſuā
mi. ſal. n. f. In q oſtendit̄ magnus feruor
apli. q̄ndo p oīa bona nrā nos adiurat.
Quādo eī feruent̄ deſideram⁹ aliqḋ ab
aliquo obtinere. p illud qḋ magiſ amat
eū adiuramuſ. Sic apl's p dei miſericor-
diā. quā magis amare debem⁹. nos ad-
iurat. que magis apparuit in eo q ſang̃-
nē ſuū p nobis fudit. Et ideo apl's vt frā-
gat corda noſtra adamāte duriora ad-
ducit ſanguinē xpi. Quia ſi adamas ſā-
guine hirci frangit̄. multo magis corda
noſtra dēbent ſanguine xpi frangi. In c⁹
effuſione ꝯſiſtit miſericordia dei. Et qḋ
obſecro. Certe. vt exhi. cor. veſ. nō corpa
aīalium ſicut iudei ātiq̄tus. ps. xlix. Nō
accipiā ď do. t. vi. Ueſtra di. non aliena
Sunt enim aliq̄ q de alieno corio lōgā
corrigiam faciunt. Ro. vj Sicut enī ex
hibuiſtis membra veſtra ſer. immū. ⁊ in
iq̄. ad iniq̄. ita nunc exhi. ſer. iuſ. in ſancti
ficatōem. Exhibete dico corpora veſtra
hoſ. deo per carnalium deſideriorum ⁊
opm mortificatōem. gal. v. Qui aūt ſūt
xpi car. ſ. cru. cū vi. et con. Coll. iij. Mor-
tificate mēbra. ve. que ſunt ſup ter. ij. cor
iiij. Sp mortificatōē ieſu in corpore ve-
ſtro circūferētes. Et hoc iuſtū eſt. q: ipe
corpus ſuum in ara crucis hoſtiam deo
pro nobis im molauit. ¶ Nota q ab ho
ſtia immolanda totus ſanguis effunde
batur iuxta altare. Sic iuxta crucē cri-
ſti que eſt altare dei. de quo edere nō ha
bent poteſtatem qui tabernaculo ſerui-
unt. hebreo. xiij. debemus conſumere in
penitentia vitam carnis et ſanguinis.
Luce. ix. Qui vult venire poſt me abne.

ſe.id eſt vitam carnalem et animalem et
tol. cr..ſ.zc.gal.v.xpo ↄfixꝰ ſũ cruci.mlti
ↄſumũt vitã ſuã iutili labore.ſed nõ iu/
xta crucẽ xpi. ¶I. ¶Decãt hoſtia qnqꝫ
dꝫ hrẽ Prio dꝫ hoſtia eſſe imolata deo
p carnis mortificatõeꝫ. Scdo dꝫ eſſe vi
uẽs p caritatis feruorẽ. Tercio debꝫ eẽ
ſancta per chriſti ſanctificatõem. Quar
to debet eſſe deo placẽs.per hilarem ob
latõem. Quinto debet eſſe rationalis.p
diſcretionis circumſpectionem. Pri/
mum patet. ¶Secundo debet eſſe vi/
uens hoſtia:per caritatis feruorem. Et
hoc eſt exhibete deo hoſtiã viuenteꝫ.ſcꝫ
per caritatem que facit opera viua. cuꝫ
ſit forma virtutum. Et idõ qui non dili
git manet in morte et facit opera mortu
a. Uel viuentẽ p fidem que p dilectõem
operat̃.q: fides ſine operibus mor.ẽ. vt
d: iac.ij.abac.ij. Juſtus in fide ſua viuet
Jn veteri lege offerebat̃ hoſtia mortua.
Et hoc eſt recte.quia de morte tempali.
tranſibãt ad mortẽ eternã.ſ.ad carentiã
viſionis diuine cui obligati erant.ſꝫ mo
do ceſſauit illa obligatõ.et aperta eſt ia
nua ad vitã. ergo viuens hoſtia a filijs
vite debet offerri. Nota ꝙ quidam offe
runt hoſtiã mortuã et nõ viuam.ſ.q cor
pus ſuũ in eccleſia di vẽdicant ſepeliri ⁊
nõ ceſſant a peccatis. Corpus mortuuꝫ
ſepelitur in eccleſia ⁊ anima viua in in/
ferno.luc.xvj. Mortuus ẽ di. ⁊ ſepul. in
ĩferno Jtẽ q carnẽ ſuã affligũt ſiue p ieiu
niũ ſiue p orõeꝫ.ſiue q̊cũqꝫ alio mõi pec
cato mortali exiſtẽtes Jtẽ viri religioſi q
corpe ſũt in clauſtro. ⁊ corde ⁊ mente in
ſeculo. Tales inique diuidũt.quia dãt
corpus deo et animã ſeculo. Mors au/
tem eſt ſepatio anime a corpore. et idõ cũ
ſit anima in ſeculo per amorem et iugeꝫ
meditatõnem.corpus remanet mortu/
um in clauſtro quod offerunt deo. Qr
vt dicit auguſti. Magis eſt anima vbi
amat q̃m vbi animat. Et talibus cũ ſint
in continua morte.eſt eis clauſtruꝫ ma
xima pena et quaſi carcer. Tercio debet
hec hoſtia eſſe ſancta et hoc tripliciť ſm
qd ſanctum tripliciter dicit̃. Naꝫ ſanctũ
vno modo idem eſt ꝙ ſine terra. Debet
eniꝫ hoſtia noſtra eſſe ſine ſpe retributi
onis terrene ſed ſolum pro ſpe retribu/
tõnis eterne Math.vj. Nolite theſau/
riſare vobis the.in ter.the.aũt vo.theſ.i
cel. O deus quot ſunt qui tibi ſeruiunt
ſoluꝫ pro tempali mercede.⁊ qui q̃runt
bonas prebendas.⁊ in omnibus ſpũali
bus querunt ſolum tempalem merced.
Malac.j. Quis eſt in vobis q claudat
hoſtia ⁊ incẽdat altare meũ g̃tuito. Se
cundo ſanctum idem eſt qd firmatum.
Debet ergo hoſtia noſtra eſſe firma et
ſtabilis ⁊ perſeuerans.quia non qui ce
perit ſed qui pſeuerauerit.hic ſaluꝰ erit
math.x. Jn cuius figura cauda animal
ſemp debat in ſacrificio offerri.vt patet
leui.iij. Tercio ſanctum idem eſt qd ſan
guine tinctum. Debet enim hoſtia no/
ſtra eſſe tincta virtute ſanguinis chriſti
quia niſi ſanguis chriſti ſtillet ſuper eã:
nihil valet.eo ꝙ non poteſt nos a pecca
tis mũdare niſi in virtute ſanguiniſ eiꝰ
hebre.ix. Sanguis chriſti emũdauit cõ
ſcientiam noſtram ab operibus mortu
is. Jn cuius figura in veteri teſtamento
omnia pene mundabantur in ſangui/
ne.⁊ ſine ſanguiniſ effuſione non fiebat
remiſſio.vt dicit apoſtolus ad hebreos
¶Quarto debet hoſtia noſtra eſſe pla/
cẽs dõ per hilaritatẽ.vt libenter et non
cum triſticia et murmure hoſtiam im/
molemus. quia hilarem datorem dili/
git deus.vt dicit apoſtolus.ij.corinthe.
ix. Math.vj. Cum ieiu.no.fi.ſicut yp.t.
Uel debet eſſe placens deo per rectam
intentionem. vt ſoli deo placere veli
mus:et non hominibus ſicut ypocrite

Quinto dꝫ eſſe diſcreta. Et hoc ē rōna/
bile obſequiū veſtꝝ ſup. ſit ꝑ diſcretōez.
per quā oīa perfecta et fructuoſa reddū
tur. bern. in epl'a ad carthuſieñ. Denuo
ſunt et alia corꝑiſ exercicia. ſicut ſunt vi
gilie et ieiunia et alia hmōi. que ſpūalia
non īpediūt. ſꝫ adiuuāt ſi cū rōne et di
ſcretione fiant. que ſi ex īdiſcretōis vicō
ſic agunt. vt vel deficiēte ſpū vel languē
te corꝑe ſpūalia impediāt. q̄ ſic agit cor/
pori ſuo tollit boni oꝑis effectū. ſpūi af
fectū. primo exēplū. et d̄o honorē. ſacrile
gus eſt. ⁊ hoꝝ oīm in deū reus. leuit. ij.
Quicqd obtuleris ſacrificij ſale ꝯdies.
Tamē cauend̄ eſt ne nimis d̄ ſale pona
tur. Quidā enī nimis diſcreti ſunt in tā
tum vt nihil pene vel doloris velint ſu/
ſtinere. Et īō ſubiūgit bern. ibid̄. Juſtū ē
caput q̄n̄doqꝫ dolere in ſeruicio dei qd̄
olim ſepe laborauit in vaītate ſeculi eſu
rire ventrē vſqꝫ ad rugitū q̄ ſepe ſupple/
tus eſt vſqꝫ ad vomitū ſꝫ modꝰ in omi/
bꝰ tenendꝰ ē. Rōnabile ergo ſit obſequi
uꝫ veſtꝝ. Et ſic petet ꝑmū ¶ Scd̄o nos
ordinat apl's ad mundū q̄ten⁹ ei confor
mari nō deamꝰ. d. Et nolite cōformari
huic ſeculo. Et hoc dupliciť. Primo ꝑ
amorē. q2 amantē ſimilat amato vt in il
lud trāſformeť. oſee. ix. Facti ſunt abhoī
nabiles ſicut ea que dilexerūt. Sicut eī
calor diſpoīt cerā. vt fiat ſilis ſigillo īpreſ
ſo. ſic amor diſponit aīam vt amato ſibi
ꝯiuncto aſſimileť. Et ē tāta hec aſſimila
tio ⁊ ꝯformatō vt amator mūdi mūdus
dicať. ioh. i. Mūdꝰ eū nō cognouit. ꝓpť
hoc di. io. i. Can. ij. Fratres nolite dilige/
re mun. neqꝫ ea q̄ in mūdo ſunt. In mūdo
ſunt tria. vt ibid̄ dr̄. ſ. ꝯcupiſcētia carnis
ꝯcupiſcentia oculoꝝ. ⁊ ſuꝑbia vite. hec
ſunt mundi q̄ mūdani diligūt. ſcꝫ diuicie
delicie ⁊ hōres. q̄ dilectores ſuos ꝓdūt
et derelinquūt. ſaltē in morte. Scd̄o per
oꝑatōem vt non ꝯformemur actibꝰ mū

di q2 mali ſunt. Peccatores ſunt ſimee
mundi q2 oībꝰ actibꝰ mūdi nituntť ſūmo/
pere ꝯformari. et īdo non poſſunt eē ho
ſtia di. In cuiꝰ figura in lege mādatū eſt
ꝙ oē aīal ābulās ſuꝑ manꝰ vt ſimea. ſit
īmundū. nec de ipo poſſit fieri ſacrificiū
vt patet. leuiť. xj. Itē ſunt ſicut cameleō.
q̄ ad oēm colorē ſibi appoſitū mutať. ita
peccatores ad oēm impſſionē mali quā
habēt ſiue ꝑ auditū ſiue ꝑ viſuꝫ. ſtatīꝫ af
ficiuntť ad illud et illud cogitāt ⁊ deſide/
rāt. ezech. xxiij. Cūqꝫ vidiſſet viros depi
ctos in pariete inſonuit ſuꝑ eos ꝯcupi/
ſcentia oculoꝝ ſuoꝝ. Et nota ꝙ huic ſe/
culo nullo mō debemꝰ cōformari cū ſit
aīal monſtruoſuꝫ. Eſt eī illa beſtia: quā
vidit. io. in apoc. que hēbat capita. vij. ⁊
cornua decē. et ſuꝑ cornua eius decē dy
ademata. et ſuꝑ caput eiꝰ noīa blaſphe/
mie: ⁊ ſimilis erat pardo. et pedes eiꝰ ſi
cut pedes vrſi: ⁊ os eius ſicut os leonis
Et hēťur. apoc. xiij. Peccator q̄ mūdꝰ
dr̄ ē beſtia. q̄ rōe nō vtiť ſicut beſtia. du̅
nō ꝯſiderat finē ſuū. Septē capita ſunt
ſeptē vicia. que peccatori ſiue mūdo do
minanť. Vicia enī regnāt in mūdo et nō
v̄tutes. Tot enīꝫ dn̄os hꝫ peccator q̄t vi
cia ī eo regnāt. io. viij. Qui facit pecc. ſer.
ē peccati. Decē cornua ſūt. x. trāſgreſſio
nes d̄calogi qbꝰ pctor deū īpugt. Decē
dyademata ſuꝑ cornua ſignť glāꝫ quāꝫ
hēnt pctores d̄ ſuis peccatis. ꝓuer. ij. letā
tur cū malefe. ⁊ ex. i. re. peſ. Noīa v̄o bla
ſphemie ſunt verba quibus peccatores
ſe excuſant. et deū accuſant dicētes oīa
eē ꝑdeſtīata. ⁊ ex neceſſitate veīre. Per
pardū uero q̄ eſt varij coloris ītelligun/
tur duplicitatis varietates. q2 mūdani a
liud dicūt ⁊ aliud faciūt. Pedes v̄o ſiles
hꝫ vrſo qui ſimiles ſunt manibꝰ hūanis
q2 mundani habēt oꝑa ſimilia oꝑibus
hoīm ſed nō ſunt ſed potiꝰ beſtiaꝝ oꝑa
ſunt. Mūdani. ſicut vrſus mel ꝯcupiſcit

et ſequitur ſine freno: ita ↄcupiſcūt et ſe
quunť dulcedinē tpalem vſqȝ ad mortē
Os vero coꝝ eſt ſicut os leonis fetiduȝ
qꝛ fetet corā deo et ſanctis eius.ps.xiij.ſe
pulcꝛ pa.e gut.eoꝝ. Nolite ergo inquit
aplus huic ſeculo ↄformari: ſȝ reforma/
mini ſcȝ p gratiaȝ xp̄i q p peccatum dfor
mati fuiſtis.in nouitate ſenſus vr̄i ł mē/
tis veſtre.ſm aliā literā non in nouitate
carnis ſed mentis. Aīma ei que ad ima
ginē dei facta ē.imaginē di i ſe dformat:
dum peccat ephe.iiij. Renouamini ſpū
mentis vr̄e ꝛ indu.nouū ho.ſcȝ xp̄ȝ. No
ta ꝙ hec reformatō ſicut reformatō ma/
terialis fit quinqȝ modiſ ¶M ¶Pri
mo p malleatōem tribulatōnū ꝛ pſecu/
tōnum.ps.cxxviij. Supra dor.m.fa.pe.
Sicut reformātur fabrilia. et iō neceſſa
rius eſt ignis ſpūſſancti in corde homīs
reformandi. Malleare eniȝ ſupra ferrū
frigidum vanuȝ ē.hiere.v. Nūquid fe/
dabiť ferrū ferro ab aqlone.i. ī frigore a
quilonis Sic fuit reformatus paul⁹ qn/
do dixit act.xiiij. Per mul.t.o.n.i.r.cel'
Secūdo p ſubtractōem.ſicut reforman
tur ſculptilia dū celte eleuāť a lapid hoc
eſt.p pauptatē volūtariā.q oīa ſupflua
abijcit et diſpgit paupibus.ps.cix. Di/
ſpſit de.pau.iu.e.ma.in ſe.ſe. Sic fuit re/
format⁹ zache⁹ qui ait lu.xix. Dnē ecce
d.bo.me.d.pau.et ſi quē defrau.red.q.
Tercō per additōnem ei⁹ qd deeſt. Si/
cut reformantur domus et multa alia
Sic docebat dominus reformari illuȝ
cui dixit marci decimo. Unū tibi deeſt
Uade que habes vende et da pauperi
bus Hec ergo reformatio et renouatio
fit per conſilia ¶Implens enim prece
pta reformatur conſilia ſuperaddendo
Sic reformati ſunt apoſtoli mathei xix
Ecce enim reliquim⁹ omnia et ſecuti ꝛc.
¶Quarto. per fuſionem quādo aliqd
primo liqueſcit et poſtea funditur in ali

quid in quo recipit formam ſicut cam
pane Sic optet ꝙ pmo aīa liqueſiat fer
uore deuotōis Canti.v. Aīa mea liqfa
cta ē Et poſtea ad formā recipiēdā pici
atur quaſi in modulum in aliquē bonū
virum cuius formā accipiat et exemplū
Sic volebat reformari apoſtolus illos
quib⁹ di. ad phi.iij. Imitatoreſ mei eſto
te ꝛ obſeruate eoſ qui ita ambulāt ſicut
habetis for.no. Sic volebat reformari
auguſ.qui eſtuabat eſtu incredibili quā
do iuit ad ſimplicianum vt pferret ſibi
quis eſſet apt⁹ mod⁹ viuendi ſic affecto
vt ipē erat ad ambulanduȝ in via dei in
q̄ aut ſic aut ſic ibat Propterea petr⁹ d.
prelatis.j. Pet.quinto. Non quaſi do/
minantes in clero ſed forma facti gregē ex
animo. ¶Quinto per appoſitioneȝ de/
centium coloruȝ.vt reformantur dom⁹:
dum pinguntur. Duo autem ſunt colo
res quibus reformari debemus ſcȝ albe
do mundicie.et.rubedo caritatis Cant.
qnto. Dilectus meus candidus.ꝛ rubi
cundus. ¶Sequitur vt probetis: que
ſit voluntas dei ¶Ad hoc enim debet
fieri iſta reformatio vt probem⁹ iterioꝛi
ſenſu q̄ ſit id eſt q̄ȝ bona ſit voluntas di.
Eſt ei bona q̊ ad dclinatōnē a malo.be/
neplaceſ q̊ ad opatōeȝ boi qd ē ī pcepto
ꝛ pfcā q̊ ad ipletōeȝ boni qd ē ī ↄſilio. vł
bona ī ſe.eo ei ipō q̊ ds vult aliqd bonū
ē illō.beneplacēs i benediſpoſitis p vīu
tes.ꝛ pfcā in beatis.ꝛ ſic pȝ ſcdȝ. ¶Tercō
apl's ordinat nos iteꝝ ad deū.ſm aliā p
tē nr̄i.ſ.ſȝ intellcēm ne pl⁹ q̄ȝ deceat ſapi/
am⁹ d. Dico āt.i.affirmo ꝛ pcipio ꝛ ſup
obſecraui ꝛ monui.ꝛ cur hoc Reſpōſio
pl⁹ ē i fide errare ꝛ piculoſi⁹ q̄ȝ in hoſtia
offerēda vł in deo ordinatōe ad mūd ł in
q̄cūqȝ alia re. Et iō dico.i.pcipio.p grati
am apoſtolatus mei.que data eſt mihi.
nō meis meritis reddita. p quā ſū gētiū
doctor ꝛ apl's ↄſtitut⁹ in fide ꝛ veritate.

.j.coꝛ.xv. Gr̃a dei ſum id qḋ ſum. Pre-
cipio inq̄m. omnibus q̇ ſunt int̃ vos.i.
oĩbus fidelibus qui vobiſcum ſunt.nõ
plus ſape q̃ȝ oportet ſape. puer.xxv. Si
cut qui mel ꝯmedit multũ nõ ē ei bonũ.
qꝛ inflat.ſic qui pſcrutatoꝛ ē maieſtatis
opprimet̃ a glã ¶M ¶ Et nota ꝙ aliq̄s
plus ſapit q̃ȝ oportet triplicit̃. Primo
q̄ndo terminos trãſgredit̃ a patrib9 in-
ſtitutos in his que fidei ſunt. puta cum
noua vult inuenire vel nouo mõ ea q̄ fi
dei ſunt exponit. Cõtra qḋ puer. xxij. ne
tranſgrediaris.t̃minos ãtiq̄s q̄s poſue
rũt patres tui. Scḋo q̄ndo excedere nitit̃
vires ĩgenij ſui ⁊ q̄ones ad q̄s nõ ptatti-
gere nitit̃ diſputare ⁊ reuoluere.ꝯ.qḋ ec
cl'.iij. Altiora te ne q̄ſie.⁊ foꝛ.te ne ſcr.fu.
Tercĩo q̄ndo in diſcendis oꝛdinē puertit
prius volens diſcere difficilia q̄ȝ facilia
ber. Medic9 bon9 oꝛdinat de cibis.ſi oꝛ
dinē in cibis ſumendis nõ ſerues ipſos
cibos natalit̃ bonos tibi reddes nõ bo-
nos. Qḋ dr̃ de cibis intellige de ſciẽtijs
hebr.v. Facti eſtis quib9 lacte op9 ē nõ
ſolido cibo. Perfectoꝝ aũt eſt ſolidus
cibus.qui p ꝯſuetudine exercitatos hẽnt
ſenſus ad diſcretõem boni et mali.preci
pio ergo nõ plus ſape q̃ȝ oportet ſapere
ſȝ ſape ad ſobrietatē.i. ad modũ tempã
tie.vt neqȝ excedas in nimiũ neqȝ coar-
teris in debitũ. Multa enĩ ſcire dẽmus
.j.coꝛ.xiiij. Ignorãs ignorabitur.oſee.
iiij. ¶Quia ſciam tu repuliſti.et ego re-
pellã te. Ebri9 ⁊ nõ ſobri9 reputaret̃. qui
vellȝ volare eodẽ mõ nõ reputabit̃ ſobri
us q̇ nititur celeſtia pſcrutari. puer.xxiij
Prudẽtie tue pone mod̃. Silr q̇ nollet
ſurgere ad ꝯmedendũ.nõ ſapiẽs ſȝ ſtul-
tus et pigerrim9 diceret̃.ſic q̇ nõ vult a-
liqualit̃ diſcere que ſũt fidi.j.thi.iiij. At
tende lectõi exhortatõni ⁊ doctrine.hec
meditare in his eſto. Ergo quilibȝ debȝ
velle tãtuȝ ſapere ſicut vnicuiqȝ diuiſit

deus.i.diuiſit dedit.menſuraȝ fidei .i.fi
dẽ illuſtratã illuſtratõe maioꝛi vel mio
ri. Scḋm enĩ qḋ quilibet eſt illuſtratus
in fide tantũ debet velle ſape.ſap.xi.om-
nia ꝯſtituiſti in numero pondere ⁊ mẽ-
ſura.⁊ potiſſime gratiaꝝ ſuaꝝ dona. Et
ſic patet terciũ. ¶Quarto. nos oꝛdinat
apl's ad ꝓximum vt vnus alteri ſeruia
mus. Et ad hoc inducit quandã ſimili-
tudinē in coꝛpe humano.d. Sicut enĩ ĩ
vno coꝛpe multa mẽbra habemus. om-
nia aũt membra non eũdem actũ hẽnt.
ſed diuerſis actibus ſibi inuicẽ ſummi
niſtrãt. Oculus enĩ videt p pedibus ⁊
manibus et omnibus alijs mẽbris. Et
lingua loquit̃ p omnibus membris.⁊ ſic
de alijs Ita multi.i.oẽs fideles vnũ coꝛ-
p9 ſum9 in xp̃o.i.p xp̃m. Gr̃a enĩ p chri-
ſtuȝ nobis collata nos vnit in vno coꝛ-
poꝛe miſtico qḋ ē eccl̃ia. Gal.iij.oẽs vos
ei vnũ eſtis ĩ ieſu xp̃o Singuli ãt ſup.ſu
m9 vel eẽ dẽm9 mẽbra:ita ꝙ alter ſit mẽ-
bꝝ alteri9 illi ſubmĩſtrãdo ⁊ adiuuãdo
eph.iiij. Supportantes ĩuicẽ in caritate
Et nota ꝙ hec ſilitudo colligatõis ⁊ ſub
miſtratõis mẽbroꝝ coꝛpis naturalis ad
mẽbra eccl̃ie qua ſibi inuicẽ debent ſerui
re ſuppꝛtare ⁊ diligere ſic mẽbra coꝛpis
natural'.attẽdit̃.q̄ntũ ad octo Si ḋ hoc
vis pḋicare.req̇re ĩfra dñicã. xvij. p9 tri
nitatem in moꝛalitate ſermonis ḋ epl'a
Et ſic patet quartum.

¶ Dominica pꝛima poſt octauam epi
phanie de euangelio ſermo. XVIII

Nuptie facte ſũt
in chana galilee.io.ij. Qꝛ tps
inſtitutũ ab eccleſia pro cele-
brandis nupcijs extat pſẽs.iḋ hodie in
eccleſia euangelium de nuptijs recitat̃.
vt qualiter ſe habeant in mr̃ionijs ꝯtra
hendis nuptiaꝝ celebratoꝛes ſalubriteꝛ
inſtruant̃. Non enĩ oĩ tpe poſſum9 nu

ptijs intendere celebrādis ſm eccleſie in
ſtituta imo ab eadem multa tpa feriant
Nam ab aduētu dnī vſqꝫ ad octauam
epẏphie incluſiue celebrare nuptias nō de
bem⁹. ſilr a ſeptuageſima vſqꝫ ad octa/
uas paſce etiā incluſiue. et ſilr a trib⁹ di/
ebus āte aſcenſionem dnī vſqꝫ ad octa/
uas penth. In hoc ergo euangelio ꝯ nu
ptijs ſex ſummarie ꝯtinent. Primo enī
deſcribit ꝯuiuiū nuptiale. In principio
euangelij. Scdo declarantur ꝯuiuarū
pſone. ibi. et erat mater ieſu ibi Uocat⁹
ē āt ieſ⁹ ⁊ diſcipli ei⁹ ad nuptias. Tercio
poīt colloquū matnale ad filiū ibi. ⁊ defi.
vi. ait ad ieſum. Ui. non habent. Quar
to ſubiungit matris ⁊ filij ad miniſtros
ꝯuiuij imꝑiū ſalutare ibi Et di. mater
ieſu miniſtri. Quinto ab architriclino
qui guſtauit aquam vinū factā. bonita
ti vini aſſerit ſpecialit ibi. Ut. aūt guſtaſ
ſet architriclin⁹ aquā vinū factā ⁊c. Se/
xto inter ſigna ieſu. hoc ꝓhibetur initia
le ſubinfertur inſimul ex miraculo fcto
bonum ſubſecutuꝫ fidei ſpēale ibi. Hoc
fecit initium ſignoꝝ in chana galilee ⁊c.
Et crediderūt in eum diſcipuli eius.

Primo ergo deſcribitur ꝯuiuiū nupti
ale. qꝛ nuptie facte ſunt in chana galilee
.i. in quodā vico ſiue villa ꝓuincie gali/
lee. Ubi nota ꝙ quidā dicūt ꝙ ſponſus
iſtarum nuptiaꝝ fuit iohā. euā. Sꝫ hoc
non eſt ꝓbabile ſm opinionē illoꝝ q̄ di/
cūt ꝙ iſte nuptie facte fuerunt p⁹ vocati
onē apłoꝝ inter q̄s fuit iohēſ. vt pꝫ mat.
iiij. qꝛ non ē credibile ꝙ p⁹ vocatōem re
dierit ad ducendū vxorem qui vſqꝫ tūc
ꝑmanſerat virgo. Scdm āt opionē illo
rū qui dicunt ꝙ he nuptie fuerunt facte
ante vocatōem apłoꝝ vel diſcipuloruꝫ
q̄ ꝓmior eſt: credibile eſt ꝙ iſte nuptie fu/
erunt iohā. Et ideo tanq̄ꝫ ꝯſanguineuꝫ
vocauit ieſum ⁊ diſcipulos eius ſuꝑple
futuros. Et id mat ieſu fuerat ibi tanq̄ꝫ
mater io. qꝛ vt dicūt erat fili⁹ v̄ginis nu
trici⁹. Et hoc ē. Erat mater ieſu ibi Uo
cat⁹ ē aūt ieſus. et diſcipuli ei⁹. ſcꝫ futuri
ad nuptias. ſm ſcdam opionē ſed nō fu
turi imo p̄ſentes ſm p̄mā opionē. Quic
q̄d aūt ſit credendū eſt ꝙ ſponſ⁹ vel ſpōſa
fuerit ꝯſanguineus. vel ꝯſanguinea vir
ginis. ꝓpter qd vocat⁹ ē ieſus ⁊ diſcipu
li ei⁹. Chriſt⁹ āt voluit intereſſe nuptijs:
duplici de cā. Primo vt gliam ſuā coraꝫ
multis manifeſtaret. Scdo vt nuptias
approbaret ꝯtra manicheos qui nupti/
as dānant. Ipas igit ꝓbauit preſentia ſu
a et miraculo potētie ſue. Et ſic pꝫ p̄muꝫ
et ſcdm. ¶ Sequit terciū. Et deficiente
vino ⁊c. In q̄ ponit colloquiū materna/
le virginis: q̄ plena viſcerib⁹ pietatis cō
paſſa ē verecūdie ſponſi in defectu vini.
Et ait ad ieſum. Uinū non habēt: ſcꝫ mi
niſtri ad ꝓpinandū: ⁊ ꝯuiue ad bibendū
Quod fuit ſignum pauptatis ſponſi: q
non potuit vinū ſufficiēs preparare. Uel
forte vinū ſufficiēſ p̄pauit ꝓ tot ꝯuiuis
ſed ihesus venit cū diſcipulis: qui erant
paupes Hic nota ꝙ loco illi⁹ ꝑticule: ſꝫ
ieſus venit cū diſcipulis. qui erant pau/
peres: alij libri habent. Sed pauperes
alij venerunt. Pauperes autem quā/
do inuitantur ad bonum prandium in
duplo comedunt et bibunt tanq̄ꝫ eſuri/
entes et p̄teritam fameꝫ reſtaurare vo/
lētes. Hic cadit exēplū marchionis fer/
rarie. q̄ dixit ꝙ ī caplo generali ferrarie
celebrato biberūt frēs vinū ꝓ duob⁹ mi
lib⁹ militū. hoc etiā fuit ſignū ꝙ btā v̄go
de ꝑentela ꝯiugij erat. qꝛ alr nō de defectū
vini curaſſet. qꝛ ei⁹ defctm ſuū reputauit
Di. ergo ieſ⁹ nō offenſ⁹ ł arguēs vł cor
rigens matrem: cuius compaſſio grata
fuit ei vt per effectum patuit. Quid mi
hi et tibi eſt mulier Mulier hic eſt no
mē ſex⁹ ⁊ nō mollicieī. ex hoc loco argu/
ūt heretici ꝙ xp̄us nihil hūit facere cum

virgine. ſꝫ tranſiuit ꝑ eam: ſicut aqua ꝑ
cānale. Dicunt enī ꝙ attulit corpus d
celo. ſed mentiunt̄ qꝛ idē iohēs q̄ hoc di
cit aſſerit ꝙ ibi erat mater ieſu. Dupli
r̄ hoc verbū exponit̄. Uno mō ſm criſ
ſic. Quid mihi et tibi mulier ſcꝫ de defe/
ctu vini. q. d. Cognitō iſtius defectus nō
ptinet ad me vel ad te. ſed ad illos quo/
rū ſunt nuptie. q̄ debāt ſibi de neceſſari/
is ꝓuidiſſe. dimitte ergo primo vt ipi co
gnoſcāt defectū ⁊ grā tūc miraculi qd̄ pe
tis acceptioꝛ erit illis. Et ponit exemplū
criſo. de medico. q̄ ſi ſe vltro offerrꝫ egro
to nō multū curaret de ipo. ſꝫ cuꝫ multiſ
ꝑcibus egroti ſe offert ei. tūc multā reue
rentiā exhibet illi. Et hoc ē qd̄ ſequitur.
Nondū venit hora mea. i. hora q̄ magiſ
gratū ſit ⁊ acceptū miraculū. illiſ qb⁹ po
ſtulas fieri nōdū adeſt. qꝛ nondū pꝫ defe/
ctus vini. Nō aūt ꝯditoꝛ tpoꝝ ⁊ horaꝝ
ſubiectus ſuit alicui hore. vt qdā aſtrolo
gi dicūt. imo oī tpe ē hora ſua opādi qd̄
vult. vt di. Criſo. Sed tamē ex pte reruꝫ
que requirūt determiatū tps ⁊ locuꝫ. ac
etiā q̄ntum ad hoīes vna hora ꝯpetēti/
oꝛ eſt alia. ſicut hic vtilioꝛ hora faciendi
miraculū erat poſt recognitōem defcūs
vini q̄ꝫ āte. Scdm vo aug. ſic exponitur
Quid mihi et tibi mulier ſcꝫ ꝯpūe. i. quid
habeo a te ꝑ quod poſſum hoc miraclin
facere. q. d. Tu. petis fieri miraculuꝫ. qa
ſponſus vl' ſponſa attinet tibi ſm carnē
ſed ſm carnē quaꝫ a te ſumpſi. nō poſſuꝫ
facere miracula. ſed miſerias ⁊ mortem
pati. qd̄ in cruce apparebit. tūc enī te ma
trē meā recognoſcā ſm carnē. ⁊ in carne
quā de te ſumpſi moriar et crucifigar. et
iō te tunc diſcipulo ꝯmēdabo. Et hoc ē
dum ſequit̄. Nondū venit hora mea. id
ē. nō eſt tps recognoſcendi qd̄ ex te hēo.
ſꝫ erit in paſſione euāgelio ꝑdicato. Nō
hora neceſſitatis ſꝫ voluntatiſ ſpōtanee
in qua pati ⁊ mori diſpoſui. io. x. Nemo
tollit aīaꝫ meā ſed ego ponā eā. ſic pꝫ ter
ciū ¶ Et dicit mat̄ ieſu miſtris. Ecce qr/
tū. In q̄ mat̄ ⁊ fili⁹ ſalubrit̄ impant mini
ſtris. Et pmo impat mater d. Qdcunqꝫ
dixerit vobis facite. Ex quo patꝫ ꝙ bea/
ta virgo oīno credebat ꝙ filius ſu⁹ eſſet
miraculū factur⁹. Et iō ſecure dixit mi/
niſtris. Qdcūqꝫ dix. vo. ⁊c. Erāt aūt ibi
ſcꝫ in domo ꝯuiuij. lapidee ydrie. i. vaſa
lapidea aq̄ria. ab ydros qd̄ ē aq̄. ſex po/
ſite ſm purificatōem iudeoꝝ. Et idō po
ſite ibi erāt: vt poſſent purificari immū
di, ſm modum iudeorum. vt ſi aliquis
de ꝯuiuis aliquā immundiciā incurriſ/
ſet ſm legē. vt ſi tangeret morticinū. l' ali
qd̄ ꝓhibitū lauaret̄ in eis: ⁊ fieret mūd⁹
Capiētes. i. cape valētes ſingule metre/
tas binas vel ternas. Metreta dr̄ a me
tron qd̄ ē menſura ſm ꝯſuetudinē terre
Aliq̄ ei habēt maiorē: aliq̄ minorē. Se/
cūdū yſi. metreta ē. x. ſextarioꝝ. Sextari
us aūt ꝯtinet duas libras. Et ſic patꝫ: ꝙ
erāt magna vaſa que ieſus fecit impleri
Unde ait miſtris. ¶ Implete ydrias aq̄
Et impleuerūt eas vſqꝫ ad ſummuꝫ. Et
dixit eis ieſus. iam facta mutatōe. Hau
rite de ydrijs ⁊ ferte architriclino. Scdꝫ
aug⁹. architriclin⁹ ē princeps triū ordi/
num menſarum a ſe altitudine diſtanti
um ¶ Uel ipſa domus ſic diſpoſita dicit̄
architriclin⁹. Et dicitur ab archos: qd̄
eſt princeps et clinum domus. Hic ſm
aug. non dicitur architriclin⁹ princeps
vel dominus conuiuij vel domus in q̄
erat conuiuiū ſed prepoſitus miniſtran
tium qui. ſcilicꝫ fuerat conſtitutus: vt
ordinaret conuiuium et etiā ſeruitores
Unde ponit queſtionē Criſ. Quare ieſ⁹
ꝑcepit ferri vinū architriclino poti⁹ q̄m
ſpōſo vel alicui conuiue. Et reſpondꝫ ꝙ
ille: cui committitur cura: et ordinatio
conuiuij non comedit vſque poſt alios
¶ Et ideo ſalubrior et diſcretior eſt ad

iudicandum de vino q̄z ꝯuiue. qui iam
ſunt repleti de cibo ⁊ potu. et ideo iuſſit
dominꝰ ferri illi vinuz ex aq̄ factū. vt ve-
ritatē cognitā alijs indicaret. Et tulerūt
miniſtri. Ut aūt guſtauit aquā vinū fa-
ctam. et neſciebat vnde eſſet illud vinuz
vocauit ſponſum architriclinꝰ mirās vi
ni bonitatē. qd̄ ſm̄ generalē ordinez pri-
mo debuit ꝓpinari. et dixit ei credens q̄
ita fieri precepiſſet. Omis hō primo. id
eſt i pncipio ꝯuiuij ponit bonū vinum
ſcʒ in menſa. ⁊ cuʒ inebriati fuerint. i. re-
pleti cibo ⁊ potu. tunc ponit illud quod
deteriꝰ eſt. i. minus bonū. Qꝛ ꝓpter opi-
latōem medie cellule ex vapore vini. bo
num vinū nō p̄t ꝯgnoſci et diſcerni. Tu
autē ſeruaſti bonū vinum vſqʒ adhuc.
id eſt vſqʒ ad finem conuiuij ꝯtra gene-
ralem ꝯſuetudinē. Et ex hoc patet q̄ op
timū fuit vinū. Unde criſo. Hoc genera
le in omnibus miraculis x̄pi q̄ ſp̄ ad no
biliꝰ ēmiant q̄ʒ natura poſſit facere. Un
de ſi reſtituit viſuʒ vl̄ auditū. vl̄ aliō mē
brū. meliꝰ facit q̄ʒ nāta p̄us fecerat vl̄ fa-
cere poſſet. Pʒ etiā q̄ hoc vinū fuit ru-
beū ſicut cātat eccleſia. Et aq̄ rubeſcūt ydrie
qꝛ ſicut fecit illud vinū meliꝰ ita fecit pul
criꝰ. Pulcriꝰ aūt ē vinū rubeū q̄ʒ albuʒ.
Pulcriꝰ etiā claruit miraculū qꝛ ſi albū
feciſſet crediſſent q̄ fuiſſet aqua aliq̄n
tulū rubricata ꝓpt̄ p̄cedēſ vinū qd̄ dixiſ-
ſent fuiſſe in vaſis. Et ſic pʒ q̄rtū ⁊ q̄ntuʒ
¶ Sexto inter ſigna ieſu hoc ꝓhibet̄ in
icia le. cū dr̄. Hoc iniciū ſignoꝝ fecit ieſus
i chana galilee. Non ei legit̄ āte aliq̄d ſi-
gnū feciſſe. Ex q̄ pʒ q̄ i adoleſcētia ſua nl̄
lū fecit ſignū. vel hoc dr̄ p̄mū ſignū pu-
blice et maīfeſte a ieſu factū. Sʒ dr̄ p̄mū
nō ſimplr̄ ſʒ p̄mū qd̄ fecit i patria illa. et
maīfeſtauit gl̄am ſuā. i. deitatis ſue potē
tiā. Et crediderūt in eū diſcipli eiꝰ futuri
ſm̄ q̄ſdā. ſʒ p̄ſētes ſʒ alios. q̄ tūc credebāt
ſʒ tūc viſo miraclō mag̃ crediderūt. Et
ſic pʒ lr̄ā.

¶ De triplici matrīmoīo

¶ Sicut pʒ i hoc euāgelio agit̄ d̄ nupti
is ex m̄rīonio celebratis. ¶ D ¶ et idō
ſciend̄ q̄ triplex eſt matrimoniū. ſ. carna
le int̄ viꝝ et vxorē. ſp̄ūale int̄ aīam ⁊ deū
ſacramentale int̄ filiū dei ⁊ humanā na
turā: ſiue inter x̄pm et eccleſiā. De q̄ dic
ap̄ls ephe. v. Sacramētū hoc magnuʒ ē
ego āt dico i x̄po ⁊ i eccīa. ¶ Primū er-
go eſt matrimoniū carnale inter virū ⁊
vxorē cuius nuptie in p̄ſenti deſcribun-
tur ¶ P ¶ Circa qd̄ ad p̄ſens ꝯſiderā
da. vıȷ. ꝯcurrūt. ſ. neceſſitas. excellētia. va
rietas effectꝰ motiuuʒ ꝯuerſatiuuʒ ſepa
tiuū. q̄ ad qd̄. ⁊ ſepatiuuʒ ſimplr̄. Prio
ergo ꝯſid̄and̄ ē de eiꝰ neceſſitate. Eſt eī
ſacramētū neceſſitatis. Sic eī baptiſmꝰ
ē ſacramētū neceſſariū ad ſalutē. iuxta il
lud io. iȷ. niſi q̄s rena. f. ⁊c. ſic m̄rīoniuʒ ē
neceſſariū vniuerſo: licet nō ſit neceſſari
um alicui hoī. qꝛ ſine ipo mōs deficeret.
Et idō in ve. te. erat i p̄cepto. gen. ȷ. Creſci.
et mult. ⁊ re. t. Ex q̄ maīfeſte pʒ q̄ ē bonū
qꝛ ipoſſibile ē eē malū illud ſine q̄ mūdꝰ
eē nō p̄t ⁊ qd̄ d̄s p̄cepit fieri ¶ Q ¶ Se
cūdo videdū ē de eiꝰ excellētia ⁊ boītate
Excedit enī alia ſacramēta q̄ntū ad ſex.
Prio q̄ntū ad ꝑpetuitatē. qꝛ āte oīa ſa
cramēta a p̄ncipio inſtitutum ē. ⁊ vſqʒ
ad finem mundi durabit. ¶ Secundo
quantum ad locum et ad ſtatum vbi et
in quo fuit inſtitutum quia in paradiſo
et in ſtatu innocentie. Alia autem ſacra
menta in valle huius miſerie ſunt inſti
tuta et in ſtatu corruptionis et peccati.
et vt quedam medicine anime languen
tis vt patet i parabola de ſauciato ⁊ ſa-
maritano. Quere in ſmone. xiȷ. pꝰ trini-
tatis. Tercō quantum ad ſignificatōeʒ.
quia ſignificat matrimoniū vel ꝯiuncti
oneʒ chriſti cum eccleſia. ephe. v. Sacra
mētuʒ hoc magnuʒ eſt ego dico i eccīa ⁊
in x̄po. Quarto q̄ntum ad nobiliſſimaʒ

Triplex ē matrimoniū

uirtutem quã deus excellent̃ poſuit ibi
ſcʒ amorẽ ⁊ caritatẽ. Gen.ij. Quãobreʒ
relin.ho.pa.⁊ ma.⁊ adher.vxo.ſ. Pro/
pterea formauit ds̄ mulierẽ de oſſe viri
vt fortiter ſicut ſe diligeret eam.ephe.v.
Viri debent diligere vxores.ſ.vt corpa
ſua. Quinto q̄ntum ad deſideriũ natu/
rale qd̄ non poteſt eſſe malum qꝛ oſten/
deret maliciã inſtituẽtis naturã qd̄ ẽ im
poſſibile. Omnis hō naturaliter deſide
rat matrimonij copulã vt ꝑpetuet̃ in fili
is.qꝛ in ſe ꝑpetuus eſſe non pōt. Sexto
q̄ntum ad honorẽ quẽ xp̄s matrimōio
exhibuit. Nã matrẽ virginẽ voluit de/
ſponſari.cũ nō eſſet neceſſe: vt de matre
deſponſata naſceret̃. Et ad nuptias inui/
tatus cũ diſcipulis ſuis iuit ⁊ ipſas ma
ieſtatis ſue p̄ſentia honorauit: ⁊ primũ
miraculuʒ ibi fecit.ꝓpter quod oẽs cōui
uas letificauit. ¶ R ¶ Tercio videndū
eſt de ei⁹ varietate: que attendit̃ q̄ntum
ad quinqʒ. Primo q̄ntũ ad diſcretōem
ꝑſonaruʒ.quia a p̄ncipio mũdi vſqʒ ad
moiſen ſolũ mater ⁊ filia ſũt accepte. ne
mater cum filio vl̄ pater cũ filia in mat̃/
monio iungerent̃.qd̄ patʒ ꝑ hoc qd̄ dici
tur.gen.ij. Quãobreʒ relin.hō pa.⁊ ma.
Ergo nec filia patrẽ: nec mater filiũ acci
pere poterat. Sed ꝑ legẽ moiſi.xvj. ꝑſo/
ne ſunt excepte.ſ.mater ⁊ nouerca.ſocr⁹
⁊ nurus.filia ⁊ p̄uigna.ſoror carnalis.a
mita ⁊ matertera.neptis ſcʒ filia fratris
carnalis ⁊ ſororis.aua ſcilicet mater pa
tris vel matris.filia filie ⁊ filia filij.vxor
patrui ⁊ auunculi vxor fratris carnalis
niſi in caſu ſcʒ quãdo frat̃ ſine liberiſ mo
reretur. Et hec lex ĩ ꝑplō dei vſqʒ modo
durat. Sed gre.papa ad ſupradicta ad
didit vt amicicie int̃ fideles longius ꝓ/
traherentur ⁊ latius extenderentur. Et
fecit ſtatutũ vt vſqʒ ad quartũ gradum
incluſiue non poſſent matrimoniũ con/
trahere. Primus gr̄dus ẽ frater carnal̃
⁊ ſoror. Scd̄s filij ipoꝝ. Tercius filij fili
orum. Quartus filij nepotum. Et quia
vnus papa poteſt tantũ quantũ alius:
ideo ſup illo ſtatuto greg.poteſt ali⁹ pa
pa diſpenſare.vt frequenter videm⁹. In
ꝑſonis aũt a moiſe exceptis diſpenſare
non poteſt. Scd̄o q̄ntũ ad pluralitateʒ
⁊ vnitatẽ vxorũ. Naʒ a p̄ncipio mũdi
vna fuit ꝯceſſa vni. ¶ Erunt inq̄t duo ĩ
carne vna.gen.ij. Quia vir ⁊ vxor quã/
tum ad actuʒ matrimonij ad eq̄lia iudi
cant̃ qꝛ vir nō habet ptãtẽ ſui corporiſ ſʒ
vxor.⁊ ecōuerſo.vt dicit.apl̄s.j.cor.vij.
Sed lamech cepit habere plures vxo/
res.vt patʒ gen.iiij. Et qꝛ totus mūds de/
fluxerat ad pluralitatẽ vxorũ.ꝓpter qd̄
genus hũanuʒ magis multiplicabat̃.iō
ds̄ ꝑmiſit.ꝑplō ſuo plures vxores habe
re: vt magis multiplicarent ⁊ creſcerent
⁊ hoc vſqʒ ad xp̄m fuit ꝯceſſum.qui eli/
gẽs populũ ſp̄ualem.⁊ dimittẽs carnalẽ
reduxit ꝯiugiũ ad p̄ſtinũ ſtatũ.vt eſſʒ ſo/
lũ vni⁹ vnius vxoris vir vt magis ſpiri/
tui vacaret̃.qꝛ vt di.ioh.vj.ſpũs ẽ qui vi
uificat.caro aũt non ꝓdeſt quicq̄m. Ter
cō.q̄ntũ ad libelluʒ repudij queʒ licebat
dari in veteri teſt.vt ptʒ deu.xxiiij. Non
auteʒ in nouo.mat.xj. Qd̄ deus ꝯiunxit
homo non ſepat. Similit̃ aque amariſ/
ſime.de quibus hẽtur.nu.v.quas debe/
bat bibere vxor ſuſpecta viro de adulte
rio mō nec fieri dẽnt.nec bibi.et vxorem
ſuſpectaʒ: non poteſt vir aliquo experi
mento ꝓbare. ¶ Quarto quantum ad
meritũ.qꝛ in ve.te.nō erat maioris meri
ti v̄ginitas ⁊ ꝯtinentia vidualis q̄ʒ ma/
trimoniuʒ.aug. Celibat⁹ iohis baptiſte
nō p̄fertur nuptijs abrae. tantũ eni pat
arche ⁊ ꝓphete m̄rionio merebant̃.quã
tũ mō in v̄ginitate ⁊ viduitate viuẽtes.
ſʒ in nouo.te.vtraqʒ ẽ maioriſ meriti q̄ʒ
matrimoniuʒ. Naʒ ſtatui matrimoniali
redditur fructus triceſimus.viduali ſe

xageſim⁹.ſed virginali centeſim⁹ math.
xiij. Dabāt fructū.aliud centeſimū.aliō
ſexageſimū.aliud triceſimū.beō. Nunc
āt bona eſt caſtitas ꝯiugal'.melior cōti/
nentia vidual'.optima ꝑfectō v̄ginalis.
¶ Quinto q̄ntū ad ꝓceptū ⁊ idulgenti
aꝫ.q2 in vete.te.erat ſub ꝓcepto. Gene.j.
Creſcite ⁊ mul.et re. Nō aūt ſub indul
gentia cadit ei⁹ celebratō et.abſtinentia
ſub conſilio.j.cor.vij. Bonuꝫ eſt homī
mulierē nō tangere. Et īfra. Propt̄ for/
nicatōeꝫ āt vn.vx.ſ.ha. Hoc aūt dico ſm̄
indulgentiā et nō ſm̄ impium. Et infra
De virginib⁹.ꝓcep:n.ha.cō.āt.do. Et in
fra. Ego āt ꝑco ſi ſimilē nubat. Et infra.
Beatoꝛ āt erit ſi ſic ꝑmanſerit ſm̄ meuꝫ
conſiliū. Unde mō ꝓ magno bono ꝯſu/
litur boī in v̄ginitate ꝑmanere.q2 muli/
er inupta et virgo co.q̄ dei ſunt ⁊ q̄mō
placeat deo vt ſit ſancta mē.et cor. Que
aūt nupta eſt cogitat que mōi ſunt q̄uō
pla.viro.vt ibiō di.apl's. ¶ Quarto vi
dendū ē de eo qō efficit ꝯiugiū. Et dicē/
dū ē ꝙ ꝯſenſus expreſſus voluntarie et
non ficte vl'coacte ꝑ verba de p̄ſenti vl'
ꝑ nutum ſi ſit mutus efficit matrimoniuꝫ
carnis aūt copula ipm̄ ꝯſumat. Alia āt
que ꝓcedunt vt ꝓmiſſio de accipiendo
ſunt ſponſalia.nec efficiūt matrimonium
Similr̄ que comitant̄ vt miſſio anuli q̄
eſt ſignū matrimonij ⁊ īſtrumētū: ⁊ oīa
alia: que obſeruant̄ in matrimoīo ſunt
quedā ſolēnitates matrimonij.⁊ non ef
ficiūt matrimoniū Conſenſus āt ille eſt in
oblatōem ꝑpetuā et ꝯ copulā carnaleꝫ
¶ Quintū eſt quid debeat mouere ad
ꝯtrahenduꝫ.et qualis vxoꝛ debeat que
ri. ¶ S ¶ Ad primuꝫ dicendū ē ꝙ ta ō
bent mouere ad ꝯtrahenduꝫ ſcꝫ ꝓles vt
bēant̄ filij q̄ ſancte nutriant̄ et efficiant̄
filij dei et ꝑ ꝯſeq̄ns heredes vite eterne
Quia ſi filij et heredes.ro.viij. Scōm ē
vt fornicatō vitetur. j.cor.vij. Propt̄

forꝫ aūt.vn.vx.ſ.ha.et vnaqueqꝫ virū ſu/
um. Quia me eſt nu.q̄ꝫ vri vt ibideꝫ dꝛ.
Terciū eſt mutua obſecutō.q2 nemo ſi
bi ſatis eſt.gen.ij. Non eſt bonū ho.eſſe
ſo.fa.ei.ad.ſibi ſilē. Ecc.xxxvj Ubi nō eſt
mulier ingemiſcit eger. Eſt enī homo a
nimal naturaliter ſociabile Ad ſcōm di
cendū ꝙ eorū qui vxores accipiūt.quiō
ſunt laſciui et vani et hi in vxoꝛib⁹ nō q̄
runt niſi pulcritudinē. Quidā ſunt aua
ri et cupidi.et hi non querūt niſi diuici/
as. Quidā ſunt ſapiētes et diſcreti.et hi
querūt principaliter vxores bonas Pri
mi ſtulte faciunt.q2 vt plurimū pulcri/
tudo in muliere ꝑiculoſa eſt. Unde qō
phūſ q̄rit ſi vir debeat ducere vxorē tur
pem aut pulcrā. Et reſpondet ꝙ pulcra
cito adamat̄.turpis facile ꝯtemnit̄ Dif/
ficile eſt aūt cuſtodire quā omēſ amant
ſed moleſtū eſt poſſidere quaꝫ nemo di
gnatur habere. Minoꝛi aūt miſeria de/
formis habet̄ q̄ꝫ pulcra ſeruet̄. Et iō nec
nimis turpis nec nimis formoſa vxoꝛ q̄
rēdā ē.⁊ pl⁹ tpis q̄ꝫ nimiſ formoſa. Scōi
ſcꝫ cupidi imprudent̄ agunt. Unde criſ.
Tu iuuenis q̄ndo vxorē ducere vis.no
li q̄rere diuitē.ſed morigerataꝫ.q2 boni
mores frequent̄ acquirūt diuicias. Di/
uicie aūt bonos mores nunq̄ꝫ fecerunt.
Querit theofraſt⁹ phūs.qō ſit meli⁹ du
cere vxorē paupeꝫ vel diuitē. Et reſpō/
det ꝙ paupem alere difficile ē.diuitē fer/
re tormentū eſt. Diues enīꝫ magnaꝫ ar
rogantiam hꝫ in domo. Et iō vt di.ſalo
mō.puer.xxj. Melius ē ſedere in āgulo
domatis q̄ꝫ cū muliere litigioſa.et in do
mo ꝯmuni. Tercij aūt ſcꝫ ſapiētes opti/
me faciūt.qui q̄runt.in vxoꝛibus ſapiē/
tiam ⁊ bonitatē.q2 ſapiens mulier edi/
ficat domū ſuā.inſipiēs vero extructaꝫ
maīb⁹ deſtruet.vt dꝛ.puer.xiiij.⁊ ecc.xx/
vj. Sicut ſol oriēs ī mūdo in altiſſimis
dei.ſic mulieris bone ſpēſ ī ornamētum

domꝰ ſue. vn̄ī ī qbꝰdā t̄ris ē ꝯſuetudo
ꝙ cereꝰ accenſus ponit̄ in maībꝰ ſponſe
dū intrat domū viri. Et iteꝝ in eodem.
xxxvj. Qui poſſidet mulierē bonā īcho
at poſſeſſionē. Unde in quibꝰdā terris
ſportariꝰ plenꝰ frumēto in manibꝰ ſpō
ſe dū intrat domū tradit̄: qꝺ ipa ſpargit
per domū in ſignū abūdātie. Et iō eccl.
xxvj. dr̄. Mulieris bone beatus vir. nō
dixit mulieris diuitis vel pulcre. Habe
re ergo bonā vxorē eſt donū dei ꝓuerb.
xix. Domꝰ ⁊ diuicie dant̄ a ꝑentibꝰ a do
mino āt ꝓprie vxor prudēs. Beatꝰ ergo
vir qui iueīt vxorē bonā ⁊ infeliciſſimꝰ
q̄ accipit malā. Et nota ꝙ bonitas puel
le ꝯgnoſcit̄ ī moribꝰ. ⁊ ſi hꝫ ꝓbos ⁊ bone
ſtos ꝑentes ⁊ maxime matrē Crib. Dꝫ
enī puella eſſe timorata ⁊ verecūda. ſine
quibus ꝑata eſt ad oē malū. ¶ Sexto vi
dendū eſt q̄uō vir ⁊ vxor debēt ꝯuerſa
ri. vt eoꝝ matrimoniū ſit deo acceptum
⁊ fructum triceſimū mereant̄. Ad qꝺ di
cendū. ꝙ ſex modis ad inuicē dēnt ꝯuer
ſari. ꝑut ex hoc euangelio colligit̄. Pri
mo debēt amabilit̄ ꝯuerſari. vt vnꝰ cō
iugū ꝫ diligat alteꝝ ſicut ſeipm̄. ephe. v.
Singuli aūt vnuſquiſqꝫ ſicut ſeipm̄ ſu
aꝫ vxorē diligat. et hoc innuit̄. q2 nuptie
he dicunt̄ facte in chana galilee. que int̄
pretat̄. zelus. Zelus āt eſt intēſus amor
viri ad mulierē. vnde zelotipus. vocat̄ q̄
nimis diligit vxorē. Debet aūt zelus ēē
tem̄patus. Quidā nimis excedūt in zelo
vxoꝝ et ecōuerſo. Quidam nimis ſunt
remiſſi nihil zelātes vxores neqꝫ vxores
viros. ſed vtrumqꝫ eſt malū. Debet eti
aꝫ zelus ſiue amor eſſe ꝑcordialis: et ſin
gularis. vt ex corde ſe diligāt. et nullum
aliū tantū. ⁊ hoc ſignat̄ ꝑanulū. q̄ mitti
in digito ſponſe: qui debet eſſe vnꝰ ⁊ ſin
gularis. et debet mitti in digito quarto
in quo eſt quedā vena que reſpōdꝫ cor
di. Quidā aūt multū deficiūt ⁊ a ꝑcordi

ali et ſingulari amore vxoꝝ. et ecōuerſo
vxores. Secūdo dēnt ꝯuerſari cū timo
re dei. q2 qui ſine timore dei matrimoīo
vtunt̄ ⁊ ꝯmiſcent̄ vt inſenſata iumenta.
dyabolus hꝫ ꝑtātem ſuꝑ eos. et coꝝ ma
trimoniū nō eſt ad ſalutē. ſꝫ ad ꝑniciem
vt āgelus thobie iunior dixit. vt patet ī
ſeptē viris: q̊s oēs dyabolus interfecit.
vt patet thob. iij. Et ideo multū timere
debēt ſponſe facere molias et facturas ⁊
alia que m̄rimoīo aduerſant̄. ⁊ maxime
deo diſplicent. q2 ꝑ hoc dyabolꝰ accipit
ꝑtātē ſuꝑ eos. Et hoc innuit̄. ꝙ erat ibi ma
ter ieſu. i. ſalutis. Mater ſalutis ē timor
dei. ¶ Tercō dēnt ꝯuerſari ſalubrit̄. vt
vnus iuuet alteꝝ. ⁊ ꝯfortet ad ſalutem.
Qꝺ apl's oſtēdit. j. coꝝ. vij. di. Sanctifi
catꝰ ē enī vir infidelis ꝑ mulierē fideleꝫ
et ſanctificata eſt mulier infidelis ꝑ viꝝ
fidelē. Sicut enī vnus iuuat aliū in cor
ꝑalibꝰ. ita dꝫ iuuare in ſpūalibꝰ. Ue er
go illis q̄ ſunt cauſa ꝑditōis viroꝝ ⁊ ip
ſos iuuāt ꝑdere. Et hoc innuit̄ ꝑ hoc ꝙ
ibi fuit ieſus. i. ſalus. ¶ Quarto debēt con
uerſari ꝯcordit̄ vt vnꝰ ꝯcordet cū alio
in bono. eccl. xxv. In tribꝰ beneplacitū
ē ſpūi meo que ſunt ꝓbata corā dō ⁊ ho
minibꝰ. Cōcordia fratꝝ. amor ꝓximorū:
et vir ⁊ vxor bene ſibi ꝯſentiētes. Et nō ꝙ
di. bene ꝯſentiētes. q2 ī nullo malo vnꝰ
alteri debet cōſentire. Hoc notat̄ ꝑ hoc
qꝺ ibi fuerūt diſcipuli ieſu. quibus erat
vnū cor et aīa vna in dnō vt dr̄ act. iiij
Si ergo litigioſe viuāt magna pena eſt
ꝓuer. xix. Tecta iugit̄ ꝑſtillantia litigio
ſa mulier. ¶ Quinto dēnt ꝯuerſari paci
enter vt vnus eoꝝ ſupportet defectū alte
rius et pacient toleret. Eph. iiij. Supp
tantes inuicē in caritate gal. vj. Alter al
teriꝰ onera portare. ⁊ ſic adim. le. xp̄i vn
de d' ſocrate legit̄ ꝙ due vxores eiꝰ ſemꝉ
irate ⁊ valde ꝯcitate v̄berauerūt eum. ⁊
egrediēs domū ſedit extra iuxta muruꝫ

domus ⁊ vxores ꝓiecerũt aquã putidã
ſup eũ q̇ ait Sciebã ꝙ pꝰ tonitrua debe
bat ſeq̇ pluuia ⁊ abſceſſit Multi.enĩ val
de.ↄ̃fectuoſi ſũt ⁊ tamẽ modicũ .defectũ
vxoꝝ tolerare nõ poſſũt Et nota ꝙ mu
lier ẽ formata ꝺ̃ coſta pectoris viri.⁊ nõ
de pede qꝛ nõ debꝫ ſuppeditari vt famu
la.ſꝫ teneri vt ſocia Et maxĩe ↄiugibꝰ eſt
vtꝰ paciẽtie neceſſaria.qꝛ mrioniuꝫ mlta
incomoda ⁊ aduerſa circũſtãt.j.coꝝ vij.
Tribulacõnẽ tamẽ carniſ hẽbunt hmõi
ſcꝫ ↄiuges. In cuiꝰ ſignũ in q̇buſdã t̃ris
ſcutũ portat ãte ſponſã quãdo vadit ad
virũ et vir colaphiſ ceditur q̃ndo ſubar
rat ſponſã Et hoc innuit̃ ꝙ in ↄuiuio de
fecit vinũ.⁊ ↄiuges paciẽter tulerũt nec
murmuraſſe legũtur Mlti ſtatim mur
murãt ꝓpter quecunq̃ꝫ ↄ̃fectũ.⁊ maledi
cunt illi q̇ matmoniũ ꝓcurauit Cõtra q̊ſ
ſapiẽ.j. Cuſtodite vos à murmuracione
q̃ nihil ꝓdeſt ¶ Sexto ꝺ̃bẽt ↄuerſari ho
neſte ⁊ caſte vt eoꝝ ↄcupiſcẽcia tota in
fra clauſtra matmonij reſtrĩgat̃.⁊ ſeip̄is
ſint ↄtenti nec alios nec alias ↄcupiſcãt
Debẽt etiã hoẽſte ſeip̄is vti.⁊ ſolũ natu
rali mõ.j.coꝝ.vij. Vir vxori debitũ red
dat.⁊ ſimilit̃ vxor viro: et nolite frauda
re inuicẽ. niſi ex ↄſenſu forte vt vacetis
oratõi. Non eniꝫ in õi tp̄e debẽt ↄmiſce
ri.ſed in ſolẽnitatibꝰ dẽnt orõni vacare.
Hoc innuit̃ ꝑ hoc ꝙ aq̃ in vinũ ↄuerſa
eſt. Tunc in matmonio aq̃ q̄ eſt fluxibil̃
in vinũ qȯ eſt reſtrictiuuꝫ ↄuertit̃: quã
do ↄcupiſ̃a carnis que valde fluxibiliſ ẽ
reſtringitur et intra clauſtra matrimo
nij coartat̃.vt ſolũ ad inuicẽ:⁊ nulli alij
velint penituſ ↄmiſceri. Septimo vidẽ
dũ ẽ de ſeꝑatõe ↄiugũ q̃ntũ ad thorũ.⁊
cohabitatõem. ¶ U ¶ Et dicenduꝫ ꝙ
talis ſeꝑatõ duobꝰ modis fieri ↄtingit.
Primo ex vtriuſq̃ꝫ ↄſenſu. vt q̃ndo vnꝰ
vel ãbo ↄſentiũt penitẽtiã agere et aliq̃ꝫ
intrant religionẽ.vt di.ap̄ls.j.coꝝ.vij. ni

ſi inquit ex ↄſenſu vt vacetis orõni. Se
cundo ex culpa vniꝰ eoꝝ.vt q̃ndo alt̃eo
rũ fornicatus ẽ.et p̃t ꝓbari.tũc enim reli
quus ↄiugũ p̃t ãb eo ſeꝑari. Si aũt am
bo fornicati ſunt. nõ poſſunt ab inuiceꝫ
ſeꝑari.qꝛ quilibꝫ eſt in culpa.nec vnꝰ cõ
tra aliũ habet ius q̃rele. Hoc idẽ accidit
in fornicatõe ſpũali:q̄ ↄmittit̃ recedẽdo
a fide.vt ſi alter ↄiugũ hereticus efficia
tur.qꝛ tunc poteſtatẽ ſup vxoreꝫ ꝑdit: et
ecõuerſo. Octauo videdũ ẽ de totali con
iugũ ſeꝑatõe. ita ꝙ vtq̃ꝫ nõ poſſit alteri
copulari. Et dicẽdũ ꝙ tale diuortiũ p̃t in
.xij.caſibꝰ celebrari.q̇ in his v̉ſibꝰ cõtinẽ
tur. Error ↄditõ.votũ cognatõ crimen.
Cultus diſparitaſ.viſ ordo ligamẽ.hoẽ
ſtas.ſi ſis affiniſ.ſi forte coire neq̇biſ.hec
dirimũt facta ⁊ impediũt faciẽda. Pri
mꝰ ergo caſꝰ ẽ error ꝑſone.vt ſi ↄſeſſi ac
cipe filiã petri iuniorẽ et ip̄e dedit maio
rẽ.ſicut fecit laban iacob.vnde iacob de
mane cog̃ta veritate poterat dimittere
liam.ꝓpter ſcandalũ aũt bonũ ẽ facere ſi
cut iacob. Scdˀs caſus ẽ error cõditõis:
q̃ndo ſcꝫ vxor credit̃ eſſe libera ⁊ ẽ ſerua.
⁊ eↄuerſo ꝺ̃ viro.ſꝫ error q̃litatiſ l̃ fortũe
non ĩpedit.vt q̃ndo credit̃ eſſe virgo vl̃
ſapiẽs.vel ſana vel diues.⁊ hoc nõ ẽ.⁊ ſi
mile ẽ ꝺ̃ viro Terciꝰ caſus ẽ votũ ſolẽne
qȯ ꝑ ſuſceptõeꝫ ſacri ordinis.vel ꝑ ĩgreſ
ſionẽ religionis ſolẽnizat̃.ſꝫ votum ſim
plex licet ĩpediat. ↄhendũ tamẽ nõ diri
mit cõtractũ.nõ tamẽ p̃t debituꝫ petere
licꝫ poſſꝫ reddẽ.qui hmõi ſimplex votũ
fecit. Quartꝰ caſꝰ ẽ cog̃tio ſpũalis q̄ ↄ̃hi
tur ĩ baptiſmo ⁊ ↄfirmatõne.vt q̃ndo te
nes filiã alicꝰ ad baptiſmũ vl̃ ↄfirmatõ
nẽ.tũc illã tu nõ potes accip̄e.nec aliq̇ſ fi
lioꝝ tuoꝝ. Et ſi ſit maſculꝰ queꝫ tenuiſti
nõ p̃t accip̄e aliquã filiaꝝ tuaꝝ. Et ſil̃r ẽ
de cognatione legali.ſcꝫ de filijs adopti
uis. Quintꝰ caſꝰ ẽ crimẽ.puta q̃ndo vir
ãteq̃ꝫ eſſet ſua vxor.ſꝫ vxor alteriꝰ.ꝓmi

ſit ꝙ ſi moreretᷣ vir eius accipiet eā ī vxo
rē: vt fornicaretᷣ cū ea. et pꝰ ea fornicatꝰ
eſt cū ea. ⁊ maxime ſi vnus vel ambo pꝰ
ea machinati ſunt in mortē viri prioris.
vel vxoris mechi. Sextus eſt diſparitaſ
cultus. qꝛ inter xp̄ianū et quācunqꝫ aliā
non baptiſatā nō poteſt eē ꝯiugiū cū ba
ptiſmꝰ ſit ianua ſacramētorū. Et ſimilitᷣ
ſi aliquis infidelis ꝯuertatᷣ ad fidem: et
vxor nollet ꝯuerti. pt accipe aliam vxo-
rē. Et ſimilitᷣ eſt de vxore. qꝛ non eſt cō-
uentō lucis ad tenebras. neqꝫ xp̄i ad be-
lial. vt di. ij. cor. vj. Septimus caſus eſt
vis vt quando aliquis timore coactꝰ ac
cipit aliquā vxorē. ſi ei pꝰ ea q̄n̄do ē ī tu
to nō ꝯſentit poteſt dimittere eā. qꝛ matᷣ
monia debēt eſſe libera. Octauꝰ caſus
eſt ſacer ordo apd̄ latinos tantū: ſꝫ nō a
pud grecos. Nonꝰ caſus ē ligamē alicꝰ
religionis cui ꝑ obedientiā eſt ligatus.
Decimꝰ ē iuſticia publice honeſtatis q̄
ꝯbitur in ſpōſalibꝰ. qꝛ puella deſponſa-
ta vni ꝑ verba de futuro nunq̄ꝫ pōt nu-
bere alicui de ꝑentela illiꝰ vſqꝫ ad q̄rtā
generatōem incluſiue ſi ꝯtingat illū mo
ri. vel alitᷣ impediri vt nō accipiat eā. et
ecōuerſo de viro. Undecimꝰ caſus ē af-
finitas ſiue ꝑentela vſqꝫ ad q̄rtam gene
ratōem incluſiue. Duodecimꝰ caſus eſt
impotētia coitus. vnde q̄n̄do vir ꝓpter
maleficium. vl̄ ꝓptᷣ frigiditatē vel proptᷣ
qd̄cunqꝫ aliud impedimentū: nō pt cū
vxore coire. tunc ei poſſunt ſeparari ſi vo-
lunt. Poſſumꝰ aūt addere vnū aliū ca
ſum q̄ eſt mors. q̄ matrimoniū ſeparat. ¶ Si
enī reſurgeret nō teneretᷣ alter reaccipe
illam. Et ſic patet de matrimonio carna
li. ¶ Secundū eſt matrimoniū ſpūale
inter deū et fidelē animā. qd̄ celebratur
in baptiſmi collatōe. tunc ei anima abre
nunciat dyabolo ⁊ pompis eius. et fidi
anulo ſubarratur. qꝛ deo et in deū ſe cre
dere ꝓfitetᷣ et veſte polimita ⁊ talari. ſcꝫ

virtutū ⁊ donorū ſpūſſancti. que veſtis
nuptialis a xp̄o dicitᷣ. mat. xxij. induitur
et ornatur. Unde beata agnes ait Anu
lo ſuo ſubarrauit me. ⁊ imenſis mo. or.
m. oſee. ij. Sponſabo te mihi in fide. Et
tunc deus īſeꝑabiliter per gratiam eidē
cōiungitur: donec ſponſo fidem ſponſa
ſeruat. Und̄ inuitus ab ea ſeꝑatur. hoc
matrimoniū ꝑ penitentiā reconiungitᷣ:
et reficitᷣ ſi fuerit ꝑ fornicatōem cū dya-
bolo que in omni peccato mortali ꝯmit
titur per diuortium ſeꝑatum. oſee. ij. ſpō
ſabo te mihi in iuſticia ⁊ iudicio. i. ī peni
tentia. in q̄ homo facit opa iuſticie. ⁊ ſe-
ipm̄ iudicat. vt a domino nō iudicetur.
hiere. iij. Tu fornicata es cū amatoribuſ
multis tamē reuertere ⁊ ego ſuſcipiā te
Idem. xxxj. In caritate ppe. di. ⁊ ideo atᷣ.
t. mi. Nunq̄ꝫ enī aīa rediret ad deū. niſi
traheretur ab eo. io. vj. Nemo pōt veni
re ad me niſi pa. m. trax. eū. Hoc matmo
niū in religioniſ aſſumptōne ꝑficitur in
qua anima ſpūalius deo ꝯiūgitᷣ ⁊ mag
obligatur eidē. Sicut eī in matrimōio
carnali mulier relin. patriā et parē. ⁊ to
tam ſpem ſuā ponit in viro. ſic in ingreſ-
ſu religionis hō relinq̇t patriā ⁊ ꝑentes
⁊ totum mūdū ⁊ ad deū ꝯfugit. ⁊ ſub eiꝰ
ſpe et ꝓtectōne in poſterum viuit. hiere.
xvij. Benedictꝰ vir q̄ ꝯfidit in domino.
et erit dominꝰ fiducia eius ¶ Item ſicut
ſponſa dum vadit ad virū induit nouaſ
veſtes. ſic intrans religionem induit no
uū veſtimentorū genuſ. qd̄ ad humilita
tis ⁊ penitencie indicium ſancti patres
ſanxerunt ¶ Item ſicut ſponſa ſtat dein
ceps ſub precepto viri. ⁊ quicquid habꝫ
poſſidet commune cum viro ⁊ ab omni
alio hoīe continentiam promittit. ⁊ ſic ī
trans religionem promittit obedientiā
prelato loco dei. et nihil poteſt deincepſ
propriū poſſidere. Debet etiam mane-
re in caſtitate perpetua. ¶ In his tribus

obedientia.abrenuntiatōe proprij.et ca
ſtitate ꝑpetua hoc matmoniū ſubſtāci/
aliter ꝯſiſtit.Et ſic patet ꝙ hoc matmoī
uȝ celebratur in baptiſmo.repatur in pe
nitentia.et ꝑficitur in religione. ¶ V
Et nota ꝙ in matrimonio ſpūali debent
tria bona ſicut in carnali matrimonio ī
ueniri q̄ ſunt fides:ples:⁊ ſacramentuȝ.
Fides vt aīa fidem ſeruet deo quā in ba
ptiſmo ꝓmiſit ⁊ nunq̄ȝ p peccatū morta
le:cum dyabolo fornicetur qd̄ non facit
anima peccatoris eſa.lvij. Iuxta me diſ
coopuiſti te.et ſuſcepiſti adulterū.Item
debet ibi eſſe proles bonoꝝ opm̄ q̄ ſunt
filij anime.eſa.xxvij.A facie tua domi/
ne cōcepimꝰ et q̄ſi pturiuimuſ et peperi
mꝰ ſpūm.i.bona ſpūalia.Item debet ibi
eſſe ſacramentū vt nunq̄ȝ a deo ſepetur
oſee.ij.Sponſabo te mihi in ſempiternū
ioh.xv.Manete in me q: ſi qs in me nō
mā.mittet̄ foras.Et nota ꝙ hoc matmo
niū ſpūale celebratur in chana galilee.i.
in zelo tranſmigrationis.cū de vicijſ ad
v̄tutes ⁊ de mūdo ad celū tranſit̄.tunc ei
anima deo ꝯiungit̄ tanq̄ȝ ſponſa. ¶ X
¶ Item in hoc matrimonio eſt ieſus. id
eſt ſalus anime et vite.In nullo auteȝ a
lio cōtubernio inuenit̄ ſalus niſi in mat̄
monio et ꝯiunctione anime ad deum ⁊
oīa ſalutifera ad hanc ſaluteȝ ordinant̄.
ꝓpter hoc enī factus eſt mundꝰ.factuſ ē
homo.et facta ſunt oīa ioh.i.Oīa ꝓpter
ipm̄ facta ſunt.⁊.ſ.ꝛc.i.ꝓpter ſalutē que ī
ipo ꝯſiſtit.q: ipe eſt iniciū et principium
oīm.Ieſus enī ſaluator et ſalus interp̄
tatur.Item ibi eſt mater ieſu.i.mater ſa/
lutis.ſcȝ timor dei caſtus et ſanctus p q̄ȝ
homo d̄clinat a malo et facit bonū.De
primo puer.xv.In timore dn̄i declinat
oīs a malo.De.ij.ecc.xv.Qui ti.de.fa.b.
Et ideo qui ſine timore ē.iuſtificari non
poterit.vt d̄r in eodem.i.c.Recte ergo ti
mor dicit̄ mater ſalutis.q: peccatū exclu

dit.et bonū opatur in quo ſalus ꝯſiſtit.
Item ſunt ibi.xij.diſcipuli.i.xij.v̄tutes q̄
fuerunt in diſcipulis ieſu Nā primo eſt
ibi fides aplica q̄ ꝑfecte in aplis fuit.ma
thei.xvj.Tu es xp̄s filiꝰ dei viui.dixit pe
trus.ſimilit̄ omēs dixerunt.Hoc eī mat̄
moniū in fide celebrat̄ vt dictū ē.Scd̄o
eſt ibi ſpes aplica.io.vj.Dn̄e ad quē ibi
mus.q.d.Spes noſtra in te eſt.Sic ani
ma deo ꝯiuncta totā ſpem ſuā ponit in
deuȝ.⁊ ipm̄ ſequit̄ puro corde.ps.In te
dn̄e ſp.nō ꝯfun.in.Tercio eſt ibi caritaſ
aplica.io.xj.Eamus ⁊ nos vt mori.cum
ipo.Sic anima deo deſponſata ſup om
nia diligit deū.⁊ oīa diligit ꝓpter ipm̄ ſi
cut ſponſa diligit viꝝ et omnes ꝯſang̃/
neos viri.Quarto eſt ibi obediētia ꝓm
pta que fuit inter aplos quia ſtatim ad
vnius vocis xp̄i iuſſioneȝ ſecuti ſunt eū
vt patet math.iiij.Sic anima deo copu
lata obedit omnibꝰ ꝑceptis dei.ſicut bo
na vxor viro.luc.vij.Dico huic vade ⁊
vadit.⁊ ſeruo meo fac hoc et facit.Qui/
to eſt ibi eleuatio mentis a terrenis.⁊ cō
uerſatio celeſtis q̄ fuit in aplis.phi.No
ſtra conuerſatō in celis ē.Sic aīma dō
deſponſata habitat in celeſtibuſ vbi eſt
ſponſus ſuus.Q: vt di.aug.Anima eſt
pocius vbi amat q̄ȝ vbi animat.Quia
ergo ſponſus ſuꝰ quē ſup oīa diligit eſt
in celo.ideo ipa p ſpūm ſanctum eleuat̄
ad celum.ezech.iij.Eleuauit me ſpūs in
ter celum ⁊ terram Sexto ibi eſt plena
iuſticia p quā apli omnibꝰ que ſua ſunt
reddiderūt.deo honoreȝ.ſibi ipis ſancti
tatem.⁊ primo obſequium ⁊ bonaȝ vo/
luntatem.Sic aīa deo ꝯiuncta reddit
deo que dei ſunt.⁊ ceſari que ſūt ceſaris
Ro.xiij.Reddite omnibꝰ debita.cui tri
butum tributū.cui vectigal vectigal.cui
honorem honorē.Si eniȝ inueniretur
a ſponſo debitis obligata nō traducereȝ
eā Septimo eſt ibi abundantia ſpiritꝰ:

que fuit in aplis.act.ij. Repleti ſunt oēſ
ſpūſancto. Sic anima deo ꝯiuncta.ex q̊
ſcit ſponſum ſuū ſpūm eſſe.iuxta illō io.
iiij.ſpūs eſt d̄s.nitit̄ q̄ntū poteſt ſpūalit̄
viuere:⁊ in ſpm transformari ⁊ ſpūalibꝰ
abundare. Debet etiā matrimoniū ſpūa
le ſicut et carnale in abundātia celebra‑
ri.gal.v. Spū.am.⁊ deſi.car.n.pfi. Octa
uo eſt ibi fortitudo ſiue patientia firma:
que fuit in aplis.lu.x. Ecce ego mit.vos
ſicut oues in me.lu. In eodē.xxi. In pati
entia veſtra poſſidebitis aīas ve. Sic a
nima deo ꝯiuncta ꝓpter nulla aduerſa
que ſpōſꝰ ꝑmittit ei euenire ſeparatur ab
eo. Ro.viij. Quid nos ſe.a cari.xp̄i.q.d.
nihil.imo reputat ſe beatam ſi ꝓ amore
ſponſi patiat̄ aliq̄d aduerſi.act.v. Ibant
ap.gau.a ꝯſpe.con.q̊niaꝫ.dig.ha.ſunt ꝓ
no.ie.ꝯtu.pa. Nono eſt ibi edificatō ꝓ‑
ximoꝝ que fuit in aplis.mathe.v. Vos
eſtis lux mūdi Sic aīa deo ꝯiuncta ꝓpt̄
amorem ſponſi edificat verbo ⁊ exēplo:
vt ꝓpter ipa ab omnibus amet̄ Ro.xij.
Prouidētes bona nō tantū coraꝫ dō.ſꝫ
etiam corā ho.j.thi.iiij. Exemplū eſto fi‑
deliū in verbo:in ꝯuerſatōe:in caritate.
in fide:in caſtitate Decimo eſt ibi victo
ria plena de inimicis.que fuit in aplis.
luc.x. Reuerſi ſunt aūt .lxxij.diſcipuli.d.
Dn̄e etiam demonia ſubijciunt̄ nobis
in nomine tuo. Sic anima ſpōſa dei oēſ
ꝑſuaſiones dyaboli ſupat.reſiſtendo q̇
bus ei ꝑſuadet . vt ꝑ peccatum mortale
ſecū fornicetur.iaco.iiij. Reſiſtite dya.⁊
fu.a vo. Vincit eniꝫ mūdū ipm odiendo
⁊ fugiēdo.q꞉ ſponſum ſuuꝫ xp̄m occidit
vincit etiam carnē ipam macerando:et
domādo.q꞉ a deo ſponſo ſuo ipa retra‑
here nitit̄.j.coꝝ.ix. Caſtigo corpus meuꝫ
et in ſer.r. Undecimo eſt ibi cōcordia et
vnitas animoꝝ que fuit in aplis.act.iiij
Erat illis cor vnum et anima vna in do
mino. Sic anima ſponſa dei vnum ē cū

deo ⁊ habet cū ipo idem velle ⁊ ideꝫ nol
le. Et idō omīa mādata eius implet.p̄s.
Ad oīa mā.t.diri.j.coꝝ.vj. Qui adhereꝫ
deo vnus ſpūſ eſt. Duodecimo eſt ibi
ꝯmunio reꝝ ſicut in aplis fuit.qbꝰ erāt
omīa ꝯmunia. ⁊ diſtribuebat̄ vnicuiqꝫ
ꝓut opus erat.vt dr̄ act.ij. Sic aīma ſpō
ſa xp̄i oīa habet ꝯmunia cū deo. Et ideo
petentibus ſe ex ꝑte dei bona ſua largit̄:
que ipe in ꝑſona illoꝝ ſe recipe ꝓfitetur
math.xxv. Qd̄ vni ex mi.m.fe.m.feci.
In hoc matrimonio dēt anima ſponſa
xp̄i hrē ydrias aque.i.lacrimas oculoꝝ.
⁊ cordis.vt in eis ſepe lauet̄ ne ſpōſo tur
pis appareat.iiij.reg.v. Vade ⁊ la.ſe.in.
ior.p̄s. Lauabo ꝑ ſin.no.le.meū.⁊c. Sic
lauit ſe magdalena ⁊ petrus. ⁊ idō ſpōſo
innumerabilit̄ placuerūt. Aque iſtius
matrimonij.i.aduerſa ⁊ tribulatōnes.⁊
triſticia que in hoc matrimonio cōtige‑
rint ꝯuertentur in vinum optimū gau
dij ⁊ ꝯſolatōnis.io.xvj. Triſticia veſtra
verte.in gau.p̄s.v. Tranſiuimꝰ ꝑ ignem
⁊ aquam ⁊ eduxiſti nos in refrigerium.
Et ſic ptꝫ de matrimonio ſpūali ¶ Ter
cium ē matrimoniū ſacramentale inter fi
lium dei ⁊ humanam naturā.qd̄ fuit in
iciatum in patriarchis ⁊ ꝓphetis quādo
deus iurauit abraam ⁊ dauid ꝙ de ſemi
ne iporuꝫ carnem ſumeret.p̄s.cxxxi. Iu
rauit do.da.⁊ non fru.euꝫ de fru.vē.t.p.
ſu.ſ.t. Tunc fuere iſtius matrimonij ſpō
ſalia celebrata. Fuit autem ratificatum
in gabriel̄ archangeli miſſiōe. tūc enī ra‑
tum et acceptum eſt factuꝫ tam ex parte
dei ad ꝯſummandū matrimoniū ange‑
lum mittentis q̄ꝫ ex ꝑte virginis que vi
ces humane nature gerebat ꝯſentientiſ
Cōſummatum vero fuit dum filius dei
hūanaꝫ naturam.i. animā ⁊ carnem in
vtero virginali tanq̄ꝫ in thalamo ī vni‑
tate ꝑſone ſibi vniuit ⁊ copulauit.vt eſ‑
ſent duo in carne vna.id eſt diuina ⁊ hu

mana natura ī vna ꝑſona filij di. Sicut in matrimonio carnali ſunt duo in vna carne ſcilicet generanda. Uterus ergo v̄ginalis fuit iſtiꝰ connubij thalamꝰ. vt dicit gregoriꝰ. ps. Jpe tanq̄ ſpon. ꝓcede de tha. ſ. Fuit aūt hec ſpōſa in domū viri introducta in xp̄i aſcēſione. Tūc enī humana natura ad dextrā dei patris eſt pariter collocata tāquā dilecti ſui ſponſa. Et nota ꝙ incarnatio dei dicit̄ matrimoniū ꝓpter ſeptē Que req̄re infra ſecūda dominica poſt trinitatis in primo mēbro ſermonis de euāgelio. ꝛc.

De epiſtola. ſermo. XIX

Habentes donationes ſm gratiam que data eſt vobis differentes. ꝛc. Ro. xij. Intellectꝰ hꝰ ep̄le depēdꝫ ex ſupioribꝰ: ſcꝫ ex ep̄la dominice p̄cedentis que immediate ſupra hanc poītur. Jn qua oſtēdit ap̄ls ꝙ omnes chriſtiani ſicut ad inuicem membra corporis naturalis ſibi inuicem ſubminiſtrant in operationibus ſuis. ita fideles debēt gratijs ſibi datis mutuo ſubuenire. Et ad hoc in p̄ſenti ep̄la ap̄ls fideles inducit. Que quidē epiſtola ſcindit̄ in tres partes. Primo docet q̄uo ſuperiores ſcꝫ qui habent aliquam excellentiam reſpectu aliorū: ꝛ gratiam ſpecialem. debent illam gratiā alijs miniſtrare ibi. Habētes do. Secūdo oſtendit q̄uo equales ſe ad inuicem debēt habere. ibi. Dilectio ſine ſimulatōne. Tercio oſtendit q̄uo etiam ad inimicos debemus beniuolentiam d̄monſtrare ibi. Benedicite pſe. ꝛc. ¶ Primo ergo docet q̄uo ſupiores. ſcꝫ qui habēt excellentiā aliquā reſpectu alioꝝ et gratiā ſpecialē debent illā alijs miniſtrare. qꝛ ſicut vnum mēbrum miniſtrat alijs bonum ſuum ſic fideles debent adinuicē facere. Et hoc eſt. Habentes do. ꝛc. differentes id eſt dona differentia. dico habētes ſm gratiam que data eſt vobis. mat. x. Gratis accepiſtis gratis date. Omnia enī bona a gratia dei ſunt. Sitis ſup. membra dei adinuicē. i. in diuerſis doīs a do vobis gratis collatis: ſitis ſicut mēbra corporis. que membra bona ſua ſibi ad inuicem coniungunt et ſibi mutuo ſeruiunt. ¶ A ¶ Et enumerat hic ſeptem dona. Primum eſt ꝓphetia in dicendo occulta vel futura. Et hoc eſt. ſiue ꝓphetiam ſup. habeatis. et hoc ſm rōnē fidei. i. ſm qd exigit fides illorum quibꝰ prophetatur ꝛ qui prophetant ꝛ habent donum ꝓphetie. i. ſiue habeatis prophetiaꝫ ꝓpter fidem veſtrā ſiue propter fidē illorum quibus prophetatis. ſitis membruꝫ alter alterius in prophetando que decent. Et nota ꝙ a dono prophetie incipit. quia in p̄mitiua eccleſia credentes accepto ſp̄uſancto prophetabant. Et accipitur ꝓphetare pro futura p̄dicere vl̄ occulta reuelare ¶ Secūm eſt miniſteriuꝫ ī ſacramēta ecc̄ie miſtrādo. ꝛ hoc ē. ſiue miſteriū hēatis ſitis mēbꝝ īmiſtrādo ſcꝫ ſacramēta inferioribꝰ. j. cor. iiij. Sic nos exiſtimet homo. vt miniſtros criſti et diſpenſatores miniſteriorū dei. ¶ Terciū eſt doctrina in ignorantes docendo Et hoc ē ſiue q̄ docet. i. docere eſt aptus. ſit mēbrū in doctrina illam alijs ādminiſtrādo. puer. xj. Qui abſcōdit frumenta maledicetur a ꝑplis. benedictō āt ſuper caput vēdentiū. dan. xij. Qui ad iuſticiā eru. mul. q̄ſi ſtel. in p. e. Quartū ē exhortatō ad ꝯſilia iplēda Et hoc ē q̄ exhortatur. i. q̄ hꝫ grām exhortādi. i. inducēdi. p efficax verbū ꝛ ſanctā vitā ſuā alios ad maiora ſcꝫ ꝯſilia. Tytū. ij. Hec loquere et exhor. Quītū ē abūdantia reꝝ ad neceſſitatē paupm ſubleuādū. et hoc ē. qui tribuit. i. q̄ hꝫ vnde tribuat elemoſinā corpalem paupibus ſit mēbꝝ in ſimplicita

te dando illã.i.ſolum ꝑ vita eterna nihil
aliud q̃rens in elemoſina puer.x. Sim-
plicitas iuſtoꝝ dirigat eos.mat.xv. Ne
ſciat ſiniſtra qđ faciat dextra tua. ¶ Se-
xtũ eſt eminentia ſtatus ad alios guber
nandũ. Et hoc eſt.q̃ ꝑeſt.ſcꝫ alijs ꝑ grati
am ꝑlatõnis et regiminis.preſit ⁊ ſit mẽ
brum in ſolicitudine. ⁊ ꝑmo ſui.ij.thi.ij.
Solicite cura teipm̃ ꝓbabileꝫ exhibere
deo operariũ inꝯfuſibilẽ. Et poſtea alioꝝ
ꝑs. Ecce nõ dormitabit neqꝫ dor.q̃ c.iſr.
B ¶ Et nota ꝙ triplex eſt ſolicitudo.
Prima eſt mũdane curioſitatis.que ꝓ
hibetur.mat.vj. Nolite ſoliciti eſſe dicẽ.
qđ mã.aut quid bi. Scđa eſt hũane īfir-
mitatis.que indulget.j.coꝝ.vij. Qui cũ
vxore eſt:ſolicit⁹ ẽ que ſunt mundi quõ
placeat vxori. Tercia ẽ diue circũſpecti
onis.ſcꝫ ſolicitudo eoꝝ q̃ ad deũ ſpectãt
ꝓ ſe et ꝓ alijs. De q̃ hic dr̃.⁊.j.coꝝ.vij. q̃
ſine vx.eſt ſol.eſt q̃ ſunt dei:⁊ quõ place
at. Et prelatiſ ꝯtemplatiuiſ ꝑcipit.ij.thi.
ij. Solicite cura teipm̃.⁊c.vt ſup. ¶ Se
ptimũ eſt miſeratõ ad miſeris ꝯpacien-
dum. Et hoc eſt.q̃ miſeret̃.i.qui habꝫ do
nũ miſerendi ⁊ ꝯpatiendi miſeris: ⁊ vi
oppreſſis. miſereat̃ et ſit mẽbrũ in hilari-
tate.ecc.xxxv. In omni dato fac hilarem
vultuꝫ tuũ. In eodẽ.j. Inclina aurẽ tuaꝫ
paupi ſine triſticia. Quia hi.da.di.deuſ
ij.coꝝ.ix. Et nota ꝙ ꝑ ſe eſt dare elemoſi
nã paupi et ꝑ ſe ẽ miſereri.q꞉ elemoſina
reſpicit actuꝫ exterioꝛẽ.et miſereri actuꝫ
interioꝛẽ coꝛdis. Eſt enĩ miſereri miſe-
ris dare coꝛ Unde vnũ ꝑt eſſe ſie altero
Poteſt enĩ quis miſereri ſine dare ele-
moſinã. Eſt ergo miſereri elemoſina in
terioꝛ coꝛdis.que magis placet deo.pro
uer.xxiij. Prebe fili mi.coꝛ.t.m. Et ſic pꝫ
primũ. ¶ Scđo oſtẽdit aplus quõ equa
les ſe ad inuicẽ debent habere. Et ponit
hic octo in quib⁹ ſe equales ad inuicẽ de-
bent habere ſꝫm deum viuere cupiẽtes.

Primũ eſt dilectio vera ⁊ diſcreta quã
tũ ad ſe.ſcꝫ vt in ſe verã dilectõem habe-
ant. Dilectio ãt vera eſt q̃n do eſt ſine ſi
mulatõne Diſcreta vero ẽ q̃n do in pxi
mo odit̃ culpa et diligit̃ natura. Et hoc
ẽ.dilectõ ſine ſimulatõe ſup.vera et non
ficta.q꞉ vt dr̃ in iob.xxxvj. Simulatores
⁊ callidi ꝓuocant irã dei.j.io.iij Nõ dili
gam⁹ verbo neqꝫ lingua.ſꝫ ope ⁊ verita
te. Odiẽtes malũ.⁊ adherentes bono.i.
dilectõ veſtra nõ ſolũ ſit vera ſed etiã di
ſcreta.qđ tunc ẽ q̃n do eritis odiẽtes ma
lũ in proximo ⁊ adherẽtes bono eius ꝑ
amoꝛẽ.ꝑs. Qui diligitis do.odite malũ
Aug. Sic diligẽdi ſunt hoĩes vt eoꝛũ
non diligant̃ erroꝛes. ¶ Scđm ẽ affect⁹
dilectõnis q̃ntũ ad alios. vt ſcꝫ ſicut q̃s
habet dilectõeꝫ dei et pximi in ſeipo. ita
velit pximuꝫ habere. Et ſicut ipe diligit
pximũ.ita velit reamari a pximo.et hoc
ẽ caritate fraternitatis inuicem diligen
tes ſup.ſitis. vt q̃libet nõ tantũ alterum
diligat.ſꝫ ab illo rediligi appetat.iob.xv
Hoc eſt ꝑceptũ me.vt di.inui.ſicut di.v.
Quia ſicut diligere pximũ ꝑtinet ad ſa-
lutẽ tuã.ita vt diligaris ab ipo ꝑtinꝫ ad
ſalutẽ ipſius.quã ſicut tuaꝫ dẽs diligere.
math.xxij. Diliges pximũ t.ſicut teipſũ.
¶ Terciũ eſt opinio bona de proximo
ad proximũ.q̃ oſtẽdit̃ in exhibitõe hõꝛiſ
Et hoc ẽ.honoꝛe inuicẽ ꝑuenjẽtes ſupꝫ.
ſitis.vt q̃libet oſtẽdat ſe ſentire de altero
ꝙ ſit venerabilis ⁊ bon⁹. Eſt enĩ honor
ſꝫm phũm.reuerẽtia exhibita in teſtimoi
uꝫ v̓tutis.phi.ij. In hũilitate ſupioꝛes ſi
bi īuiceꝫ arbitrãtes.j.pe.ij. Oẽs hõꝛate.⁊
hoc exigit amoꝛ ſi ẽ i coꝛde.q̃ enĩ veracit̃
diligit̃ ſine dubio hõꝛatur.ambro. Nõ
eſt amoꝛ frãtn⁹ niſi mutu⁹ ſe ꝑueniat obſe
q̃is. Etiã viliores de eccleſijs hõꝛare de-
m⁹.j.coꝝ.xij.q̃ putamus ignobilioꝛa mẽ
bꝛa eẽ coꝛpis his abũdãtõꝛẽ hõꝛẽ circũ
dam⁹ Quartũ ẽ ſolicitudo pꝛio obſeq̃n

di in feruore ſpūs. Sicut eñ plati ⁊ q̇ pre
ſunt debēt circa ſubditos ſolicitari vt di
cū ē. ita ſubditi ad inuiceꝫ dēnt eē ſolici
ti in mutuis obſequijs exhibēdis. ⁊ hoc
eſt. ſolicitudine ſcꝫ exhibendi qḋ eſt vti/
le. non ſitis pigri. qꝛ tale eſt opus dei. qꝛ
vt dꝛ hiere. xlviij. Maledictꝰ q̇ fa. opus
dei. neg. Sꝫ multi ſūt d̄ quibꝰ dꝛ prouer.
xxvi. Sicut hoſtiuꝫ vtīt in cardine ſuo.
ſic piger in lectulo ſuo. Hec aūt ſolicitu/
do debet eſſe in feruore ſpūs ſicut ſolici/
tudo marthe. Et hoc ē. ſpū feruētes ſup.
ſitis. i. debetis eſſe ſoliciti in feruore ſpūſ
qui eſt caritas ⁊ ignis diuinus. j. theſſa.
v. Spm nolite extinguere. ¶ Quintum
eſt bona intentō in operibus bōis. vt. ſ.
in omnibꝰ bonis queramus glāꝫ dei. vt
pro ipis ſpē retributōis eterne hēamus
Et hoc ē dnō ſeruiētes. i. ꝓpter dominuꝫ
ſitis ſeruiētes in quibꝰ ſeruitis. vt ī omi
bus nihil niſi eiꝰ gloriā q̄ratis. math. v.
Sic lu. lux. ve. corā ho. vt vi. op. v. bona
glo. pa. v. q. ⁊c. Uel ſm aliam lrām. Tpi
ſeruientes ſcꝫ ſitis. i. ſm tpis exigentiam
⁊ oportunitatē proximo ſeruiatis. Ecc.
viij. Omni negotio tempꝰ eſt ⁊ oportu/
nitas Et ad hoc faciendū vos moueat
ſpes retributōnis eterne. vt in operibuſ
ſitis gaudentes ſpe. i. bona gaudentē fa/
ciatis ꝓpter ſpem retributōis eterne. vt
ſi terreat labor alliciat merces. gene. xv.
Ego ero merces. t. ma. ni. Spe illius bo
ni ad quod tēditis: qcquid in via ꝯtigit
gaudere debetis. ¶ Sextuꝫ ē paciencia
in aduerſis. vt ſi a proximo moleſtemur
vel quecunqꝫ mala nos ꝑmant. pacien/
tiam habeamus. Et hoc eſt. in tbulatōe
patientes. Eſt eñ pacia ſaccꝰ meritoꝝ. et
q̄nto plus extendit tanto pluſ capit. ma
thei. xxi. In pa. ve. poſſ. aī. vrās. Quidaꝫ
ſcindunt iſtū ſaccū et ideo omnia meri/
ta effundūtur. Aggei. j. Qui ꝯgregauit
merces miſit eos in ſaccū ptuſuꝫ. Pati
ētia eñ ī aduerſis purgat aīaꝫ ⁊ facit eā
ꝑfectā. iaco. j. Patiētia opꝰ ꝑfectū hēat.
vt ſitis ꝑfecti. Et iō. beatꝰ vir q ſuffert tē/
ptatōeꝫ. q. cū. pro fu. ac. co. vite: vt ibideꝫ
dꝛ. ¶ Septimū eſt orōnuꝫ inſtantia. vt
ſcꝫ pro malis culpe amouēdis et pro bo
nis ⁊ neceſſarijs obtinēdis orōni inſte/
mꝰ. Et hoc ē. orōni inſtātes ſitis. j. theſſa.
v. Sine intermiſſione. o. j. pet. iiij. Eſtote
prudētes ⁊ vigilate ī orōibꝰ Pro nobis
nāqꝫ et alijs orare dēmꝰ Multa eñ nos
ad orandū īpellūt ſcꝫ abūdātia malorū
⁊ ꝑiculoꝝ q̄ circūſtāt. qꝛ totuſ mūds ī ma
ligno poſitꝰ ē. j. io. v. hiere. Vnus homo a
proximo ſuo ſe cuſtodiat et ī oī frē ſuo nō
habeat fiduciā. qꝛ oīs frater ſupplātatuſ
ſupplantabit et oīs amicus fraudulēter
incedet. Et debilitas virū ad reſiſtendū
malis ro. vij. Uidō aliaꝫ legē in mēbris
meis repugnātē legi mētis mee ⁊ capti/
uantē me in lege peccati q̄ eſt in mēbris
meis. Et carētia bonoꝝ viroꝝ q̇ deficiūt
eſa. lvij. Uiri miſericordie tollūt. qꝛ nō ē
q̇ eripiat mat. ix. Meſſis quideꝫ multa
operarij pauci. Rogate ergo dominuꝫ
meſſis vt mittat oparios ī meſſeꝫ ſuam.
Octauū ē miſericordie exhibitō ī ſcōs ⁊
pegrinos. nō ſolū eñ plati et maiores dēnt
benefacere ſuis īferioribꝰ. ſꝫ etiā īferioreſ
adīuicē dēnt ſibi mutuo ſubueīre. ⁊ idō
qḋ ſupra dixit d̄ maioribuſ ad minores.
nūc di. d̄ pibꝰ īnt ſe. vt vnꝰ ſubueīat alti.
⁊ maxīe ſctiſ hoībꝰ benefacere dēmꝰ. ecc.
xxj. Si benefeceris ſcito cui benefeceris
benefac iuſto ⁊ magnā īuenies retributōeꝫ
⁊ ne ſuſcepis pctōrē. ⁊ hoc ē. neccitatibus
ſcōꝝ ꝯīcātes ſup. vrā hō tpalia. heb. xiij
Beneficiētie ⁊ ꝯīcatōis nolite obliui/
ſci. talibꝰ eñ hoſtijs ꝓmeret̄ ds. ij. coꝝ. viij.
vrā abūdātia. ſ. ī rebꝰ tpalibꝰ. illoꝝ īopi/
aꝫ ſuppleat. vt ⁊ illoꝝ abūdātia. ſ. ī ſpūa/
libꝰ vrē īopie ſit ſupplemētū. ⁊ hoc ſi ſint
in loco reſidētes. Si autē ſunt trāſeūteſ

recipiatis eos hoſpicio. Et hoc nõ ſoluʒ
ſemel ſed ꝯtinue ſitis ſectantes hoſpita/
litates in illis. ſcʒ qui trãſeunt exemplo
abrae et loth. qui inde magna ꝓmia ſũt
ꝯſecuti. Et abraã in ãgelis hoſpicõ rece/
ptis cognouit vnitatẽ ⁊ trinitatem dei.
dum tres vidit et vnum adorauit. acce/
pit ꝓmiſſionẽ de filio habẽdo de quo fi/
lius dei dẽbat naſci in q̊ omẽs gẽtes be/
nedici dẽbant. Et loth ab eiſdem ãgelis
liberatus eſt ab incendio ʒodomorum.
Hyſtoria hẽtur gen. xviij. et. xix. c. Ma/
theꝰ ⁊ martha ⁊ maria magdalena ho/
ſpite xp̃i ſanctificate ſunt. ⁊ maximas g̃/
tias a deo receperũt. Pluries eſt inuen
tum ꝙ hoſpitales credentes recipe pere
grinos receperũt xp̃m. Sicut patet d̃ be
ato greg. q̇ pluries recepit xp̃m ⁊ angelũ
dei. Imo melius dicamus ꝙ ſp recipiũt
xp̃m. Mat. xxv. Eſuriui ⁊ de. mi. mã. ⁊c.
Multa valde deberẽt nos inducere ad
opa miſericordie ⁊ maxime ad hoſpita
litatem ſectandam. Et ſic patet ſcdm.
D ¶ Tercio oſtendit apl's q̃uo ad ini/
micos debemꝰ beniuolẽtiaʒ demõſtra/
re. et hoc q̃ntũ ad q̇nqʒ. Primo vt cor/
de inimico benedicamus ꝓ ip̃o orando
math. v. Orate ꝓ ꝑſequentibus ⁊ calum
niãtibꝰ vos. Et hoc eſt benedicite. i. bo/
num optate ꝑſequentibꝰ vos. ⁊ ꝓ ipſis
orate vt deus reducat ip̃os ad penitẽtiã
¶ Secũdo ore et nõ ſolũ corde inimico
benedicamꝰ eũ ſalutãdo et benedicẽdo.
Et hoc eſt. benedicite. ſcʒ ore. ⁊ oris bene
dictõ ex corde procedat. ⁊ nolite maledi
cere ꝯ̃ quoſdã qui ſimul benedicũt ⁊ ma
ledicũt. Unde benedictõ non ſit maledi
ctõi admixta. exemplo xp̃i. de q̊ d̃r. j. pe. ij
Qui cũ ma. n. m. cũ pa. nõ ꝯ. Tercõ vt cõ
gratulemur inimico in bonis ⁊ ꝯpatia/
mur in malis. Et hoc eſt gaudere. ſ. cuʒ
inimicis gaudẽtibꝰ ſup. debetis. vt ꝑ hec
ꝯgratulatõis ſigna animi beniuolẽtia

deſignetur ⁊ demõſtret. phi. ij. Gaudeo
⁊ ꝯgratulor omnibꝰ vobis Idipm autẽ
et vos gaudete ⁊ ꝯgratulamini mihi Et
ſimilit̃ flere debetis. ſ. cum inimicis flen
tibus. vt ꝯpaſſionẽ in aduerſis eis ĩgru
ẽtibꝰ oſtẽdatis. ecc. vij. Nõ deſis plorã/
tibus in ꝯſolatõem. ⁊ cũ lugẽtibꝰ ãbula
ij. coꝝ. x. Quis infirmat̃ et ego nõ infir/
mor. quis ſcan. ⁊ ego nõ vror. Et ita de/
betis gaudẽ ⁊ triſtari cũ inimicis vt bo/
nũ ⁊ malum eoꝝ veſtꝝ reputetis. qd̃ eſt
ſumme perfectionis. Unde determinat
modum gaudij et meroris. Et hoc ẽ. Jd
ip̃m inuicem ſentientes ſitis ſup. vt qd̃
vnus ſentit. i. expitur ſiue malũ ſiue bo/
num ſentiat alter ꝑ animi ꝯpaſſioneʒ et
ꝑ ſigni oſtenſionem. aug. Bona volun
tas aduerſa alteriꝰ q̃ſi ꝓpria dẽt reſpice
re. Quarto vt in ĩtellectu cũ eo ꝯcorde/
mꝰ. vt etiã ſi ſciamꝰ alta ⁊ magna nõ ꝑfe
ramꝰ nos ei ip̃m vilipẽdẽdo. ⁊ ſupprimẽ
do. ⁊ nr̃ãʒ ſcientiã exaltãdo ſʒ ꝯſentiamꝰ
humili ſcientie quã inimicus noſter ha
bet ⁊ oſtẽdamꝰ nos cũ eo in omnibꝰ cõ/
cordare. Et hoc eſt Nõ ſitis alta ſapien
tes q̃ntuʒ ad intellectum. i. nõ oſtẽdatis
vos alta ⁊ mag̃ ſape: alijs deſpectis. ro.
xj. Noli alta ſape ⁊ time. luc. xvj. Qd̃ al/
tũ ẽ hoĩbꝰ aboĩabile ẽ apd̃ deũ. Sʒ ſitis
hũilibꝰ ꝯſentiẽtes. i. hũili ſciẽtie ꝑuuloꝝ
q̇bꝰ d̃s reuelãt vitatẽ. math. xj. Abſcõ. ea
a ſ. ⁊ p. ⁊ r. e. p. ¶ Quito vt ĩimico malũ
ꝓ malo nõ reddamꝰ ſʒ bonũ. ⁊ hoc ẽ qd̃
pꝰ hãc epl'aʒ di. ſubdẽs Nulli ma. ꝓ ma.
red. ſʒ cũ oĩbꝰ pa. ha. ro. xij Si eſurierit i.
. t. ci. il. ⁊c. Et ſic pʒ tcũ. ⁊ ꝑ ꝯſeq̃ns pʒ lrã
Nã apl's in hac epl'a ad viginti optima
nos hortatur. Nam ponit ſeptem quã
tum ad maiores reſpectu minnorum. et
octo reſpectu equalium. que debent ha
bere ad inuicem. ⁊ quinqʒ quantum ad
inimicos. ¶ Ad edificationem noſtrã
vnum ſolum in hac epiſtola videamus.

Quia cū tota ſcriptura clamet ꝙ hoīes
bene agant. et deus innumerabilia pre-
mia bene agentibꝰ repromittat. ⁊ male
agentibus penas innumerabiles cōmi
netur. bene etiā opari ſit opus rōis que
in hoīe dn̄atur. quare non oēs hoīes be
ne opantur. et virtute deſerta vicioſe a-
gūt. ps. Nō eſt q̄ fa. bo. nō ē vſ. v. Ad qd̄
dicendum ꝙ hoc ꝯtingit ꝑpter ſex. ¶ E
Primo propter facilitatē. Bonū enim
opꝰ procedit a virtute. v̓tus aūt vt dicit
phūs eſt circa difficile ſicut patet. Nam
in fide noſtra multa difficilia ⁊ oēz intel
lectuz noſtrū excedentia ꝯtinentur que
ad ſalutem ꝯſequendā credere oportet
Propt̄ qd̄ d̄r eſa. lųj. Dn̄e q̄s cre. au. n.
Simile apparet in ſpe. ꝙ eniz homo ſpe-
rat futuraz glām quā nec oculus poteſt
videre. nec auris audire. nec cor ꝯgno-
ſcere. nec intellectuſ intelligere. vt d. apl̄s
j. cor. ij. eſt valde difficile Simile appaꝛz
in caritate Nā ꝙ homo diligat inimicoſ
et diligat deū pluſq̄m ſe. et futura bona
pluſq̄z preſentia. eſt valde difficile. Hoī
nes aūt magis inclinant̄ ad facile: q̄z ad
difficile ⁊ iō plures male agūt q̄z bene
Scd̄o hoc ꝯtigit ꝑpter multiplicitatez.
q̄r vt di. dyo. malū ꝯtingit multifariam
.i. multis mod̄ bonū āt vnifariā. i. ex vna
et ꝑfecta cauſa. Exemplum de homīe ſa
no et infirmo. Ad hoc aūt ꝙ ſit sanꝰ op-
tet ꝙ in toto corꝑe ⁊ in omnibus mēbriſ
ſanitate potiat̄ ¶ Similit̄ apparet in pul
critudine. Idē ergo dicendū eſt de opa-
tōne bona ⁊ mala. in q̄ ſi vna circūſtan-
tia deſit ſufficit ꝙ ſit mala. ſed ad hoc ꝙ
ſit bona omēſ circunſtantie bone requi
runtur. ut ꝙ ſit facta debito modo: tem-
pore et loco ſuo. bono animo ad bonuz
finem: et multa alia. Homo autez citiuſ
amittit aliquid q̄z omnia ſeruet. et ideo
plures male agunt q̄m bene. ¶ Tercio
ꝑpt̄ ꝯnatalitatē. vnūqd̄q̄z ei mag̃ īclina
t̄ ad id qd̄ ē ſibi natale q̄z ad illd̄ qd̄ eſt ſi
bi ab alio. Sicut lapis magis inclinat̄
ad ferri deorſum qd̄ habet a natura q̄m
ad aſcendere ſurſum quod habz a ꝓiicie
te et econuerſo eſt de igne. Sed cum ho
mo ſit ex nihilo: ⁊ naturaliter defectiue
operatur. quod eſt operari malū. quia
facere malū non eſt niſi deficere a bono
vt dicit boe. Et ideo dicit aug. ꝙ maluz
nihil eſt. et nihil fiunt homines cuz pec-
cant. Operari autez bonū habet homo
a deo. io. xv. Sine me nihil po. fac. Et iō
homo citiꝰ inclinatur ad malū qd̄ habz
a natura q̄z ad bonū qd̄ habet ab alio. ſ.
a deo: Et hanc rationem aſſignat greg.
Quarto propter boni propinquitatez:
Omīs eī bō naturalit̄ deſiderat bonuz
q̄r vt di. phūſ: bonū eſt qd̄ omīa appetūt
Hec aūt eſt differentia int̄ opatōez boni
⁊ opatōem mali. q̄r in opatōne mali eſt
delectatō et poſtea ſequit̄ amaritudo q̄r
vt di. phūs. mali penitudīe replentur. ſ3
in opatōne boni eſt ecōuerſo. q̄r bonum
fit cū difficultate. q̄r arta eſt via que du-
cit ad vitā. mat. vij. Et iō eſt ibi pena. ſ3
poſtea ſequit̄ delectatō. q̄r bonorū labo
rū glorioſus eſt fructus. ſap. iij. Homo
autez magis inclinat̄ ad preſens bonuz
q̄z ad futuꝝ. q̄r futuꝝ eſt incertuz. et po-
teſt nō haberi ⁊ ꝑdi. propter qd̄ ꝓuerbi
uz dicit. Melius eſt hodie ouuz q̄z craſ
gallina. ¶ Quinto propt̄ malā ſocieta-
tem. Naz in omni opere bono caro cō-
tradicit aīme. gal'. v. Caro concu. aduer.
ſpm. Et ita fortiter declinat animā ad de
lectabilia mundi. ꝙ aīa non poteſt age-
re bonum quod vult Ro. vij Non eniz
quod volo bonum hoc ago. ſed quod
odi malum illud facio ¶ Video eniz a-
liam legem in mem. meis repugnantez
legi mentis mee. Et ideo anima tedio
victa malum operatur. Hec autem cō-
trarietas in hoīe nō fuiſſet niſi peccaſſz.

Juſto enī dei iudicio factum eſt. vt di.
greg ꝙ ſtatim q̄n̄do aīma rebellauit dō
⁊ caro rebellauit anime. ¶ Sexto ꝓpt
modicam fidelitatē. Si enī hō crederꝫ
aliam vitam ⁊ immēſitatem penarum/
⁊ ꝑpetuitatē ⁊ ſilr̄ īmenſitatē glīe. ⁊ crede
ret firmit ꝓpter bona opa ī ꝑpetua glīa
collocari. et ꝓpter. mala eternis ignibꝰ
deputari. raro male ageret. Sed homo
habet fidē mortuā ⁊ remiſſaꝫ et di. forte
ſic erit. ſicut dixit adam eue dicēti ſibi ꝙ
eſſet dīs. nō ei credidit q̄ꝛ vt d. apl̄s. j. thi.
ij. Adā nō eſt ſeductꝰ. ſꝫ dixit Si hoc mi
hi eueniet videbo. ita hoīes nō credunt
ſꝫ dicūt: ſi erit videbimꝰ. Propt̄ea apl̄i
dixerūt xp̄o. luc. xvij. Domine adauge
nobis fidem.

¶ Dnica ſcd̄a ptꝰ octauā ephīe de euāgē/
lio ſermo. XX

Cum deſcendiſ

ſet ieſꝰ de mōte ſecute ſūt eum
t̄be mlt̄e. math. viij. In hoc euā
gelio duplex miraculuꝫ a ſaluatore nr̄ō
factū ſalubriter recitat̄. Primū fuit mū
datō cuiꝰdā lepſi. In p̄ncipio euangelij
Scd̄m fuit curatō palitici. ibi. Cū aūt in
troiſſet caphar. Circa p̄muꝫ miraculuꝫ.
ſcꝫ mūdatōeꝫ leproſi t̄a ponunt̄ Primo
miraculū āteceḋētia. ibi. Cū deſcē. ie. ecc.
le. ꝛc. Scd̄o miraculū ꝯcomitātia. ibi. ex
tēdēs ie ma. ait. Uo. mū. Tercō miracu/
lū ſubſeq̄ntia ibi. Et ait illi ſ ie. Uide ne.
dix. ſꝫ. va. oſ. te. ſa. ꝛc. litera plana eſt

¶ Senſus miſticus

¶ Miſtice āt exponēdo nota ꝙ ꝑ iſtū
lepſuꝫ ītelligit̄ genꝰ hūanū peccato infe
ctū. Quādo ergo ieſus deſcēdit de mōte
ſue maieſtatis ⁊ fcūs ē hō. tūc ſecute ſunt
eū turbe mlt̄e. Aliq̄ vt inſtruerentur et
ſeq̄rent̄ audiēdo v̄ba vite vt diſcipli. ali
q̄ vt ſanarent̄ vt īfirmi. Aliqui vt vide/
rēt ſig. vt curioſi. Aliq̄ vt obſeruarēt. vt
pharſei. Anteq̄ꝫ ei deſcēderꝫ d̄ mōte dei
tatis ſue fieretq̄ꝫ hō pauci eū ſeq̄bātur.
q̄ꝛ pauci eū ꝯgnoſcebāt. Nā ſoluꝫ iudei.
ps. Notꝰ ī iudea dīs. Quādo ergo fcūs
ē hō. tūc venit ad eū lepſꝰ. i. genꝰ hūanū
peccato īfectū: ⁊ hūiliauit ſe mala ſua re
cognoſcēdo: ⁊ adorauit eū: ⁊ ſalutē peti/
uit. Tria ergo fecit. Nā venit ꝑ caritatē
⁊ d̄ſidiū paſſibꝰ mētis. ſic ei ad deū acce
dit. Adorauit ꝑ fidē ⁊ hūilitatē. Salutē
petijt ꝑ ſpē ⁊ benignitatē. d. Dnē ſi vis
po. m. mū. q. d. Poſſe tuū credo ⁊ ꝯfite/
or. q̄ꝛ credo te eſſe verū deū. q̄ꝛ oīa poteſ
Et idō vt deū te adoraui. Hec ꝓpter bo
nitatē tuā ſalutē meā ſpero ⁊ iōmodā me
q̄ꝛ ſi vis potes me mūdare. Et extēdēſ ie
ſus manū ſue virtutis tetigit eū di. Uo
lo mūdare. i. ſis mūdꝰ. Impatiui modi
eſt. q. d. Quid mirꝫ ſi volo te mūdare imo
ꝓpt hoc ſolū de celo deſcēdi ⁊ factꝰ ſum
hō: vt tāgerē ⁊ curarē. Et nota ꝙ ſtatim
q̄n̄do ieſus tetigit hoīeꝫ leproſuꝫ. qd̄ fu/
it in cruce. q̄n̄do factus ē ſicut leproſꝰ to
tus ſanguinolētus ⁊ vlceroſus totus in
xta illō. eſa. liij. reputauiꝰ eū. q. l. ⁊ ꝑcuſ/
ſuꝫ a dō ⁊ hūiliatū. tūc ſanatꝰ ē hō. In cu
ius figura ieſus voluit tāgere leproſuꝫ
ad innuendū. ꝙ q̄n̄do ipe q̄ſi lepſus fie/
ret tunc hō mūdaret̄. Et hoc eſt qd̄ ſequi
tur. Et ꝯfeſtim mūdata ē lepra eiuſ ¶ F
Et nota ꝙ in oībus mēbris xp̄i erat vir
tus ſanatiua. luc. vj. Uirtꝰ d̄ illo exibat
⁊ ſanabat omēs. Nam manu tangēdo
hunc leproſum ſanauit eum. ore dicen/
do matheo: ſeq̄re me ſanauit eum in aī/
ma. oculo reſpiciendo petrū ꝯuertit eū
pedes cuꝫ tangerentur a magdalena: a
peccatis dimiſſa eſt. dum facies eius ſta
ret ſupra ſocrum petri obumbrādo eaꝫ
febris dimiſit eam. dum emorroiſſa fim
briam veſtimenti eius tangeret: ſanata
eſt. dum digitum ſuum miſit in aures:
et os muti loquelam habuit ⁊ auditum
dum ſputo oculos ceci nati liniuit reba

buit viſuz. dum vocez gutturis eius au
diuit lazar⁹ reuixit. Si ergo a lepra pec-
cati cupim⁹ ſanari veniam⁹ ad deū per
deſideriū et caritatē. iaco. iiij. appropinq̄
te deo ⁊ appro. vo. Adorem⁹ eū p̄ fidez et
humilitatē qꝛ credere oportet accedentē
ad deū. vt patet ad hebre. iiij. Petam⁹
ſalutē p̄ ſpem ⁊ benignitatē. ꝓpter eius
ei benignitatē ſalutē ſperam⁹. Tyti. iij.
Non ex operibus iuſticie. q̄ fe. n. ſz. ħz. ſ.
m. ſa. n. ſ. Et. ſic patēt ātecedētia ⁊ ꝯcomi
tantia miraculū primum.

Moralitas.

¶ Moralit̄ aūt nota ꝙ p̄ lepſuz iſtū in
telligit̄ peccator. ⁊ p̄ leprā peccatū multi-
plici rōne. ¶ G ¶ Primo rōne figure
eoꝝ. q̄ de⁹ mādauit p̄ moiſen circa lepro
ſuz obſeruari. Nā vt pꝫ leui. xiij. Lepro-
ſo exiſtēti in lepra quinqꝫ p̄cipiebāt facere
ſcꝫ vt recederet a ſocietate hoīm. vt por-
taret veſtimenta diſſuta. vt haberet ca-
put diſcoopertū. vt hrēt os tectuz. ⁊ vt cla-
maret ſe īmundū. Que hec ꝯueniūt pec-
catori. Nā peccator p̄ peccatū hec quinqꝫ
mala incurrit. ¶ H ¶ Primo ei ſepat̄
a deo ⁊ a ſocietate angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ ⁊ a
ſocietate fideliuꝫ de eccleſia. de q̄bus nō
eſt merito ſꝫ ſolū numero ⁊ ei⁹ h̄itatio ē
cū demonib⁹ ⁊ cū feris peſſimis. que de
uorāt animā in deſerto. i. in mūdo ab oī
v̄tute. deſerto. iob iij Frater fui draconū
⁊ ſoci⁹ ſtrutōnū. Sic nabuchodonoſor
ꝓpter peccatuz ꝓiectus fuit ab hoīb⁹. et
factus beſtia cū beſtijs habitauit. vt pꝫ
dan. iiij. p̄ſ. Hō cū in ho. eſ. n. int. cōp. eſt
iu. in. ⁊ ſilis. fa. ē illis Et tandē recludet̄ ī
lepſorio inferni. Naꝫ de celo de padiſo
et de mundo expulſi ſunt peccatores: et
eis leproſoriū in inferno ē aſſigtū apoc.
xxij. Foris canes ⁊ venefici. ¶ Scdo hꝫ
veſtes diſſutas. i. virtutes q̄ ſunt veſtes
anime qꝛ v̄tutes ita ſunt ꝯſute in homi
ne iuſto ut qui habet vnā habet oēſ nec
vna ſine reliquis haberi p̄t. Per pcīm
āt diſſuit̄ qꝛ peccator poteſt habere fidē
informē ſine alijs virtutib⁹ ⁊ p̄t hrē pru
dētiā ſine alia. ſcꝫ fortitudinē. ⁊ iuſticiaꝫ
ſine tēꝑantia, ꝑut ſunt v̄tutes morales ⁊
non infuſe a deo. Tales v̄tutes qꝛ ſunt diſ
ſute modicū calefaciūt animā. Et ideo a
deo reijciunt̄. apoc. iij. Utinaꝫ eſſes cali
dus aut frigid⁹. ſed qꝛ tepid⁹ es incipiaꝫ
te euomere ex ore meo Qui tales veſteſ
habēt ſunt viri ꝯfuſi turpiter valde. q̇a
non cooꝑiunt turpitudinē peccatorum
ſuoꝝ. ſicut vniuerſa d̄licta op̄it caritas.
vt dr̄ ꝓuer. x. Hoc fuit figuratū in eo ꝙ
aīno rex. i. dyabolus fecit p̄ſcidi veſtes
vſqꝫ ad nates nūcijs dauid qui iuerant
ad ꝯſolandū eū. Quib⁹ rex dauid man
dauit ꝙ non redirēt in hieruſalē ad euꝫ.
ſed ſtarēt in hiericho vt pꝫ. ij. re. x. Sic
dyabolus facit illis qui ꝯſolantur eum
in eo ꝙ male agūt q̇b⁹ diſſuit ⁊ p̄ſcidit v̄
tutes. ⁊ ſūt viri ꝯfuſi turpit̄ valde. Qui
b⁹ deꝰ mādat. i. ꝓhibet ne veniāt in hieru
ſalē celeſtē ad videndū eū. ſed ſtēt in hie
richo. i. in defectu ⁊ carentia viſionis di
uine que eſt pena penaꝝ. Hierico enim
luna interp̄tat̄: in qua defectus notatur
Tercō habet caput diſcoopertū. i. nō habꝫ
armaturā dei q̄ ꝯſiſtit in v̄tutib⁹ infuſis.
et doniſ ſpūſſancti. Et iō in p̄lio ſpūſ ſta
re nō p̄t. nec reſiſtere q̇n vulneret̄ ⁊ pſo
ret̄. Iaculis ei temptatōnū ⁊ ipulſiōib⁹
dyaboli reſiſtere nō p̄t q̇n ab ipiſ vulne
ret̄ ⁊ ledet̄. Et iō cayn pctōr effectus ait.
oīs q̇ iuenerit me occidet me. gen. iiij Et
iō q̊ndie mortalit̄ peccat ⁊ de pctō trahi
t̄ ad pctm. gre. peccatū. qd̄ p̄ pniāꝫ nō dele
t̄ mox ſuo pōde ad aliud trahit. ꝓpterea
di. apl's eph. vj. Induite armaturā dei vt
poſſ. ſt. a. iſi. dya. qꝛ ſtultū ē ī p̄lio iermem
eē. ¶ Quarto hꝫ oſtectuꝫ. qꝛ alimentuꝫ
aīe id eſt verbuꝫ dei. nō ſumit. ⁊ ſi ſumit:
non retinꝫ et fit ei aboīabile qd̄ ē ſignū

mortis.ps. Mēm eſcā aboīata ē aīa eoꝝ
⁊ app.vſ.ad po.mor. Nō ſumit etiā ali/
mentuꝫ vite:qꝛ oīa opa ſua ſunt mortua
nec poſſunt vitā ꝯferre.⁊ idō fame mori
tur.luc.xv. Ego aūt hic fame pereo. De
bebat etiā os ꝯtectuꝫ portare.qꝛ fetebat
os eiꝰ Sic peccatoꝛ coraꝫ deo et ſanctis
eiꝰ fetet.eſa.xxxiiij. De cadauerībꝰ eorū
aſcendet fetor. Et idō tanq̄ꝫ aſinꝰ et cau̾
fetens ad foueas inferni ꝓicit̄ in morte
hiere.xxij. Sepultura aſini ſepeliet̄ pu/
trefactus.et ꝓiectus extra portas hieru
ſalē.luc.xvj. Mor.ē di.⁊ ſe.in in. ¶ Qui/
to dēt clamare et dicere ſe imūdū.et hoc
eſt ſignū.ꝙ ſe iuuare nō p̄t.ſed adiuuari
petit. Nā ille qui clamat in āguſtia poſi
tus auxiliū pete vidꝛ. Peccatoꝛ eni p ſe
p̄t cadere i peccatū ſed nō inde exire.qa
eſt ſpiritus vadens ⁊ non rediens. vt
dꝛ.in.ps. Unde niſi miſericordia di vel
p̄ce aliꝯ ſancti viri.vel p̄cibꝰ eccleſie que
quotidie p peccatoribꝰ rogat.iuuaretur
peccatoꝛ nunq̄ꝫ ad deū rediret. Et idō p
deuotā oratōeꝫ fortiter dꝫ clamare.iob.
v. Uoca ſi eſt.i.qꝛ eſt.q̄ te audiat. ⁊ ad a/
liq̄m ſanctoꝝ ꝯuertere.ps. Leua.ocu.m.
in mō.i.in ſcōs.vnd̄ veniet aux.mi. Sic
clamauerūt illi.x.viri lepſi:qui ſteterūt
alōge ⁊ le.v.d. Jeſu p̄.mi.nri. ⁊ iō mūdati
ſunt.vt patet.lu.xvij. Sic clamauit cha
nanea.d. Miſerere mei fili dauid⁊ filia
eiꝰ fuit liberata.vt dꝛ math.x. ¶ Scdō p
leprā intelligit̄ peccatū rōe originis ⁊ vni
uerſalis infectōis. Originat̄ eni lepra et
cauſat̄ ex corruptōe q̄ttuoꝛ humoꝝ.oēs
eni hūores ſunt in leproſo corrupti.⁊ iō
oīa mēbra corrūpūtur. ¶ J ¶ Sic pec/
catū cauſat̄ ex corruptōe ⁊ mala diſpoſi/
tōe q̄ttuoꝛ affectionū q̄ ſunt ī aīa. q̄ ſunt
gaudiū.ſpes.timoꝛ.⁊ doloꝛ.ꝓpter qd̄ aī/
ma efficit̄ leproſa.⁊ oēs potētie aīe corrū
pūtur. Gaudet eni peccatoꝛ de peccatis
de quibꝰ nō eſt gaudendū.ſed flendum.

ꝓuer.ij. Letāt̄ cū ma.⁊ ex.in re.p. Et de q̄
bꝰ ē gaudend̄. ſcꝫ de bōis opibꝰ nō gau/
det.imo attediat̄ in ipiſ.iob.x. Tedꝫ ani.
vi.m. Itē timet q̄ nō ſūt timenda.ſ.bona
mōi ne ſibi deficiāt:⁊ hoīes mōi ne ſe le/
dāt.ps. Illic trepi.ti.ꝛc. Luc.xij. Ne trea/
mini ab his q̄ cor occi.⁊ pꝰ hoc n.ha.am.
q̄d fa. Et nō timēt deū. nec ſāctos q̄ ſunt
ſup oīa timēdi.lu.xij. Timete eū q̄ pꝰ oc.
mit.hꝫ in gehē. Itē ſperat in q̄bꝰ nō ē ſpe
rand̄.ſ.in mōm.qui ab inicio fefellit oēſ
in ſe ſperātes.eſa.xxxvj. Ecce ꝯfidis ſup
baculū arūdineū ꝯfractū ſup egiptū.id
ē ſupra mōm.qui ē ꝯfuſio ⁊ tenebra Sic
eniꝫ inꝑtat̄ egiptꝰ Cui cū inixꝰ fuerit hō
ꝯminutꝰ itrabit manū eiꝰ.⁊ pforabit eā
Et nō ſperat in bonitate di. ⁊ in merito
paſſionis xpi: ⁊ in orōne ſanctoꝝ.i quo
ſperandū ē.ps. Sperate in eo oīs ꝯgre/
gatio ꝓpli. Itē dolet d̄ quibꝰ nō eſt dolē/
dū.ſcꝫ de ꝑditōe pecunie ⁊ honoris.⁊ de
morte ꝓpinquoꝝ.⁊ d̄ hmōi tranſitorijs
Plus dolꝫ dū ꝑdit nūmū q̄ꝫ cū ꝑdit de
uꝫ. Plꝰ dolꝫ ꝑdē mund̄ q̄ꝫ celū Plꝰ poſ
ſeſſiones q̄ꝫ v̄tutes Plꝰ aīcos q̄ꝫ ſāctoſ.
Plꝰ corpꝰ q̄ꝫ animā. Et d̄ quibꝰ ē dolen
dū nō dolet.ſcꝫ de morte aīe ⁊ d̄ v̄beribꝰ
peccatoꝝ ꝓuer.xxiij. Uerberauerūt me
⁊ nō dolui: Mirabil̄ erroꝛ regnat i mōo
qꝛ vt d.aug. Qꝛ morit̄ hō in corpe ⁊ oēs
amici ꝯueniūt ⁊ plorāt:morit̄ in anima
⁊ nullꝰ dolet ⁊ nullꝰ plorat. Sic ergo pꝫ
ꝙ q̄ttuoꝛ affectiōnes aīme ſunt corrupte
in peccatore.ꝓpter qd̄ di. Boe. Gaudia
pelle:pelle ⁊ timorē:ſpemq̄ꝫ fugato:nec
doloꝛ aſſit.: Nubila mens eſt iunctaq̄ꝫ
frenis. Hec vbi regnant: Ex horum au/
tem quattuoꝛ corruptionibus omnes
potentie anime inficiuntur tam interio
res q̄m exteriores. ¶ Nam voluntas
fallacia bona vult. Intellectus falſa co/
gnoſcit.memoria malorum recordatur
coꝛ praua cogitat.oculi vana vidēt.au/

res inboneſta audiūt. lingua ꝑuerſa lo
quit̄. man⁹ illicita tangūt. et breuit̄. oēs
potētie aīe ſunt infecte. Tercō ꝑ lepraꝫ
ſignificat̄ peccatū rōne opatōiſ ꝛ ꝓpeta
tis. Habet eī lepra ſeptē peſſimas actio
nes in corꝑe efficere ſeptē peccata mor/
talia figurātes q̄s reqre infra do. xiij. p⁹
trinitatis in moralitate ſermōis. Quar
to ꝑ leprā intelligit̄ peccator rōne curati
onis. qꝛ ſolus dēs p̄t curare leproſuꝫ. et ſi
milit̄ peccatores. Hoc etiā ibidē require.
℟ ¶ Et nota q̄ qnqꝫ modis legimuſ le
prā curatā fuiſſe in ſcriptura q̄ ſignt̄ qui
qꝫ modos curatōis peccatoꝝ. ¶ Prīo
aq̄ ablutōe vt lepra naaman: q̄ curat⁹ ē
in iordane vt patet. iiij. reg. v. Et ſigt̄ ba/
ptiſmū ī quo oīa peccata mūdant̄ apoc.
.j. Qui dilexit nos ꝛ lauit nos in ſangui
ne ſuo. i. in v̄tute ſanḡnis ſui q̄ in baptiſ
mo opatur. Signat etiā lacrimaꝝ effu/
ſionē: in qbus lota fuit magdalena ꝛ pe
trus. luc. xxij. Egreſſus petrus fleuit a/
mare. ps. Exit⁹ aquaꝝ dedux. oculi mei
qꝛ nō cu. le. t. ¶ Scdō ꝑſone oſtenſione
ut pꝫ de illis. x. leproſis. qbus xp̄uſ dixit
Ite oſtē. vo. ſa. Et fac. ē. duꝫ. i. mū. ſūt. luc.
xvij. Et ſigt̄ ꝯfeſſionē in qua hō oſtē. cō/
ſcientiā ſacerdoti loco dei q̄ ē tāte virtu
tis q̄ ſtatī vt hō ꝓpoīt firmit̄ ꝯfiteri mū
dat⁹ ē a culpa: ꝛ a pena inferni liberat⁹.
ps. Dixi ꝯfi. aduer. me iniu. m. dnō ꝛ tu
re impi. p. m. Ex mag̃ ergo miſericordia
dei ꝓceſſit. q̄ tā facilia ꝛ efficatia remedi
a ꝯ peccata īſtituit ꝛ hō miſer nō ſumit
ea. ¶ Tercio ꝑſentie ſepatōe vt lepra ma
rie ſororis moiſi. ꝑ q̄ cū moiſes rogaret
vt ſanaret̄. reſpōdit domin⁹. ſepet̄ ꝑmo
ꝛ maneat extra caſtra ſex dieb⁹. vt patet
nu. xij. Et ſignat excōicatōeꝫ. ꝛ aliaꝝ pe
naꝝ eccleſiaſticaꝝ irrogatōeꝫ: que ſunt
vt quedā medicine amare purgātes ma
los humores. Quidaꝫ hn̄t hūores ita
inuiſcatos. i. peccata ita infixa anime
ꝑ obſtinatōem q̄ nō niſi ꝑ fortē medici/
nā. i. diſciplinā extirpant̄. iob. vj. Peccā
mea ſicut ſagitte in me ſunt. j. cor. v. De
creui hmōi tradere ſathane in interituꝫ
carnis. i. vexatōnem ſathane vt ſp̄us ſal
u⁹ fiat. In ꝑmitiua eni eccleſia q̄ excōica
bant̄ ſtatī a demone vexabant̄. Quar
to man⁹ incluſiōe vt man⁹ moiſi q̄ extra
cta de ſinu moiſi leproſa apparuit et re/
poſita in ſinu ſimilis facta ē carni reliq.
vt patꝫ exo. iiij. Et ſignat religionis in/
greſſum. Aliq eī in ſeculo ſunt valde le/
pſi ꝛ peccatores. qui dū īrāt religioneꝫ
curant̄. Sic curat⁹ ē mathe⁹. dū illā ſan
ctā ꝛ venerabilē apl'oꝝ religionē et con
ſortiū ē ingreſſus. Eſt eī religio q̄ſi qddā
martiriū in q̊ oīa peccata purgant̄. Qui
to tactus īpſſione. vt hic leꝑſuſ. ꝛ ſignat
penarū et tribulatōnū inflicōem q̄ ſunt
vt quoddā purgatoriū peccatoꝝ rubigi
nē ꝯſumēs ꝛ animā rutilātē reddēs Eſt
aūt duplex purgatoriū. Unū in vita iſta
in quo hō leuit̄ tangit̄. qꝛ oīs pena in p̄/
ſenti leuis ꝛ momētanea eſt. vt di. apo/
ij. cor. iiij. ī q̊ hō ꝓbat̄ quaſi auꝝ ꝑ igneꝫ
an ſit veꝝ auꝝ. gene. xxj. Accede ad me
vt tāgā te fili mi ꝛ ꝓbē vtꝝ tu ſis fili⁹ me
us. Aliud purgatoriū ē ī alia vita. ī q̊ hō
fortit̄ tāgit̄. ꝛ vt ferrū mixtū terre. ſ. vena
ferri. ponit̄ ī igne magno ad purgandū
Propt̄ qd. q̄ ſunt ibi miam a nobis po
ſtulare nō ceſſāt. iob. xix. Miſeremi. m.
mi. m. ſal. vos a. m. qꝛ ma. do. te me. Ter/
cō ponunt̄ miraculū ꝑmū ſubſequentia
qꝛ ſcō miraclō dixit ieſ⁹ mādato. vide ne/
mī dixeris. ꝛ attēde. q̄ quis hoc v̄bū ſit ī
forma p̄cepti. nō tamē p̄ceptū fuit. quō
eī ꝛ q̄re eī p̄cepiſſꝫ vt nemi diceꝛ. cum ſa
nauerat eū corā multis t̄bis. ſꝫ vt darꝫ
no. exēplū. vt ī hoīs opib⁹ glāꝫ hoīꝫ nō q
ram⁹. iō ſic mādauit. glo. Celari iuſſit et
celari non potuit. ſed dat exemplum. vt
ſui ſequaces in magnis que faciūt lateri

velīt. ſed vt ꝓſit alijs ꝑdamur inuiti. In
ſinuat̄ etiam in hoc. vt qui glāꝫ mūdi fu
git. maxime eā apprehēdit. vt patet in ſā
ctis qui ſpreuerūt gloriā mūdi ⁊ modo
ita exaltant̄ in hoc mōdo a mōdo: ⁊ etiaꝫ a
mundanis. vnde ſapiēs quidā. Hoc ſo
lū hꝫ huiꝰ mundi glīa glorioſuꝫ ꝙ ſe appe
tentes fugit. et ſe fugiētes appetit. Seqt̄
Uade oſtēde te ſacerdoti. Glo. Mittit
ad ſacerdotē ꝓpter humilitatē. vt ſacer/
doti deferat honorē. ecc. vij. Honorifica
ſacerdotes. Spēaliter autē exhortat̄ ad
ꝯfeſſionē que poſt ꝯtricōem in qua hō
mundat̄ a culpa neceſſaria eſt ad ſalutē
ꝓuerb. xxviij. Qui abſcondit ſcelera ſua
nō diriget. q aūt ꝯfeſſus fuerit ⁊ reliqrit
ea miſericordiā ꝯſequet̄. Sequit̄. Et of/
fer munus tuū qđ ꝑcepit moiſes lepſoſ
offerre in teſtimoniū ſue curatōis. vt re
cipiaris ab omnibꝰ tanq̄ꝫ mundꝰ. Circa
qđ ſciendū. ꝙ vt hētur leui. xiiij. in mūda/
tōne leproſi. i. ſi ꝯtigit ꝙ lepſus munda
ret̄ a lepra. multa debebant obſeruari.
Nā ſacerdos debebat exire ad eū extra
caſtra. ⁊ mundatus debebat habere du
os paſſeres viuos. et aquas viuas. i. de
fonte ſcaturiente in quodā vaſe fictili. ⁊
quendam baculū de ligno cedrino. et v̓
miculū. i. quendā filū rubeū. et aliquan/
tulū de yſopo. ⁊ ſacerdoſ dēbat accipere
vnuꝫ de illis paſſeribꝰ et inſcindē ei gut
tur. ita ꝙ ſangs̄ eiꝰ diſtillaret ſuꝑ aquaſ
illas viuas in vaſe fictili. et debebat acci
pere aliū paſſerē viuuꝫ. et ligare ipm̄ ſil̓
cum yſopo ⁊ baculo cedrino cū filo illo
rubeo. ita ꝙ fieret aliqđ aſꝑſioluꝫ. qđ de
bebat intingere in illis aquis viuis. et a
ſꝑgere leproſuꝫ mundandū ſepties et po
ſtea dēbat ſacerdos ſoluere iſtū paſſerē
viuū et mittere eū auolare in agrū ⁊ tūc
mundādꝰ dēbat ītus redire in caſtra ad
ꝯſortiū hoīm. ſed non in domū ſuam. et
ibi dēbat ſtare ſeptē diebus. In capite
vero ſeptē dierū dēbat lauare veſtimen
ta. ſua ⁊ radere omnes pilos corꝑis ſui.
octauo v̓o die dēbat offerre ad hoſtiuꝫ
tabernaculi duoſ agnos ⁊ vnā ouē d q̄/
bus fiebat ſacrificiū dō. dēbat etiā app/
tare vas olei. d q̄ ſacerdoſ dēbat effūde
in palmā manꝰ ſiniſtre et digitū dexte
intigere in oleo dicto ſue palme ⁊ ꝓijce/
re verſus altare ſepties. et de reliq̄ oleo
palme manus dēbat vngere aurē dexte
rā mūdati et pollices manꝰ dextre et pe
dis dextri. et his pactis die octauo redi
ebat in domū ſuā. Totum hoc erat in fi
gura mundatōis peccatoris q̄ fit in ba/
ptiſmo. Quia vt di. aplš. j. cor. x. Omīa
in figura ꝯtingebant illis. In baptiſmo
enī virtus mortis ⁊ ſanguinis xp̄i opat̄
Que virtus nō applicat̄ hoībuſ niſi me
diante baptiſmo. Unde duo paſſeres ſi
gnificabāt duas naturas que fuerunt ī
xp̄o. ſcꝫ diuinā ⁊ humanā. quaꝝ vna ſcꝫ
humana fuit mortua et ſāguinē eius fu/
dit. i. v̓tutem ſuam ſuꝑ aquas baptiſmi
q2 in eius v̓tute baptiſmus habet pur/
gare peccata. et hoc ſignificat paſſer occi
ſus. Alia vero natura ſcꝫ diuina nō fu/
it mortua: nec aliqđ paſſa. qđ ſigīficabat
paſſer auolare dimiſſus. Tamē baptiſ/
muꝰ in v̓tute deitatis xp̄i hꝫ efficatiā infi/
nitaꝫ ad oīa peccata delēda. et iō paſſer
viuus dimittebat̄ in aquas. Lignuꝫ ce/
drinū eſt lignum imputribile et ſigt̄ xp̄i
animā immortalē. Uermiculū vero. id
eſt filum tinctuꝫ vermiculo. i. colore ru/
beo ſignat carnē xp̄i in ſuo ſanguine ru
bricatā. yſopus vero q̄ eſt herba odori/
fera: ⁊ medicinalis multa hēns folia. ſi/
gnat mltiplicē v̓tutē paſſionis xp̄i. iſta
q̄ttuor fuerunt ſimul ꝯiuncta. ſcꝫ paſſer
viuꝰ. i. deitaſ. cedrus. i. anima xp̄i. yſopꝰ
. i. virtus et opatō xp̄i. ⁊ v̓miculū. i. caro
chriſti. et. ſic ligata mittebant̄ in aquas
et ſacerdos aſpergebat lepſum ſepties:

in capharnaū.mat.xxviij. Ecce ego vo‐
biſcū ſum.vſq3 ad ɔſum.ſe. Mater fili‐
oꝝ zebedei q̄3uis illa eſſet ɔiūcta xp̄o.ta
mē q2 non ſapient petiuit a xp̄o.exaudi
ta non eſt. Petam⁹ rem bonā. Nā ſalo
mō quia rem bonam petiuit ſcili3 ſapiē
tiā.fuit plenarie exaudit⁹.vt patet.iij.re.
iij. ¶ Scd̄m eſt humilitas cū ait. Non
ſu3 dignus.vt intres ſub tectu3.me. eccl'.
xxxv. Oratio hūiliantis ſe nubes pene
trat. Tūc aūt hō hūiliat ſe in oratōe quā
do pctōꝛē ſe recognoſcit. Sic recogno
uit ſe publicanus nō phariſeus.et iō il‐
le fuit exauditus ⁊ alter ɔdemnatus.
Terciū eſt fides. Vnd̄ ait.ſed dic ver. et
ſa.pu.m. Jac.j. Poſtulet āt ī fid̄ nihil he
ſitans. Q2 omia poſſibilia ſunt credēti.
mat.xxj. Si habueritis fidē ¶ Quartū
eſt pietas qua ɔpaſſus eſt ſeruo ſuo:et
non expulit eū vt multi faciūt. Si ergo
volum⁹ exaudiri.ɔpatiamur alijs ⁊ cō
patietur d̄s nobiſ. Sic ɔpatiebat̄ iob d.
Cōpatiebat̄ quōdā anima mea paupi.
iob.iij: Et oculus fui ceco et pes claudo‐
In eodē.xxix. Et d̄s poſtea ɔpaſſus ē ei
et reddidit ei oīa duplicata vt p3 iob vl
mo ca.&c. ¶ Moralitas

¶ Moraliter ꝑ iſtū paraliticū d̄ſig̃tur
peccatoꝛ cui⁹ ɔdicio ꝓut hic innuit̄ aꝑpa
ret miſerabilis q̄ntū ad q̄ttuoꝛ.ſm qd̄ q̄
tuoꝛ mala facit peccatoꝛ.que ſūt ſeruit⁹
ꝑſone.transſoꝛmatō nature. infirmitas
creature.⁊ vexatio anime. Primu3 eſt
ſeruitus ꝑſone. Vnde puer meus.i.ſu⁹
me⁹. Nā peccatoꝛ efficit̄ ſeru⁹ peccati.io
hā.viij. Qui facit peccatū ſeru⁹ ē pecca‐
ti.et nō ſolū vnius peccati.ſ3 oīm que in
eo regnant q̄ ligāt hoīem tanq̄3 ſeruū.ꝓ
uer.v. Funib⁹ peccatoꝝ ſuoꝝ quiſq3 cō‐
ſtringit̄. Vnde boe.in li.de ɔſo.ꝓbat.ꝙ
peccatoꝛ nunq̄3 ē impunit⁹.ſed ſtatī h3
penā ꝓ peccato.ſc3 ſeruitutē peccati.q̄ ē
maxima pena.ſicut libertas ꝑdulce ho‐
nū. ¶ Scd̄m eſt transſoꝛmatō nature:q̄a
iacet. Homo eſt factus rectus:cetera a‐
nimalia curua.vt ip̄a ſtatura indic3 hoī
ꝙ debeat ɔtemplari.vt di.poe. Os hoī‐
ni ſublime dedit celūq3 videre. Pecca‐
toꝛ aūt ꝑuertit naturā in terrā nō in ce‐
lū reſpiciēdo.eſa. Incuruat⁹ ſum vſq3 in
finē.hiere.xx. Verterūt ad me doꝛſu3: et
non faciē. Q2 peccatoꝛ terrena cogitat.
terrena loquit̄.t̄rena opatur.hiere.xxij
Terra terra terra audi verbū dn̄i. Et q̄a
hō habet vim amatiuā ꝑ quā in illd̄ qd̄
diligit̄.transſoꝛmatur.iuxta illud hugo.
de ſancto vict. Scio anima mea ꝙ in il‐
lud qd̄ diligis transſoꝛmaris. Inde ē ꝙ
amando terrā efficit̄ terra q̄ ē imago dei
et in deū debuit transſoꝛmari.aug. Tal'
ē vn⁹ q̄ſq3:q̄le id qd̄ diligit.terrā diligis
terra es.deū diligis deus es.p̄s. Ego di
xi dij eſtis. ¶ Terciū eſt infirmitas crea‐
ture.q2 palitic⁹. Paraliſis ē diſſolutio
mēbroꝝ ſeu neruoꝝ nō valentiū recipe‐
re influentiā v̓tutis a coꝛde ꝓpter opila
tōem.vel ꝓpter malos hūoꝛeſ in ip̄iſ exi
ſtētes. Quā infirmitatē recte patit̄ pec‐
catoꝛ Nā influentiā coꝛdis eccleſie.id ē
xp̄i q̄ ē coꝛ ⁊ caput eccl̄e nō valet recipe.
Sacramēta ei q̄ fluxerūt d̄ coꝛpe xp̄i pē
dētiſ ī cruce:vt d.aug.nō recipit. Et hoc
ꝓpter malas affectōnes q̄s h3 in aīma a
quib⁹ nō curat̄.q2 nō vult recipe medi‐
cinā. Et breuit̄ ad oīa opera bona pecca
toꝛ eſt valde infirm⁹ nec ei ſapiūt.nec ea
facere poteſt. Quartū eſt vexatō anime
q2 male toꝛquet̄ Peccatū d̄lectat coꝛp⁹
ſ3 vexat animam aug. Juſſiſti dn̄e et ſic
eſt vt pena ſit ſibi oīs inoꝛdinatuſ aīm⁹
Quādo eī peccatoꝛ cogitat bona: que
ꝑdidit.mala q̄ fecit. ⁊ ꝑiculū quod ei im
minet ſi moꝛeret̄.niſi ſit omnino ſtultus
vald̄ toꝛmētat̄ iob.vij. Peccata mea ſic
ſagitta ſunt in me fixa. Sicut homo toꝛ
mētatuꝛ habēſ ferrū in vulnere:ſic pecca

toꝛ habens peccatuꝫ in anima. Et ſic pꝫ
de euangelio.

De epiſtola. ſermo. XXI.

Nolite pruden
tes eſſe apđ voſmetipſoſ. ro.
xij. Sicut dixit boe. primo ex⸗
tirpāda ſunt vicia. deinde inſerende v⸗
tutes. hiere. iiij. Nouate vobis nouale
et nolite ſerere inter ſpinas. Semen enī
qđ inter ſpinas cecidit ſuffocatū fuit. vt
di. dominꝰ. math. xiij. Jdeo apl's in hac
epl'a nos hoꝛtat̄ ad exturpatōēꝫ mali. pꝰ
ca ad ꝑfectōēꝫ boni: Jn qua quidē epl'a
quattuoꝛ facit. Primo nobis ꝓhibꝫ ne
prudentiā inutileꝫ ⁊ ꝑſumptuoſā poſſi⸗
deamus. in principio epl'e. Scđo nos
monet ad illud qđ eſt magne ꝑfectōnis
vt nulli malū ꝓ malo reddētes pacē cuꝫ
inimicis hēamus. ibi. Nulli ma. ꝓ m. r.
Tercō nos monet: vt etiaꝫ inimicis bo⸗
na p̄ebeamꝰ. ibi. Si eſu. in. t. ci. il. Quar
to ſubinfert generale documētū. q̄uo in
malis omibus nos geramꝰ. ibi Noli vi
ci a malo. ſꝫ vin. in bo. ma. Primo er
go ꝓhibet ne prudētiā inutilē et p̄eſum
ptuoſaꝫ poſſideamꝰ. ſm qđ hoc verbuꝫ
dupliciť pōt exponi. Nā ſi exponiť No
lite prudētes eſſe apud voſmetipos id ē
prudentiā vrām nolite inter vos ꝯtine⸗
re. ſed aliis ꝯīcate ipos dirigendo ⁊ oꝛ
dinando. ſic ꝓhibet nobis prudētiā inti
lem. puer. xx. Sapiā abſcon. ⁊ the. inui⸗
ſus q̄ vtilitas in vtriſqꝫ Unde ille ſer pi
ger q abſcō. ta. d. ſ. ꝯdemnatꝰ ē vt dꝛ ma
thei. xxv. Si aūt exponitur. Nolite pru
dē. eē ⁊c. i. nō vos prudētes reputetiſ. ſic
ꝑſumptuoſaꝫ prudētiā nobis vetat. vt ī
oculis noſtris prudētes non ſimꝰ. eſa. l.
Ue q̄ prudētes eſtis ī ocul' vr̄is. i. coraꝫ
vobiſmetip̄is prudētes Sic ergo p̄mo
nos admonet. vt prudētiā hēamꝰ ⁊ ipaꝫ
alios doceamus Cuꝫ enī prudentia ſit
virtus optima ꝑ quā tota vita hoīs di⸗
rigiť et ſine qua homo aīalibꝰ ſtultioꝛ ef
ficiť cū multa aīalia prudētia dicant̄. bo
nū aūt vt dyo. di. ſui ꝑpius eſt ꝯīcatiuū
ꝓfecto prudentiā habere ⁊ ꝯīcare debe
mꝰ ¶ M ¶ Circa qđ ſciendū ꝙ prudē
tia tria ꝯſiderat. ſcꝫ futura p̄ſentia ⁊ p̄e
terita. Sene. Si ſapiēs fuerit aīmꝰ tuuſ
tribꝰ tpibus diſpēſet̄. futura ꝑcaue p̄e⸗
ſentia diſpone. p̄terita mēoꝛare. ſap. viij
Attingit ergo a fi. vſꝫ ad fi. foꝛ. ⁊ diſ. oīa
ſu: ſcꝫ prudētia. Unde illa ſancta aīalia
de quibꝰ dꝛ ezechi. ij. ⁊ apoc. iiij. ꝑ quē vi⸗
ri euāgelici ſignant̄ erant plena oculis:
āte et retro. qꝛ viri prudentes oīa ꝑſpici
ūt: futura p̄ſentia ⁊ p̄terita. ¶ Primo er
go prudētiā habere dēmꝰ ad futuroruꝫ
cautelā ⁊ inſpectōem. qꝛ vt di. boe. nō ei
qđ āte oculos ſitū eſt ſufficit intueri. ſed
reꝝ exitus prudētia metiť. Exemplū de
ioſeph qui ſeptem annis fertilitatiſ con
gregauit vt tp̄e famis haberet. Pecca⸗
toꝛ āt ſicut beſtia nō ꝯſiderat niſi p̄eſen
tia. Cōtra qđ dꝛ ecc. vij. Mēoꝛare no. t.
⁊ ineter nō pec. Hanc prudētiā docꝫ noſ
formica. puer. vj. Uade ad foꝛ. o piger ⁊
ꝯſider. vi. eiꝰ que ꝯgre. in meſ. ſ. ci ¶ Se⸗
cūdo dēmꝰ habere prudētiā ad p̄ſentiū
diſpoſitōēꝫ. vt ſcꝫ ſic vtamur diuiciis ne
in pauꝑtatē deueniamꝰ. ſic negociemur
vt nō ꝯdēnemur. ſic onēmur: ne ſeruire
cogamur. ſic honoꝛē recipiamꝰ vt nō vi
tuꝑemur. Omnia iſta cauet prudentia
v̄tus moꝛalis etiā in hoībꝰ mūdi. Et mľ
to magis prudētia ſpūs virtus diuina ī
filiis dei Nā nō vult hic ditari. ⁊ delcā⸗
ri. ne in ꝑpetuū pauꝑtatē hēat ⁊ doloꝛē
Juxta illud luc. Ue vobis diuitibus: q
ha. hic ꝯſo. v. Jn eodeꝫ. xvj. Recoꝛ. fi. q̄a
re. bo. in vi. Sꝫ vult hic d̄paupari ⁊ cru⸗
ciari vt hō in ꝑpetuū ſit beatus. vt dicit
aug. luc. vj. Beati pau. ſpū. q̄ni. ipoꝝ eſt
regnū ce. aug. Dn̄e hic vre. hic ſeca Jteꝫ